

විගුණිභාවනාව.

හමේ, සහය හැවතෙකා අරහතෙකා සමඟ සම්බුද්ධියා.

ලද්දබ්බාගර
නිලත්ස්ථාන පැණ්ඩෙකා
සකිවමෙනුපූගෝෂයා
මම්සං කාලය නැඹුම්සය.

සැණවනාටු සත්පුරුෂ තෙම උදයවයසාඛාරයෙහි (උපදින නැසින සියලු දෙය කෙරෙනි) කළකිරී සවකියකාත්‍යාය යෙදෙන්නේය. නිකම් කාලය නො ගෙවන්නේය.

මෙය සවකියකාත්‍යාය නම් සපාච්චුද්ධිභාවනාවෙන් වශයෙන් සිය සත්ත්වයින් ශිල සම්බාධුවන් උපදාව නිෂ්චිතය ප්‍රකාශ කිරීමට වැයම් කිරීමය.

නිවන් කැමති සදුකැවතුන්! කාම්පිපත් වනාති අක් මූල්‍ය නැති සංසාර කානකාරයෙහි බලු කපුව් ආදී නිරිපත් සතුනාට උපන් අත්බැවිනි පවා, අත්තෙනාහිර විදිමින් එන නමුන් රට වහල්වූ සත්‍යය ඇත්තා යන කාන්තියකට නො පමුණුවා හාවයක් පාසා ජර, මරණාදී ද්‍රව්‍ය යන්ත්‍රවලින් අඩරවමින් නිකර නිකර දරුණු පිබාවලට හා නිරාදුක්වලටද පමුණුවයි. සෙසු හට සම්පත් ද එයේ මය

එකෙදින් මහාකළු අස්ථිය ගණනකින් එක්වරකුදු සම්මුඛ කරගැනීමට දුමකරවූ බුද්‍යසුන මූණුගැසී පවත්නා, මේ කාලයෙහි සියඹිනිගන් කෙනෙක් සෙසු සියලු කටයුතු අනුගැරදමා, ඒ සියඹිනි තිව්‍යානීමට උත්සාහ කරන්නාක් මෙන් ආචමදාඡ්‍යා ආදී අපාය ගිනි තිවා, තිවන්පුරයට පැමිණීම පිණ්ස විගුද්ධිභාවනාවෙන් වශයෙන් උත්සාහ කටයුතුය.

විගුද්ධිභාද සිල්විසුද්ධිය වින්නවිසුද්ධිය දිවයිවිසුද්ධිය කඩා, මිතරුණවිසුද්ධිය මගාමිගයනුදායානවිසුද්ධිය පටිපදිභාද දායානවිසුද්ධිය සැණදායානවිසුද්ධියයි සත්දෙනෙක් වෙති.

එති සිලුවිපූද්ධිය නම් සිලුයන් පිරිසිදුවීමිය. පසුඩිසිලුය තෝරා ආර්ථවයිමකයිලුය නිකර ඉන් අදි වසුයෙන් මෙන් නිත්‍ය වශයෙන්ද අවිච්ඡලපොසරසිලුය නිවච්ඡලපොසරසිලුය ශකවිදසිලුය යන මෙය හැකිපරිදි අනිත්‍ය වශයෙන්ද දිකි යන් මිසින් පිරිය යුතුයි. ගහරණුන් මිසින් සාම්ජනාර පබ්‍රජ්‍යා දසිලුයද හේඛුන් මිසින් පානීමේකඩසංවරසිලුයද නිත්‍ය වශයෙන් විශේෂයන් පිරිය යුතුයි.

මේ ආන්තියෙහි බ්‍රහ්ම තෝරා මායිලු තෝරා බලා පොරේන්තුවින යොංකාවටරයා විසින් මෙකි සිලුවිපූද්ධි තම්බේ නිම්ල ජලයෙන් කාය වාක් දෙදෙරෙහිවූ දැඟටික දුරාල්ව තම්තේ කුණු රස සෝද හැරිය යුතුය. එම්ව සිලුවිපූද්ධිය සම්පූද්ධීවේ.

කාය වාක් දෙදෙරෙහිවූ සියලු දැඟටික දුරාල්වයන් කෙරෙන් පිරිසිදුවීම ආර්ථවයිමක සිලුයන් සම්පූද්ධීවන බවේන් එය සමාදන්වන ආකාරය පාලි-ජිංහල දෙව්‍යියෙන්ම මෙහි දක් වනු ලැබේ. අනික් සිලු සමාදන්වීමද ඒ තක්නු ඇතුළුනු.

ආර්ථවයිමකසිලුය සමාදන්වන ආකාරය

“වූද්ධී සරණ ගච්චාම්”

පරම කම්පීර වනුස්සාසඩමීයන් මකාව අවබ්ධ කළාවූ ලොවූ තුරා බුද්ධීන් මෙලොව පරලොව සියලු දක් මගහරවා සියලු සැපට පමුණුවන්කාවූ උතුම් පිළිසරණක් කොට සේවනය කරමි හඳුනය කරමි වශයෙන් ගනීම්.

“බමම් සරණ ගච්චාම්”

මායී සත්‍යරය එල සත්‍යරය නිලීණය පස්සීපතිය යන දසවැනිරුම් බම්රන්නය මෙලොව පරලොව සියලු දක් මග හරවා සියලු සැපට පමුණුවන්කාවූ උතුම් පිළිසරණක් කොට සේවනය කරමි හඳුනය කරමි වශයෙන් ගනීම්.

“සංස් සරණ ගච්චාම්”

ලොකායාගේ පින්කාමන් බිජයන් වැඩිමිව සාරවන් කොක් හා සමානවූ කළුනාණ පාලන් ජනයා සහිතවූ අභ්‍යායනීපූද්ලෙමහා සංසරන්නය මෙලොව පරලොව සියලු දක් මගහරවා සියලු සැපට පමුණුවන්කාවූ උතුම් පිළිසරණක් කොට සේවනය කරමි හඳුනය කරමි වශයෙන් ගනීම්.

“දුනියම්පි වූදීං සරණං ගච්චාම්”
දෙ වැනිව ද පරම ගම්සීර—පෙ—වැලද ගතීම්.

“දුනියම්පි බම්ම් සරණං ගච්චාම්”
දෙ වැනිව ද මාති සතරය—පෙ—වැලද ගතීම්.

“දුනියම්පි සංස් සරණං ගච්චාම්”
දෙ වැනිව ද ලෝකයාගේ—පෙ—වැලද ගතීම්

“නානියම්පි වූදීං සරණං ගච්චාම්”
ඇත් වැනිව ද පරම ගම්සීර—පෙ—වැලද ගතීම්.

“නානියම්පි බම්ම් සරණං ගච්චාම්”
ඇත් වැනිව ද මාති සතරය—පෙ වැලද ගතීම්.

“නානියම්පි සංස් සරණං ගච්චාම්”
ඇත්වැනිවද ලෝකයාගේ—පෙ—වැලදගතීම්.

“පාණානිපාතා ගච්චරම ආත් සික්කාපද්ධරා සමාදියාම්”
මම අද පටන් දිවිකිම්කොට සාමාජිකාව සතුන් මැරිමෙන් වැලකීම
යයි කියනාලද ශිෂ්ටාපදය සමාදන්වෙමි.

“අදින්නාදුනා ගච්චරම ආත් සික්කාපද්ධරා සමාදියාම්”
මම අද පටන් දිවිකිම්කොට (කුදුන්) අන්සතු වසකුව
පැහැරුණෙන්මෙන් වැලකීමයයි කියනාලද ශිෂ්ටාපදය සමාදන්
වෙමි.

“කාමුණිසු මිව්චාවාර වෙරම ආත් සික්කාපද්ධරා සමාදියාම්”
මම අද පටන් (පරසුන් පිළිබඳ*) සාහු වසකුකාමයයි
කා (රහමේර යන) රස එසුකාමයයිද වරදවාහාසිරිමෙන්
වැලකීමයයි කියනාලද ශිෂ්ටාපදය සමාදන් වෙමි.

“මුසාවාද ගච්චරම ආත් සික්කාපද්ධරා සමාදියාම්”
මම අද පටන් දිවිකිම්කොට බෛරා කිමෙන් වැලකීමයයි
කියනාලද ශිෂ්ටාපදය සමාදන් වෙමි.

“සිංහාස වාවාස වෙරම ආත් සික්කාපද්ධරා සමාදියාම්”
මම අද පටන් දිවිකිම්කොට මිංහරන් හෙද කරවන නෝලුම්
කිමෙන් වැලකීමයයි කියනාලද ශිෂ්ටාපදය සමාදන් වෙමි.

“මරුසාස මාවාස වෙරම ආත් සික්කාපද්ධරා සමාදියාම්”
මම අද පටන් දිවිකිම්කොට සින තිදවන මරුසා වෙළින
කිමෙන් වැලකීමයයි කියනාලද ශිෂ්ටාපදය සමාදන්වෙමි.

* සතු විසින් ‘පැදුමුරුහෙන සිංහබඳ’ හි කිස ප්‍රාග්.

“සූලිතපුරාපා පටවමෙන් සික්කාපදා සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිවිභිමිකාව අහිගුණාවූ පුරාප වචන කිමෙන් වැලැකීමයයි කියනාලද ගිස්සාපදා සමාදන් වෙමි.

“මුව්‍යාපීවා පටවමෙන් සික්කාපදා සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිවිභිමිකාව මිල්‍යාජ්‍යේකාවන් වැලැකීමයයි කියනාලද ගිස්සාපදා සමාදන් වෙමි.

මෙයේ ගිස්සාපදාන්ගේ අදහස් ප්‍රකටවනයේ සවකිය හාමා වෙන්ද කිහිමින් සමාදන් වියපුතුය. එම්ව-සමාදන්විතමිදී ගිස්සාපදාන්ගේ අදහස් අවබෝධ වන බැවින් සමාදනවැනයන් සාරවන් දැනහසුප්‍රකාශකාලවෙතනාවට්ම පකළ වෙන් එරි සිදු කායකීම් තුකය එරිසිදු වාස්කම් සකරය යන සුවරින කළු සක හා සමග පරිසිදු ආර්ථය අවවැනි කොට ඇති බැවින් මේ සිලය ආර්ථවයිමකසිලයයි කියනු ලැබේ. මෙය නීතිර රැකිය යුතු හේඛින් නීත්‍යාලියන් දිනය අද විවෙකදිනයන්හි රැක්ක යුතුය. මෙයේ ක්‍රි නීත්‍යායන් සිලවිසුඩිය එයි යෝගාවටරයා මිසින් විත්‍යවිසුඩිය වැඩිය යුතුයි.

විත්‍යවිසුඩිය නම් උපවාරසම්බිධින්ගේ වැන යෙන් පහළුවන විශේෂකාග්‍රහාවකි-සිතු එකාග්‍රීමයි. නීත්‍රණ කෙලෙසුන් පහකොට සිත පරිසිදු කරන බැවින් මෙය විත්‍ය විසුඩි නමවේ.

දිය කැසිණය දිය අසුහය දිය අනුස්‍යාය මූහුම්භිරණ සත රය ආර්ථය සතරය ආකාරපරික්ෂූලස්සුදුය වැඩාතු මුද්‍රා වැඩාතු නය යන සම සත්‍යාලිය කම්වකන් අරමුණු අනුරෙන් ක්‍රමින්ගේ වරිකයට ගැලුපෙන ක්‍රමස්ථානයන් ඉහෙන සුමාකු කුලට හාවනාකළ යුතුය. එගේ හාවනාකරන යොගාවටරයාහාල බුඩානුස්‍යාය ආදි අනුස්‍යාය අවය ආකාරපරික්ෂූලස්සුදුය වැඩාතු බුඩා වැඩාතු නය යන දිය ගැර ඉතිරි සම්බිජ කම්වකන්හි තෙශකිකාධ්‍යනා ඉපදාරිය ගැකිය. එය අම්ර්යාසමාධියයි. සම සත සිංහ කම්වකන්හිම අම්ර්යාසම්බිජට ඔපර හාම්ව්‍යදිනීත්‍රණ කෙලෙසු සවපන් විශේෂ පටන් පහළුවන සිතු එකාග්‍රීම උපවාර සාම්බිජයි.

සමඟක්ස්ථානයන් අනුරෙන් රාජ්‍යඩුනුලස්සුදීගලුණාකට සැප්පායාවූ කායකාස්ථානව අයන් දෙන්නිස් කුණුප කොටස පිළි කුල ව්‍යුහයන් මෙනෙකිවිමියේ වැනයන් පදනාකරනාලද පිළිකුල් හාවනාව මෙකි නයමානුස්‍යාකින් ද්‍රාවනු ලැබේ.

කාමයෙකි ගදුය මේ මේ යය කුවන්නින් වීමයා කාමයෙන් එක්කර කැඳවා සියලු දැක් ඉක්මිමිට උපායාවූ ගෙන්තුම්‍යාසයකි

හිත් අලවා - රත්නග්‍රාමයෙහි ගුණ සිංහිකීරීමෙන් ප්‍රතිප්‍රමෝදුය උපදවා, ගම් ප්‍රතිප්‍රදාව සියලු බූබිප්‍රකේෂකඩුඩායායීගුවකියන් විසින් පිශිප්‍රන්තාවූ තෙක්ස්තුම්‍ය ප්‍රතිප්‍රදාවයයි ප්‍රතිපත්ති තයකි මතාව ගෞරට උපදවා ඒකාන්තයෙන් ගම් හා විනාශප්‍රතිපත්තිය කරණාතකාචගෙන විවේකසුබෘධා තකාවස්කාරයෙක් වන්තෙමැයි උන්‍යාහ උපදවා, මෙසේ හාවනා කටයුතුයි:-

1. අනු ඉමස්මිං කාර්ය ගෙසා ලෙළාමා නඟා දන්නා කිවා, මිංසා තාකාරු අවධි අවධිමින්දුව වකකා, කදියා යකනා කිලු මකා පිහා ප්‍රප්‍රේලාසා, අනුතා අනුතාගුණා උදිරියා කාරීසා මහුලුවිකා, පිතා සෙමිහා පුබේබා ලෙළාහිතා සෙදේ මෙදේ, අස්සු වසා බෙලා, සිඛිසානීකා උසිකා මූනානා. (මූලසිට අගව)

අනු ඉමස්මිං කාර්ය මූනානා උසිකා, සිඛිසානීකා බෙලාතා වසා අස්සු, මෙදේ සෙදේ සෙදා ලෙළාහිතා පුබේබා, සෙමිහා පිතා මන් ප්‍රමිකා කාරීසා උදිරියා අනුතාගුණා අනුතා, ප්‍රප්‍රේලාසා, පිහා කිලුමකා යකනා කදියා, වකකා අවධිමින්දුව අවධි තාකාරු මිංසා, තාවා දන්නා නඟා ලෙළාමා ගෙසා. (අගසිට මූලව)

මෙ කාර්ය කෙසේ ලෙළාම් තිය දත් සම්, මස් තාකර අවධි ඇවමිදුලු වකුග්‍රීව, හාදයමාංසය අක්මාව උපදාව බිඩිල පුපු ග්‍රුවීව, අභුතු අභුතුවන් තොපැසුනුඇඇකාර ආකාරමල තොල, පිතා සෙම සැරට ලේ බිඩිය මේදනෙල, කදුලු ව්‍යරුණුනෙල කෙල සෞත්‍රී සඳමිදුලු මූත්‍ර යන මේ කුණ්ඩලයේ අයේතාතුය. (මූලසිට අගව)

මෙ කාර්ය මූත්‍ර සඳමිදුලු සෞත්‍රී කෙල ව්‍යරුණුනෙල කදුලු, මේදනෙල බිඩිය ලේ සැරට සෙමි එත්, මොල අභුර මිල තොපැසුනුඇඇකාර අභුතුවන් අභුතු, පැපුග්‍රීව බිඩිව උපදාව අක්මාව හාදයමාංසය, වකුග්‍රීව අවමිදුලු අවධි තාකර මස්, සම් දත් තිය ලෙළාම් කෙසේ යකමේ කුණ්ඩලයේ අයේතාතුය. (අගසිට මූලව)

2. ඉමස්මිං කාර්ය ඉමෙම ගෙසානාම් වණ්ඩනේ පි ගෙනිතොම් සාර්ථානැතොම් ඕකාසාතොම් අභුගාමාම්-පේ-පරික්කුලා, ඉමෙම තාවා නාම-පේ-පරික්කුලා, ඉමෙමදන්නානාම්-පේ-පරික්කුලා, අයාන්වී නාම-පේ-අසුගාමා ජ්‍යුවිත්, පරික්කුලු,

4. ඉදා මිස් නාම -පෙ- අසුහා ජීගුවර් පරික්කුලං. ඉදා නාහාරුනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාඅවධිනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාඅවධිමික්ෂණ්නාම -පෙ- පරික්කුලං, ඉදාවකකානාම -පෙ- පරික්කුලං.

5. ඉදානුදායනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදායකනානාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදානිලෝමිකංනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාමිහකංනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාප්ලූස්නාම -පෙ- පරික්කුලං.

6. ඉදා අනතානාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාඅනතාගුණංනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාරුදරියනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාකරිසංනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාමිහුලුවිකංනාම -පෙ- පරික්කුලං.

6. ඉදානිනනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදා සෙමිකංනාම -පෙ- පරික්කුලං. අයංපුබේකංනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාලෝකිනංනාම -පෙ- පරික්කුලං. අයංසෙදෙනාම -පෙ- පරික්කුලං. අයංතම්දෙනාම -පෙ- පරික්කුලං.

7. ඉදාඅය්පුනාම -පෙ- පරික්කුලං. අයංවසානාම -පෙ- පරික්කුලං. අයංකෙලෙනාම -පෙ- පරික්කුලං. අයංසිඩ්සානීකංනාම -පෙ- පරික්කුලං. අයංපුසිකංනාම -පෙ- පරික්කුලං. ඉදාමිනනාම -පෙ- පරික්කුලං.

මෙ කෙයෙහි මෙ කෙශයෙ නම් විශේෂිතයෙන්ද, ගති විශයෙන්ද, සටහන් විශයෙන්ද, පිශිටි සාංහවිශයෙන්ද, (මල මූල ගේ සරුව ආදින්ගේ) අභ්‍යන්තරයෙන්ද, අසුහා නිනදි කානා පිශිකුල්ය. (ලොම්ද සෙපුංකාටය්ද මේ ක්‍රියෙන් සිංහලෙනු ස්ථානින් වැඩිහිටුවු.)

මෙයේ භාවනාකරන යොගාවලිරයාහාව පළුම්පෙශාව උප විරසම්ධියද දෙවැනිව ප්‍රමාධ්‍යාන සඩිසාන අභ්‍යන්තරයාධියද ලඩාගතාකිය. සම්ධිය ලබාගෙන් කළුනි විතකාවිසුදිය සමුප්‍රාප්තිවේ. අභ්‍යන්තරයාධිය නැත්තේ උපවිරසම්ධියද විද්‍යානාවට උපකාරවේ.

විනුවිසුදියෙන් පසු විද්‍යානාවට තැකිනු කාමේන්තැනු විසින් දිවිචිසුදිය පිශිය වැශෙ කළපුතුය. නාමරුප දෙක අභ්‍යන්තරයාධිය සුවන්සේන් දුකිම දිවිචිසුදියයේ. අභ්‍යන්තරයාධිය අඛ්‍යන්ස යනාදි වැරදි දාපටේ නමැති මල පහකාව සිංහකන් මිශිපුකරන බැඳීන් මෙය දිවිචිසුදි කළුවේ,

නිවිස

කාමාවටර සින් 54 ය රුපාවටර සින් 15 ය අර්ජාවටර සින් 12 ය ලොකානාතර සින් 8 යයි ඩුම්හදයෙන් සින් 89 ක් වේ. එසේ, වෙදනා, සක්ෂිය, වෙනතා, එකාගුණා, ප්‍රී නීඟීය, මනසිනාර, පිත්තකා, විවාර, අඩිමෝකා, විරිය, පිති, ජන්ද, මෙහි, අනිරිකා, අනෙකාත්තපා, උද්ධිවට, ලොහ, දිවයි, මානා, දෙය, ඉසායා, මැව්‍යිරිය, කුක්කුවට, පිනා, මිත්ති, විවිකිව්‍යා, සත්තා, සති, හිරි, ඔන්තපා, අලොහ, අදෙය, කත්‍රුම්ප්‍රකාන්තනා, කායපස්සද්‍යා, විතත්පස්සද්‍යා, කායලුහා, විතත්ලුහා, කායමුද්‍යනා, ඩිතත්මුද්‍යනා, කායපාදු ශුද්ධිනා, විතත්පාදු ශුද්ධිනා, කායප්‍රේක්ෂනා, ඩිතත්ප්‍රේක්ෂනා, සම්බාව්වා සම්බාව්වා, ප්‍රාමාජාත්ව, කරුණා, මිදිනා, පසුදුදීජීය යයි සින් හටගන්නා වෙතනසික රිදි වේ. මෙකි විතත් වෙතනසික බැං සියලුල අරමුණට අනිමුවට තැමෙන හෙයින් නාමයයි කියනු ලැබේ. ලොකානාතර සින් අව හා එකී යෙදෙන වෙතනසික (36) නීයේකයද විදිහිනාවට අරමුණු තෙවාවන බැවින් ලොකික සින් (81) අපූ එක හා එකී යෙදෙන වෙතනසික (62) දෙපණසද මෙකිලා ගතයුතුයායි. බ්‍යාන තෙවාලුඩා ප්‍රදේශ ලයා විසින් මහදැන සින් අතහැර කාමාවටර සින් හා එකී යෙදෙන වෙතනසික රිදි ද පිරිසිදිය යුතුයි.

රුපය

රුප (28) විසින් අව:- නීඟපනනරුප (18) දහ අවකි. එනම් පහිලිබානු, ආපොඩානු, තෙවොඩානු, වාගෝඩානු යන ඩුකරුප (4) සතරද (සෙසු රුප සියලුල ඩුකරුපයන් නීයා ප්‍රවන්නා හෙයින් උපාදා රුප නම වේ.)

වකුවුපසාද, සෞත්‍යපසාද, සාණ්‍යපසාද, ජ්‍යෙෂ්ඨපසාද, කායපසාද යන ප්‍රසාද රුප (5) පසද,

රුපරමණය, සද්ධිරමණය, ගකිරමණය, රසාරමණය, (පහිලිනෙරොවාපූ යන ලේඛිබඩාරමණය, මෙය ඩුකරුපයන් ඇතුළුන් ඇතුළුන් එය) යන ආරම්මණ (ගොවට) රුප (7 න්) එය,

දැනීහාවය ප්‍රමිතය සහ යන හාට රුප (2) දෙකය, හඳුය
රුප (1) එකය, ජේවිතිභූහිරුප (1) එකය ආකාර රුප (1) එකය යන
මේ රුප (18) දකුටත කළුදී ප්‍රතිඵලයන් හුවගන් බැවින්
නීජ්පහනාරුප නම් වේ. මෙයම අනිත්‍ය දූෂණ අන්ත්ම
යන ලක්ෂණ තුළෙන් යුතුකාවට විද්‍යීතා වහා ගොඟවටරයා
ගේ හාටනා මත්ස්‍යාරයට සුදුසු බැවින් සම්බන්ධරුප
නම් වේ.

අනිජ්පහනාරුපදෙකය:- පරිවෙශදරුප (1) එකය, කාය
විකුණුත්ති විවිධිකුණුත්ති යන විකුණුත්ති රුප (2) දෙකය,
ජේ දෙක ඇඟුලත ලුහුතා, මූල්‍යතා, කම්කුණුත්තා යන විකාර
රුප (3) පසය. උපවය, සහකාරී, ජරකා, අනිවත්තා යන
ලක්ෂණ රුප (4) යන්ම මේ දිය කළුදීප්‍රතිඵලයන් හුව
තොගන් බැවින් අනිජ්පහනාරුප නම් වේ.

නාමරුපලක්ෂණ.

“නමන ලක්නාරු නාමං” නැමීම ලක්ෂණය නාමයයි.
මෙහි නැමීම ලක්ෂණය නම් අරමුණකර නැමීමය. යටකි නාම
ඩී සියලුම රුප සඩුදී අරමුණු කර, නැමී යන ආකාර
යෙන්ම හුවගතින්. මෙයේ නාමයද ලක්ෂණ වශයෙන් පිරිසි
දිය යුතුයි.

“රුප්‍යනළකාණ් රුපං” රුප්‍යනළකාණ්ස රුපයයි
රුප්‍යනළකාණ්ය නම් විකාරපිමය-වෙනස් මිමය. රුප සම්භාය
වනාගී සින උපණ ආදි විරද්ධිකෙනුන් හා එක්වූ කළුදී
පෙර පැවති ආකාරය අනුකූර වෙනයේ ආකාරයකට කැරේ.
මෙයේ රුපයද ලක්ෂණ වශයෙන් පිරිසිදිය යුතුයි. මෙහින්
මේ ආන්ත්මකාවකයි වූ නාම රුප දෙක (විසාරව තොකැකී
නාම්) සංස්කේපලක්ෂණ වශයෙන් පිරිසිදිය යුතුයි.

සක්‍රියාය පුද්ගලයාය යන මේ ආදි වශයෙන් පැවති
මූල්‍යඛැංගිතය පක්‍රීතාව ලොකින නාමරුප දෙකාවය අයේ
සැටියෙන් දුනාගන්නා කුණුණය දිවිවිසුද්ධියයි. එය සම්පූණ්
කරනු කැමති ධ්‍යාත්‍යාහී සම්ථාතික (සම්ථාතික මාගීයට
පැමිණෙන්ව බ්‍රාහෝරෝන්තුවන) ගොඟාවටරයා විසින් නොව
සකුණුතාසකුණුයන්නාය කැර ඉතිරි ලොකිනජාතා
අවෙන් එක් එක් ධ්‍යාත්‍යාහී සම්වද එයින් නැකිව එහිවූ

විනකීදී බ්‍යාහාඩිගද ඒ හා යෙදෙන සම්පූජ්‍යක බලීද අරමුණට අනිවුත් නැමෙන හෙයින් නාම නැමැයි රුපය හා මිශ්‍ර නොවන සේ පිරිසිදිය යුතුයි.

ඉක්මින්ට සම්පූජ්‍යක දෙක උෂ පසුපස්සේ ලුහුබඳ යන්නේ උරුලේ වාසසාංහයට තිළය දකින්නාස් මෙන් මේ නාමය කොතන්කි-කුමක් ඇසුරා කොට පවත්නේදැයි සෞයන්නාටු යොගාවචරයාගේ කුවණ්සිට ඒ නාමයට තීරුය (වාසසාංහ) වූ හාදය රුපය පෙනෙයි. ඉක්මිනි හාදය රුපයට තීරුයටු මහාභූතරුපයන්ද මහාභූත රුපයන් තීරුය කොට අයේ උපංදුරුපයන්ද යන රුප සියලුල රුපයනය (විකාර) වක හෙයින් රුපනමැයි දකුනුතුය.

රුපය ප්‍රකට බිජීන් සම්පූජ්‍යන්නාංහානික යන දෙදෙනාවිසින්ම රුපයකි පවත් පිරිසිදිම පැහැසු කුමයයි. සියලු ගුතරුප උපංදුරුපයන් රුපයක උස්සන්යාගේ වශයෙන් එක් රුසක් කොට මේ රුපයයි කුවණ්සින් බිජීය යුතුයි. මෙසේ රුපය පිරිසිදින් යොයියාහාට ලොකික සින් 81 ද වෙළඳසින් 92 ද යන නාමඩ්‍යියන් ආර වශයෙන් ප්‍රකට වෙන්. ඒ ප්‍රකටවූ නාමඩ්‍යියන් නමක උස්සන්යෙන් එක්රුසක් කොට මෙය නාමයයි කුවණ්සින් බිජීය යුතුය.

(ලොකොත්තරයි විකලි ගුඩවිදීඝානායානිකයාහාට හෙය් සම්පූජ්‍යන්නාංහානිකයාහාට හෙය් පිරිසිදිය නොහැකිය. නොලැබූ හෙයිනි. මහගහන සින්ද බ්‍යාහ ලැබූ අයටම ප්‍රකට වෙන්.)

කවද රුප, වෙදනා, සංඛ, සංස්කාර, විශුන යන උපංදුන සක්ති පක්වකයාගේ වශයෙන්ද නාමරුප දෙක පිරිසිදිය යුතුය. උපංදුනස්කන්නාම තාශණාදුඡ්‍යින්ට අරමුණුවූ ලොකික ස්කන්ධියෙයි. එකින් රුපස්කන්ධිය රුපයයි. ඉතිරි ස්කන්ධි සතර නාමයයි. මෙසේද නාමරුප දෙක බෙද දකුනුතුය.

කවද වකුටු, සෞත්‍ය, සාණ, ජ්‍යෙෂ්ඨ, කාය, මන, රුප, සඳද, ගණී, රස, ගෙවාවිත්, බම්ම යන (12) දේලොස් ආයතනයන්ලේ වශ යෙන්ද නාමරුප දෙක පිරිසිදිය යුතුය. මෙහි බ්‍යාංකනයෙන් කොටසක් සමග ප්‍රසාදරුප පස හා ආරම්භක රුප සත්‍ය යන එංඟ රික රුප දේලොස රුපයයි. බ්‍යාංකනයෙන් එකදෙශයක්ටු වෙළඳ සික් 92 ද මතායනනයද නාමයයි. මෙසේද නාමරුප දෙක බෙද දකුනුතුය.

කුවද වක්‍රී, සෞත්‍ය, සාණා, ජීවිතා, ක්‍රාස්‍ර රුප, සඳහා, හත්මි, රුප, එම්බිඩ්බැල්, වක්‍රීපිඩ්බැල්, සෞත්‍යපිඩ්බැල්, සාණාපිඩ්බැල්, ජීවිතාපිඩ්බැල්, ක්‍රාස්‍රපිඩ්බැල්, මත්‍ය (ඩාඩු), මත්‍යාපිඩ්බැල්, බම්ම (18) අටලෝස් බැඳුන්ගේ වශයෙන්ද නාමරුප දෙක පිරිසිදිය යුතුය. මෙහිද බ්ලියත්ත එකදේගයක් සමඟ ඔඟදිරික රුප දෙළුස රුපයයි. පිරිසිදිය යුත්තේ ත්‍රිප්‍රත්තාරුපයේ මය. අත්‍යුත්ත රුපයේ නොවෙන්. බ්ලියත්ත එකදේගයක්ටු වෙතකින් රිඛ නා විඩ්බැල්බැඩු සහ නාමයයි. මෙයේද නාම රුප දෙක පිරිසිදිය යුතුයි.

ලේඛකික ඉඩිය - ලේඛකික සහය - ප්‍රතිත්‍යාසමුතපාදයන්ගේ වශයෙන්ද නාමරුප දෙක පිරිසිදිය යුතුයි.

මෙයේ දක්වනාලද තය කුම්වලින් කැමති තය කුම්යකින් රුපය පිරිසිදුගෙන නාමය පිරිසිදින මිට එය නොවැවෙනිය නම් රුපයම නැවත නැවත පිරිසිදිය යුතුයි. මෙනෙකිනළ යුතුයි. යම් යම් ආකාරයක්න් රුපය මත්‍යාසේ නොපැකිලු මෙනෙකිනළහැකි වෙයිද එවිට ඒ ඒ ආකාරයන් ඒ රුපබම් අරමුණු කරන්නාවූ නාමධාමි ලෙසෙකියෙන් ප්‍රකට වෙන්. කුණු බැඳි අපිරිසිදුවූ කැඩා පනෙකි බලන්නහුණෙන් මූහුණ ප්‍රකටව නොපෙනෙනකළේ එප මණකින් කැඩාපන ඉවත නොදමා නැවත නැවතන් පිසාදමා පිරිසිදුකළවිට පහසුවෙන් මූහුණ බලාගකහැකිවන්නාක් මෙයි. කැඩාපන පිසාදම්මෙන් එකිනු කුණු පහවයන්නාක් මෙන් රුප බම් පිරිසිදුස් මෙනෙකිකිරීමෙන් රුව විරුධ්‍ය කෙලෙස්කුණු පහවයන්. කැඩාපන පිරිසිදු වුවාක් මෙන් සිත්ද පිරිසිදු වෙයි. එවිට රුපය අරමුණුකරන නාමධාමි ලෙසෙකියෙන් ප්‍රකටවෙන්.

මෙයේ දෙබැං දුවියයක් දෙකටි පලා වෙන්කරන්නාක් මෙන් නාමය නා රුපය දෙකට බඩු සත්‍යයෙක් පුද්ගලයෙක් අංශම යක් සැටියක් පුරුෂුගෙක් නැති. නාමරුප දෙක පමණක් අන්තේයයි සත්‍යවුහන් කළ යුතුයි. නුවද සින කුම්ඩාවනු පිණීස නෙන්වැදුරම් සුතුන්නයන්ගේ වශයෙන්ද නාමරුප දෙක බඩු දත් යුතුයි ඒ මෙසේයි:—

යථාසි අඩුසමහාරු - ගහාත්‍යාගලු, රාජාත්‍යාත්‍යනි,
ඇම් බඟකිසු සැංජාසු - ගහාත්‍යාත්‍යනි සම්මුති.

టేడ్ అంరు ఆడి రథ అవయవ జాతికయ లికన్మితకావి కుల్పి మెన్ రథయ యన లఖమారయ అయిలన్నెనే యతిష్ఠద్ లింగమ సకచియన్ లికన్మితికల్పి జాతికయ యన జాతినయలే.

ఒప్పా పత్రిలితి జాతికాది- అంగారణి పత్రిలితి,
అలం పత్రిలితి అంగియాది- జాతిరణి పత్రిలితి.

యతిష్ఠ లై వాల్ తిఱి ఆడియ నీయా గెయిస్ యజి కీయన్లు లబించెన్డ్ లింగమ ఆంధ్ర నకర మయ ఆడియ నీయా ఉరీరయజి కీయన్లు లేవెబి.

ఉద్ది బింబి జిష్టం అంతా- తో రైశ్యాయ నీ లికుతార,
అసమా వెలితా అంతావి- హిసమా ఆబాబింబారాణ్ణా.

ఉద్దిన్ జేకచియే ఆంతాయ లెన్ నామి తివ్విత్తు రైశ్యాల పించి-
పిచి, పించియ నోపలిన్నాభ్యాయ. యమి కెయించిన లే జేకచియే
ఆంధ్రమయెన్ తోర లెండ్స్ ద్ లింగాలిన్ ఆబాబియల పిచిలిలి కుర్చు
లెన్.

రఘ్రుయోకు ద్వర్షాయామా- జాతియాపారంవి బాణి,
అలం జ్ఞానామం- న్నామరైపం- అంస్కాంజ్ఞానామాష్టామం.

జాతియెకు మెన్ ద్వాలయెన్ జూడ్ యక్కాన్ యెండ్ జాతియన్నాభ్యాయ
యక్కాన్ ఫెడ్ మెన్ యాం రెం ఆడియెకు లఖాపార జాతికయజి కుతెం.
లింగెన్లినీ జాతియెకు యాకు. లింగమ న్నామరైప డెడ్కాద తివ్వ
నోవ్విన్ లికుల యెడ్ న్నియాకారయి లింగ్డ జాతియెకు న్నాకు.

అతింబిం న్నామరైపం లి- గ్రామా అంస్కాంజ్ఞానామియోకు,
లికుసమి. నీష్టమానయమి- గ్రామా కీష్టమి పిలియా.

ప్రతిలుప చిరి న్నామరైప డెడ్క తివ్వినొవ్విన్ అంస్కాంజ్ఞానిల
పలిన్నాభ్యాయ. లికుస్ లికుల ప్రపక్కారవ పలిన్నొ లాలెన్ లికుస్
విడెన్ కల్పి డెడ్కమ విండన్.

ఒప్పా న్నాచిం నీయాయ-మిశ్రమా యాన్ అంణులు, న్నాయెలి రైపం నీయాయ-న్నామికుమా పిలియా.

యతిష్ఠ మిశ్రమయే న్నాల నీయా క్రిష్టదే ఏమీన్ కెకొరన్స్ ద్
లింగమ న్నామికయ రైపకయ నీయా పలిన్నెన్యా.

ఒప్పా లి మిశ్రమయ్ నీయాయ-న్నాలిం గ్రామికుమా పిలియా,

යමිසේ නැව මත්‍යාපනයන් තිසා මූලු තද් හමින් කරයිද එසේම රුපකය නාමිකය තිසා පටන් තේය.

නාම. ව රුප. ව ඉඩඟී සටවනෙයා
නශක පු සංඛ්‍යා මත්‍යාපන් ව විජ්‍යති
සුක්‍රියා දුද් සහන්වාහිසංඛ්‍යා.
දුක්‍රියා පුක්‍රියා තිණික්‍රියාදිතසා.

මේ ශරීරයෙහි අන්ත වශයෙන් නාමය නා රුපයද ඇත්තේය. සහියෙක් හෝ මත්‍යාපනයක් හෝ ආන්මයක් හෝ නැත්තේය. මේ ශරීරය දුව ආදියෙන් සැදු යනුතුයක් මෙන් ඇත්ත්තා නාමයන් තේය. තාණකාව රුපයක් වත්තී දුක් ගොඩක්ය.

මෙයේ බොහෝ සුත්‍රාන්තියන්ගේ වශයෙන් සංස්කීර්ණය කොටස පැක්වීමෙකාර භූමියෙහි නාම රුප දෙක හැර සහියෙක් පුද්ගලයෙක්, ස්ත්‍රීයක්, පුරුෂයෙක් නැතැයි අනීසැටියෙන් දැන ගැනීම ඇත්ත්තා මල පැකරන බැවින් දිවිඹුදි නම් වේ. මෙයම නාමරුපවත්තානක්දාණ-සාංඛාරපරිවේදක්දාණ නාමයන් ගෙන්ද කළුනවත්තු ලැබේ.

දැනා පහසු ක්‍රමයක්

අදේශපෙනෙන කොනෙකුව හොඳවැලු සහ දළ ආදිය පෙනුණු කළේහි ඒ අකුසාරයෙන් මූලු ශරීරයම බලා ඇතෙකු බව දැන ගෙන ශැක්වන්නාක් මෙන් යම් කිසි කථා ගබඳයක් අසුළුවිට මේ ගබඳය උපාදුරුපයකි. එය මහාභූතරුපයන් අසුරකොට ප්‍රවන්නේය. මහාභූතරුපය උපාදුරුපයන් විසින් අසුරකරනු ලබයි. මෙක් භූතරුප - උපාදුරුප දෙකොටස රුප නම්වේ. මේ රුපය වින්නවෙනසිස්සාමූලියෙන්ම හුවගන්නාපුය. ඒ වින්නවෙනසිස්සා සමුළු ය නාමයයි. මේ නාමරුප දෙක හැර කථාකරන්නාවූ පුද්ගලයෙක්, සහියෙක්, ඇත්ත්තා සහියක්, පුරුෂුකයා තායෝගියෙක් පිරිසිද දකුසුවූය.

දිවිඹුදි විසුද්ධිය තිමි.

දිවිඹිවිසුද්ධියෙන් පසු කැඩිවිතුරණ විසුද්ධිය ඉපද්‍රව්‍ය සුත්‍රය, යටිනි නාමරුපයන්ගේ ප්‍රතිඵල මේ මේ යයි පිරිසිදගෙන කාල ප්‍රයෙහි පැවති සැකය දුරුකොට ස්ථිර ක්‍රියා නැඩිවිතුරණ විතුරණ විසුද්ධි නම් වේ. එය සම්පාදනය කරන ඇකාරය මෙයෙහි:-

දැනු වෙදදුවරයෙකුව ගරෝගියෙකු මූණගසුළුවිට ප්‍රමුණුකොට දුරුගත්තා සොයන්නාක්මෙන් ශරීරය පිළිබඳ මේ නාමරුප

දෙක දේවීයකු විසින් මටකළදේදේද නොවේ. කෙතුවකින්-ප්‍රක්‍රියකින් නොරවා ඉඩි හටගන්නේද නොවේ. යම්කිසි හේතුවකින් - ප්‍රක්‍රියයකින් හටගන්නේ යයි දැන එ හේතුව-ප්‍රක්‍රියයකු මක්දයි ගොඟ දඩුවූය.

රුපකය පිළිබඳ ගහනු ප්‍රක්‍රියය:- මේ කය වනායි රක් පිළුම් ගෙලපිළුම් ආදියක කෝ මුතු මැණික් ආකර්ෂණ කෝ උපනනේ තකාවේ. මට්ටකුය ආම්සය පක්වාසයයන් අතරෙහි උදරපල යට පිටු පා, පිටකවු දෙස කැරී අතුතු අතුතු බහකින් වලින් වටකරන ලදුව දුගඳවු පිළිකළඩී අතිශකින් සම්බාධයානයෙහි කුණුමයේ කැල්ලකා-අසුවිවලක පණුවෙකුමෙන් උපදනේය. අවිදා, තාමණා, උපාදුන, කළී, ආකාර යනු මේ කරුණුපස රුපකය පිළිබඳවු ගහනු ප්‍රක්‍රියයෙය.

ඡළි අවිදාව තම් මතුපස සම්පන් ආදිය පිළිබඳ අසාරකිය තනාදුනීමයි. තාමණාව තම් මතුපස සම්පන් ආදිය කෙරෙහි ආසා කිරීමයි. උපාදුනය තම් එ මතුපසසම්පන් ආදිය තාමණා දුෂ්චින් යේ වගයෙන් දුනිව ආකාකොටු සාරවන්සයයි කදින් ගැනීමය, ඇමුණ තම් එ එ කුසල් අකුසල් පිළිබඳ වෙකනාවය. ආකාරය තම් දුබලවු ශකව දෙබලයක් දෙන්කාක්මෙන් ගිරිරය නොවැටි පැවැත්ම උපකාරවු කනබෙන දැයෙකි ප්‍රවන්තා විජාවය.

ඡයින් අවිදා, තාමණා, උපාදුන, කළී යනු සතුර දෙන සනී කය උපදවන ශයින් (ජනක) හේතුවයිද, ආකාරය කයට රැකුල්දෙන බැවින් ප්‍රක්‍රියයිද කියනු ලැබෙන්. සාම්ද අවිදා, තාමණා, උපාදුන යනු තිදෙන මේ කයට මට තමනි. කළීය පියා මෙනි. ආකාරය මුළුයෙන් වඩාහදුන අභාය මෙනි. මෙයේ රුපය පිළිබඳ ගෙතු ප්‍රක්‍රියන් පිරිසිද බෙදුනන යුතුය.

ඡට පසු ලෙළාකික නාම බළීයන්යේ ප්‍රක්‍රියද පිරිසිද බෙදු දක යුතුය. එ මෙයිනියි:-

වක්‍රුමික්කාණයට වක්‍රුමික්කාණය හා රුපාරම්ණයද ගොඟ වක්‍රුමික්කාණයට ගොඟප්‍රසාදය හා සඳුරම්ණයද, සාම් වික්කාණය ප්‍රසාදය හා ගකිරම්ණයද, ජීවිතා වික්කාණය ගොඟ ජැවාප්‍රසාදය හා රසාරම්ණයද, කාංක්වික්කාණය ගොඟ කාංක්වික්කාදය හා ගොඟ රම්ණයද, මෙන්ංවික්කාණය ගොඟ වික්කාණය හා බෙමාරම්ණයද ප්‍රක්‍රිය වෙන්. මෙයි ප්‍රක්‍රියයෙයේ එ එ වික්කාණයන්ට පමණක් තනාව වික්කාණයන් හා සම් යෙදෙන තමේකිකයන්ටද ප්‍රක්‍රිය තවත්.

යංා තුද්‍ය නාමරුප—ප්‍රච්චිතනා ප්‍රච්චන්නී,
එවම ‘නිශ්චා පා ‘නාගනා—අහ්‍යව්‍යානී සට්‍යනී.

මේ පවත්නා හටය පිළිබඳ නාමය හා රුපය අවිශ්‍යා, තෙනෙකා උපාධිනා, කමල, ආහාර, වක්‍රීපසාද, රුපාරමණ ආදි හෙතු ප්‍රක්ෂය බ්‍රිතියන්ගෙන් පවත්නේ ගම්සේද එමෙන් ඉකුත්වූ හට යන්හිද ප්‍රක්ෂයන් ගෙන්ම හටගන්සේය. සස්සින් මිදෙන තුරු මතු අනාගත සට්‍යන්හිද ප්‍රක්ෂයන්ගෙන්ම හටගන්නේ ය යේ මෙසේ දැන් පවත්නා හටයද ඉකුත්වූ හට හා මතු හටද යන කාලනුය සම්බන්ධ නාමරුප බ්‍රිතියන්ගේ ප්‍රක්ෂය පිරිසිද බෙදා දැනගන් කළහි “අහොසිං තුබෝ අනීතමදානා” යන ආදි එකෙන් කාලනුයයෙහි පැවති සෞලෝහ් වැදුරුම් සැකය පකව යයි.

තුවද ඇතැම් යොගාවච්චරයෙක් තෙම සාධාරණ අසාධාරණ වශයෙන් නාමයාගේ ප්‍රක්ෂය දෙකක්ද කළුදී වශයෙන් රුපයාගේ ප්‍රක්ෂය සකරක්ද දක්නේය. එකින් වක්‍රීබාරය ආදි වාර සය හා රුපාරමණය ආදි අරුවූණු සයද නාම යාගේ සාධාරණ ප්‍රක්ෂය වෙත්. යොතිසෙමනාසිකාරය හා පත්‍ර රුපගැසවාස, පුළුබිභ්‍යනුපුදුදිනා, සඳුමස්සුවක, සපුරුරිසු පත්‍රස්සය යන සම්පත්ති වෙතු සකර කුසුලයටද අයොතිසෙමනාසිකාරය විපාකයටද හවාමිය සනාථිරණාදිය ආවලුත්ත වෛඩ්පත්තාදියටද අසාධාරණප්‍රක්ෂය වෙත්. මෙසේද නාමයාගේ ප්‍රක්ෂය දැන ඇවත රුපයාගේ ප්‍රක්ෂය දක්නේය. ඒ මෙසේයි:- කළු, විනතු, සාතු, ආහාර යන මොවුනු රුප උපද්වන ප්‍රක්ෂය සකර දෙනය. එහි කළුය නම් අතින හටගන්ක්හි කරන ලද කාමාවච්චර රුපාවච්චර ක්‍රියන් අඩුරෙන් ගම්කිසි එකකි. එය ප්‍රතිසංඝිතයෙකි පවත් සත්ත්‍යයක් පාසා උපද්‍යනා කළුජ (ක්‍රියන් හටගන්නා) රුපයට ප්‍රක්ෂය වේ. විනුතය නම් අරුප විස්තා හා දෙපැස් විසුදුදිනාගන් කැර (76) පන්සයේක් වැදුරුම් සිංහය. එය ප්‍රතිසංඝිතත්ත්වය උගම උපද්‍යනා හවාමිග වින්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයන්හි සුවත් කැම සිතුම උත්පාදක්ෂණයන්හි උපද්‍යනා වින්තතරුපයම ප්‍රක්ෂයවේ. ගෙවුව නම් සිතුව හෝ උග්‍යත්ව තෙප්‍රාභාතුවය. එය හටගන්නේ පසු සාතුපාජරුපයට ප්‍රක්ෂය වේ. ආහාරය කම් ප්‍රමුඛ හි ඕජාව මය. එය අකුහා කළු කළහි ආහාරජරුජ

උපදවයි. මෙසේ රුප උපදවත් ප්‍රකාශය දක්නේය. තම ආදි ක්‍රමයෙන් නාමරුපයන්ගේ ප්‍රකාශය බෙදා දෙය කළේය යටති කාලනු පිළිබඳ සෞග්‍රෑහීයෝගීරුම් සැකෙය පමණක් තොට “සහ්යිකයුත්” හා සාමාචරයා කෙරෙකි සැකකරයි යන ආදි නයින් පැවති අවවිදුරුම් සැකෙයද පහව යයි. දෙසැ වකුවූ මිථ්‍යාලෝහිතු දුරු වෙත්. මෙසේ නොයෙක් ආකාර යෙන් නාමරුපයන්ගේ ප්‍රකාශය පිරිසිදහැනීමෙන් ත්‍රිතිඛ කාල යන්හි පැවති සැකෙය එකරණකාට සිටි කුණුණය කැඩාවී කරණ විෂ්දාධියයි දතුපුතු. මිම්ම බම්බැඩිතිකුණුණයිද යථාග්‍රහ කුණුණයිද සම්බැස්සනයිද කියනු ලැබේ.

පලමුකි දිවිධිවිෂ්දාධියන් නාමරුපයන්ගේ ස්වභාව ලැක්ෂණ පමණක් දතුහැකිය. මේ කැඩාවීතිරණ විෂ්දාධියන් නාමරුප යන්ගේ හේතුව සේ ප්‍රකාශය පමණක් දතුහැකිය. නාමරුප යන්ගේ ප්‍රකාශය සේ හේතුව දැක්වෙන් හෙතුවෙන් තොටවෙන් තොටව තුළපදින-හෙතුවක් ඇතිකළේ උපදින සියලු දේ පිළිබඳ උත් පාදය දතුහැකිය. යමෙක්සි උත්පාදය ඇතුළුණාන් එය එකා නානුයෙන් අතික්‍රමවේ. එකෙනින් නාමරුපයන්ගේ හෙතුව නිසි පරිදි දක්නා යොයිතකම හෙතුවෙන් හටගන් නාමරුප යන්ගේ ඉපදීම කා තැසීමද දක්නේය. යටති නයින් සැකෙයද දුරුකෙරන්නේය. එකෙනින් කැඩාවීතිරණ විෂ්දාධිය පහල තීමෙන් පසු සම්පන්දුණෙන් නාමරුපයන්ගේ අතික්‍රම ද්‍රාඛ අනාජම ලැක්ෂණයන් පහසුවෙන් මෙතෙකිකළ හැකි වන්නේය.

මෙකි දිවිධිවිෂ්දාධි-කැඩාවීතිරණ විෂ්දාධි දෙක සමථ-විද්‍යා නාවන් අතුරෙන් විද්‍යානායකි ඇතුළුන්විය යුතුය එකෙන් විද්‍යානායන දැනුමයි ඇතුළුත් තොටු බැවින් එකා නාවන්විද්‍යා නායිද කිය හැකි තොටවේ. විද්‍යානායනය පිළියෙළ කරගැනීම වෙ මූල්‍යවන්නේය. දන්සිල දෙකටම වඩා තිශ්‍රුණුය තීම් මායිමට අන්තිවරමක් වැනිය.

මේ විශුද්ධි දෙකින් යුතුතැවූ පුද්ගලයා ඉවසීම, උඩගු නොවීම, යහපත් ප්‍රක්ෂේපන්තියෙකි ඇලිම්, ලදදෙධින් සතුවුම්, කෙලෙස් තුනීකිරීම, යන ආදි විශේෂ තුණාඩියන්ගෙන් යුතුවන්නේය. එසේම බ්‍රූඩ්‍යාසනයන් ලැබූ සැකසිල්ල ඇත්තෙක් වන්නේය හා සන්නයෙකි ලැබූ පිළිව ඇත්තෙක් වන් නේය. ශිලසම්බ ප්‍රජාවන්ගෙන් පිරිපුන් බැවින් ලේඛකාත්‍රවර

මායීප්ලයන්ට පැමිණගත නොහැකි ව්‍යවද මරණීන් මතු ඒකානතා යෙන් සූක්‍යාධියෙහි උපදනේය. අපායයෙහි තුපදනේය. සෝච්චාන් ව්‍යුහයක් වැනි වෙයි. එහෙයින්ම ඔහු වූජසානාපහන තම් වේ.

ක්‍රිඛිංචිතරණ විසුඩිය නිමි.

ක්‍රිඛිංචිතරණ විසුඩියෙන් පසු මගාමගකුණුණදස්සානු විසුඩිය පිණිස වැයම් කළ යුතුය. මේ නිවන් මගය මේ නිවන් මග නොවේයි මාගිය කා අමාගිය දැනගැනීම් වශයෙන් කට ගන්නා කුණා මගාමගකුණදස්සානු විසුඩිය නැමිවේ. එය සමාදනය කරනු කැමෙන්නපු විසින් පාහුණිකාව ලෙංකික නාමරුපබම් කළාප (පැඩු) වශයෙන් කකුලුවා සම්ජීනය කළ යුතුය. පිරිමේදිය යුතුය- මෙනෙකාලු යුතුය. එය කළාප සම්ජීන නැමිවේ.

කළාපසම්මැඳිනය.

“යා අතිත් රුපා නා අතිනෙගතව බිං නැයිම් හම් සම්පාදනාන් අතිවච්ච බිංතත්ත්වා දුක්ඛං හායටයේනා අනිනතා අසාරකාත්තා” යම් රුපයක් අතිත හාවයති විද එය අතිත හාවයේන්ම ස්ථානීයියෙය. මේ හාවයට නොපා මිණියෙය. මෙසේ ස්ථානය බැවින් අතිත රුපය අතිනායි. එයම හය උපදවන බැවින් දුක්ඛයි. එයම ආන්මසාරයක් නැති බැවින් අනාංශුමයි.

“යා අනාගතා රුපා අනාහාරණයට නිඛිතනිස්සානි නා නැඟුවට බිංස්සානි නා නැඟා පරා ගම්ස්සානි නා අතිවච්ච බිංතත්ත්වා අනිනතා අසාරකාත්තා” යම් රුපයක් මතු (මිලහ) අනාගත හාවයේන් උපදින්නේද එය එකීම ස්ථානය වන්නේය. එකින් එකා හාවයට නොයන්නේය. මෙසේ ස්ථානය වන බැවින් අනාගත රුපය අතිනායි. එයම හය උපදවන බැවින් දුක්ඛයි. එයම ආන්මසාරයක් නැති බැවින් අනාංශුමයි.

“යා පවතුළුනනා රුපා නා ඉංජල බිං නා ඉංජාපරා ගම්තනින් අතිවච්ච බිංතත්ත්වා අනිනතා අසාරකාත්තා” යම් ප්‍රක්‍රියාපනය (දැන් පවත්නා) රුපයක් වෙයිද එය මෙහීම ස්ථානය වෙයි. මතු හාවයට නොයයි. මෙසේ ස්ථානය වන බැවින් ප්‍රක්‍රියාපනය රුපය අතිනායි. එයම හය උපදවන බැවින් දුක්ඛයි. එයම ආන්මසාරයක් නැති බැවින් අනාංශුමයි,

17

“යం ఆశ్రమితాం ర్షపం నీం ఆశ్రమితాం తమిల్ లిఙ్గహి నా లిణ్ణిద్వా ఖాలిం గుప్తానీహి అనీలులం బయలుబట్టినా ద్రుకులం ఖయబట్టినా అనుభవు అసారకతమిలుచిను” యం ఆశ్రమితాం ర్షపయక్క ఆడేడ్ లియ ఆపిసాంమతయక్కిమి జ్ఞయ లేరి. లిక్షిబి (బాటిర) ర్షప లులులం తోయయి. మెంజే జ్ఞయ లనా లిలెనీ ఆశ్రమితాం ర్షపయ అనీహసి. లియం ఖయ ద్రుపదులన లిలెనీ ద్రుకుడి లియం ఆపిసారయక్క నుచ్చి లిలెనీ ఆన్నానుమిసి. (అవిషి ర్షపయనీ ఆశ్రూరెనీ ప్రసాదర్పప పస ఆపిమియ ద్రుఢెయా— ఆపిమి విషయాలను పాలిష్కా, లిలెనీ ఆశ్రమితాం ర్షప నుమి లేరి. ఉచ్చిరి కెలిషి ర్షపయ లిక్షిబి ర్షప న్నుమి లేరి. తోయహానీ కుమినీటే జనుహానయక్కిమి ర్షప కియల్లల ఆశ్రమితాం ర్షప నుమి లేరి. ఆన్నానుటే జనుహానయక్కిమి ర్షప కియల్లల లిక్షిబి ర్షప నుమిలేరి.)

“యం లిక్షిబి ర్షపం నీం లిక్షిబి తెఱి లిఙ్గహి నా ఆశ్రమితాం ఖాలిం గుప్తానీహి అనీలులం బయలుబట్టినా ద్రుకులం ఖయబట్టినా అనుభవు అసారకతమిలు” యం లిక్షిబి ర్షపయక్క ఆడేడ్ లియ బాటిర లిమి జ్ఞయ లేది. ఆశ్రమితాం ర్షప లులులం తోయయి. మెంజే జ్ఞయ లనా లిలెనీ లిక్షిబి ర్షపయ అనీహసి. ఖయ ద్రుపదులన లిలెనీ ద్రుకుడి. ఆపిసారయక్క నుచ్చి లిలెనీ ఆన్నానుమిసి.

“యం బల్లారికి. ర్షపం నీం బల్లారికిహాతెవియలి లిఙ్గహి నా జ్ఞమ్ముతుఖాలిం గుప్తానీహి అనీలులం బయలుబట్టినా ద్రుకులం ఖయబట్టినా అనుభవు అసారకతమిలును” యం బల్లారికి ర్షపయక్క ఆడేడ్ లియ బిల్లారికిహాతెవియలి తోయయి. మెంజే జ్ఞయ లనా లిలెనీ జ్ఞమ్ముతుఖాలిం ర్షపయ అనీహసి. లియం ఖయ ద్రుపదులన లిలెనీ ద్రుకుడి లియం ఆపిసారయక్క నుచ్చి లిలెనీ ఆన్నానుమిసి. (అవిషి ర్షపయనీ ఆశ్రూరెనీ ప్రసాద ర్షప పస కూ ఆపిమిలన ర్షప జ్ఞమ్ముద యన 12 ప్రకుల లనా లిలెనీ జ్ఞమ్ముతుఖాలిం ర్షప నుమి; ఉచ్చిరి ర్షప 16 కియ్యమి లనా లిలెనీ జ్ఞమ్ముతుఖాలిం ర్షప నుమి.)

“యం జ్ఞమ్ముతుఖాతెవియలి లిఙ్గహి నా బల్లారికిహాలిం గుప్తానీహి అనీలులం బయలుబట్టినా ద్రుకులం ఖయబట్టినా అనుభవు అసారకతమిలును” యం జ్ఞమ్ముతుఖాలిం (కియ్యమి) ర్షపయక్క ఆడేడ్ లియ జ్ఞమ్ముతుఖాలిం ఖయబట్టినా జ్ఞయ లేది. ఉండురికిహాతెవి తోయయి. మెంజే జ్ఞయ లనా లిలెనీ జ్ఞమ్ముతుఖాలిం ద్రుకుడి. లియం ఆపిసారయక్క నుచ్చి లిలెనీ ఆన్నానుమిసి.

“యం తీని. ర్షపం నీం తీనిహాతెవియలి లిఙ్గహి నా ఆన్నిహాలిం గుప్తానీహి అనీలులం బయలుబట్టినా ద్రుకులం ఖయబట్టినా ఆపి

නුවා අභාරකශටවිත්” යම් නිත් රුපයක් ඇදේද එය හිතෙහාව යෙහිම ස්ථය වෙයි. ප්‍රජීතෙහා වෙයට තොසයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් නිතරුපය අනිතායි. එයම හාස උපද්‍රවන බැවින් දිකියි. එයම ආත්මසාරයක් කැඩිබැවින් අනුත්‍යමයි. (යට යට භූම්‍රාව, සින්ගේ රුප නිත් රුඩී භූම්‍රාව, සින්ගේ රුප ප්‍රජීත (ලුතුම්) ය. තොසෙහාන් යම් අනිතරුපයක් අරමුණු කිරීමෙන් අක්ෂල විපාකය උපදී තම් ඒ රුපය හිතෙහි. යම් ඉටටරුපයක් අරමුණු කිරීමෙන් කුසල විපාකය උපදී තම් ඒ රුපය ප්‍රජීත නමි.)

“යා. ප්‍රජීත. රුප. නා. ප්‍රජීතෙහා තවයෙව බිජනි නා හිතෙහාව. ගුවුණු ගුවුණු අනිවට. බිඡයටයිනා දුකුඩා. හෙයටයිනා අනුතාරා අභාරකශටවිත්” යම් ප්‍රජීත රුපයක් ඇදේද එය ප්‍රජීත නාවෙහිම ස්ථය වෙයි. නිත් භාවයට තොසයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් ප්‍රජීතරුපය අනිතායි. එයම හාස එලුවන බැවින් දිකියි. එයම ආත්මසාරයක් කැඩිබැවින් අනුත්‍යමයි.

“යා. දුරරුප. නා. තැහෙවුව බිජනි නා සනානිතකෙහාව. ගුවුණු ගුවුණු අනිවට. බිඡයටයිනා දුකුඩා. හෙයටයිනා අනුතාරා අභාරකශටවිත්” යම් දුරරුපයක් ඇදේද එය එකී ම ස්ථය වෙයි. සනානිකෙ රුපබවට තොසයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් දුරරුපය අනිතායි. එයම හාස උපද්‍රවන බැවින් දුකුඩා. එයම ආත්මසාරයක් කැඩි බැවින් අනුත්‍යමයි. (පහසුවෙන් තොදක කැකි බැවින් සුඩුව රුප 16 දුරරුප නමි. පහසුවෙන් දක කැකි බැවින් ඔදාරික රුප 12 සනානිතකරුප නමි.)

“යා. සනානිතකරුප. නා. තැහෙවුව බිජනි නා දුරරුපහාව. ගුවුණු ගුවුණු අනිවට. බිඡයටයිනා දුකුඩා. හෙයටයිනා අනුතාරා අභාරකශටවිත්” යම් සනානිතක රුපයක් ඇදේද එය එකීම ස්ථය වෙයි. දුරරුපහාවට තොසයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් සනානිතක රුපය අනිතායි. හාස එලුවන බැවින් දුකුඩා. ආත්මසාරයක් කැඩි බැවින් අනුත්‍යමයි.

මෙයේ රුපය කාලුපව්‍යයෙන් සම්ඝීනය කොට තාමයද කාලුප ව්‍යයෙන් සම්ඝීනය කළයුතුයි. ඒ මෙයේය:-

“යා. අනිත. නා. මි. නා. අනිතනා තයට බිජ. නායිම. භව. සම්පූහනයි අනිවට. බිඡයටයිනා දුකුඩා. හෙයටයිනා අනුතාරා අභාරකශටවිත්” යම් (ලෝකික විතන ගෙවෙනික) නාමයක්

අත්තිතහවයෙකි මිද එය අතිත හටුයෙකිදීම සැංචිලි කිරීය, මේ හවයට නොපැමූණියෙයය, මෙයේ සැංච වන බැවින් අතිත නාමය අතිතයෙකි. හාම්ලුවන බැවින් උසායි. අංශමයාරයක් නැති බැවින් අනුත්මියි. මෙයේ නාමයද රුපයෙකි කි කුම යෙන් අතිත, අනුත්මතා, ප්‍රවුත්තපානනා, අජ්ඝිතතා, බිභිඛා, ඔග්‍රාධික, සුමුම, හිත, පණ්ඩිත, දිරිර, සහනික යන එතකාලෝය් අංකා රෙයෙන්ම බෙදුගෙන සම්භිතය කළයුතුය.

රුපයායේ අතිතාදිහෙදය හටුවශයෙන්, සහනාත්‍ය (පර මපර) වශයෙන්, සැංචවශයෙන්ද සැලකිය යුතුයි. හටුවශය යෙන් එක් හටුයෙක්හි එක් සැංචයෙකුන් රුපය ප්‍රතිස්ථානයි යෙන් පෙර අතිතය. මුති (මරණ) යෙන් මතු අනුත්මතය. ඒ අත රෙකි වනුයේ ප්‍රතිස්ථාපනනය. සහනාත්‍යවශයෙන් සම්බන්ධ එක් සැංචුගණයෙන්, එක් ආංකාරයකින්, එක් වින්තාවියකින් හට ගනිමින් පවත්නා රුපපරමපරාව ප්‍රතිස්ථාපනනය. ර්ව පෙර අසම්බන සැංචුංකාරාදියෙන් හටුයෙක් රුපපරමපරාව අතිතය. ර්ව පෙර ප්‍රසු හටුවශන්තා රුපපරමපරාව අතිතය. කටද එක් මොශේෂයක්, එක් පෙරවරකාලයක්, එක්පස්වරකාලයක්, එක් රෙයක්, එක්දවාලක් යන ආදිවශයෙන් ඒ ඒ කාලයෙහි පිරිසිද කුඩා ලබන රුපය ප්‍රතිස්ථාපනනය. එයින් පෙර පැවැති රුපය අතිතය. එයින් පසු මුකාලයෙකි පවත්නා රුපය අනාගතය. සැංචවශයෙන් උපාදවිභින්හඩ යන සැංච තුළෙන් යුතුකාල දැන්පවත්නා රුපය ප්‍රතිස්ථාපනය. එයින් පෙර පැවැති රුපය අතිතය. එයින් පසුව පවත්නා රුපය අතිතය.

මින්න මෙවකසික සංකිතාත්‍ය නාමයාගේ අතිතාදි හෙදයන් හටුවශයෙන්ද සහනාත්‍යවශයෙන්ද සැලකිය යුතුයි. හටුවශයන් සැලකිම රුපයෙකි කි නයින්ය. සහනාත්‍යවශයන් එක් තිෂියෙක අවුලත්ව දැන් පවත්නා නාම පරමිපරාව ප්‍රතිස්ථාපනනය. නොහොත් එක් අරමුණක් අත්තිව දැන්පවත්නා නාම පරමිපරාවද දවස මූල්‍යලේඛි ව්‍යවත් බුදිරුපය අරමුණු කරමින්-දවස මූල්‍යලේඛි ව්‍යුහ ධ්‍යුමුවණය කරමින් පවත්නේ ප්‍රතිස්ථාපනනය, එයින් පෙර පැවති නාමය අතිතය. එයින් පසුව පවත්නා නාමය අතිතය. සැංචවශයන් පැවැතිම රුපයෙකි කි නයින් දකුණුයි.

තමන්ගේ සහනාත්‍යයෙකි වූ නාමය අජ්ඝිතතාය. අභ්‍යන්ගේ සහනාත්‍යයෙකි වූ නාමය බිභිඛා (බැංකිර) ය.

අකුසල නාමය සාවදාන අතිෂ්වීපාක උපද්‍රවන බැවින් තිංදුරිකය. ඉතිරි නාමය සාච්ඡා අතිෂ්වීපාක තුපද්‍රවන බැවින් පූඩුව (සිපුම්) ය. තවද උපද්‍රවය සහිත බැවින් කුසල නාමය නා අකුසල නාමය තිංදුරිකය. එසේ නොමැති බැවින් තිංදුරික් මය පූඩුවය. තවද ආසවාදයක් තැයේ බැවින් දුකු සහගත නාමය තිංදුරිකය. ඉතිරි පූඩු සහගත නාමය සා උපද්‍රවකා සහගත නාමය ආසවාද සහිත බැවින් පූඩුවය. තවද නොයෙක් අරමුණු කරා එසිර යන බැවින් සම්පත්තියට සම්බන්ධුවන් නාමය තිංදුරිකය. සම්පත්තියට සමවැදුක තුළයෙන් නාමය පූඩුවය. තවද ආප්‍රව කෙළුණයන්ට අරමුණුවූ නාමය තිංදුරිකය. ඒ කෙළුණයන්ට අරමුණු නොවූ නාමය පූඩුවය.

තිංදුරික නාමය ගිනිය. පූඩුව නාමය ප්‍රජීත (උණුම්) ය. අකුසල නාමය මිශ්‍රනාවන බැවින්ද සම්බන්ධ තනාවන බැවින්ද කුළුල-අවසානය නාමයන්ට දුරය. එසේම කුළුල-අවසානය නාමය අකුසල නාමයට සෙහාවවශයෙන් සදාශවශයෙන් යම්පය.

අතිතාදිහෙද එකාලෝස හා අතිත්‍ය දුකු අත්‍යම යන වවනයන්ගේ අදහසද වෛඩුනු කළේ “රුප් අතිවෘත් දුකුවේ අනත්තා” රුපය අතිත්‍යයි දුකුයි අත්‍යමයි “නාම අතිවෘත් දුකුවේ අනත්තා” නාමය අතිත්‍යයි දුකුයි අත්‍යමයි යනුවෙන් සම්බන්ධ සම්භිතය කළ හැකිය.

අතිත්‍යය

නාමිරුපසකිනාහ ස්කන්ධිකරිරය අසුරු සැණක් ඇයේපිය වරක් ගෙලන පමණද සිටිව ධරු සිටිය නොහෙතු ගෙයින් අතිත්‍යයි. සන්ධියන්ගේ ගිරිර අසුරු සැණක් ඇයේපිය වරක් පමණ සිටිව ධරු සිටිය හැකිහිමි ඒ කාලය ප්‍රත්‍යාස්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රකට කුලයක් බැවින් ස්කන්ධිකරිරයයි ගෙන පහරක් වැඳුණක් අසුරු සැණක් ඇයේපියවරක් පාමණ කාලය තුළවන් නො තිදි නොපෙරලී ධරුසිටිය පූඩු වේ. එතකුදුවෙන් විලුවන් සිතෙකාජ්‍ය ප්‍රත්‍යාස්‍යකින් සපැඹිකරන ලද්දේදේ එකම් එකෙනෙ හිමි සිදි පෙරම්පියන්ගේය. බිජදා පෙරලෙන සියල්ලේ පුරාණ යන්ගේ අතුරුදෙන්වීම සහ අතිත්‍යවයන්ගේ පහළුම්මයි. තුව ගොයා බලන්නවුවන්ට දිය ගොඩිදෙක්කි හැසිරෙණ සිය ප්‍රමුඛ සන්ධියන්ට සෙකිය ජ්‍යෙන කාලය තුළ ර ද්විල් නොකැඩවා.

කොරක් නැඟි වෙශසය මහන්සි දරන්ට සිදු හිඛබන්තේ මේ සේකන්ධියන්ගේ අතිතයය තීසාමයය පෙනී යනවා ඇති. අතිතයය අතිශයින් හාසාහක ස්වභාවයන් බව පෙනී යනවා ඇති. ඉදින් සේකන්ධියන් තීතුවේ තම එක් වෙශසය මහන්සි ස්වලුපයකුද දරන්ට සිදු තෙකුවන්ගේ මය. දන්දීම් සිල්යාකීම් ආදිපින්කම් කරන්නේන් මේ අතිතයය තීසාමයි. එය අතිතයය තීසා විදි න සංස්කාර දු:ඩායියක්මය. සේකන්ධියන් තීතුවේ නම් අනාගතය්සාරය බලා වෙශසයිමට කාරණයක් නැත්තේ නේය. අතිතය උස්සණයය කියන්නේ ස්කෑත්‍රීකමරණ-ස්කෑත්‍රීක හඩියන්ටයි. සේකන්ධියන් ඒ අතිතය උස්සණයය කියනා ලද ස්කෑත්‍රීක මරණ-ස්කෑත්‍රීක හඩියන් තිදියක හෙයින් කියනුද නයින් ප්‍රකාශපන්න සේකන්ධියානුව පිණිස පවත්වනාද උත්සාහයන්ගේ කෙළවරක්ද නයින්ය.

දු:ඩායි

මේ කාය ප්‍රඛාතයන් අමුත්‍රි දු:ඩා රුකියක්ය. දු:ඩාය තෙම දු:ඩාඩ්(=දුක් දුක්)ය, සංස්කාරදු:ඩාය, විපරිණාමදු:ඩායය තනවැදු රාමිවේ, මේ කායකි අවධාන(98) වක් රෙකාදී අස්සනාර උපදු වයන්ගේ ස්පෘශීයන් ඇතිවක රිදුම්, කාක්කුම්, දුවුම්, හිරි, කොර, මර, සහ ගිරි, දිය, ක්‍රි, ක්‍රි, අව්‍යාඩි, සෝර, හැරුරු, නයි, පොලු:න් ඇදී බාහිර උපදුවයන්ගේ ස්පෘශීයන් ඇති වන දුක් සහ අපායයෙකි වූ සතියන් විසින් විදිනු උබන කායික දුක් ඇදීයන් දු:ඩාඩ් නම්වේ. තිරුවින සතියයේ පව, මේ දු:ඩාඩ්ය දුක් බැවි දන්නානුය. දු:ඩාඩ්යට කරුණක් පෙනුවු කළුයි හා වන්නානුය. කැයින්නානානුය. සැය වෙන්නානුය. හැකිනම් සවනාපිණිසද ඉදිරිපත් වන්නානුය. කුළුවරයායින්ට කුකුලුම්ය ඇදී අපථා ආහාරයන් කොරකි සය ඇතිවේයි. ඒ හා අපථා ආහාරය කොරකි තෙකුව සවකිය කෙශය රෙශය කොරකි රෙශය කොරකි ඇතිවන හෙයකි. කුළුවරයාය නැති අභව නම් ඒ කුකුලු මය ඇදිය කොරකි හා මින්නව කරුණක් කැයින්ය, එමෙන්ම මේ කාය පැසවාගිය මිහික් හඩියක් වැනිවේ. බාහිර අස්සනාර උපදුව කැමැති අපථාහාර ස්පෘශීයක් ලද්දෙශාය සේකන්ධියයෙකි කොන්නක වූවන් කොයි වේලාවක වූවන් දුක්දුක පෙනුවෙමය. ගොජයෙකි හාව තුළ සොයා බැලුවන් සේකන්ධි සහ මිලුබව පෙනීයනවා ඇති. සේකන්ධියන් නම්වේ දු:ඩාඩ්ය සේකන්ධිය තීසා සතියන්ට ඇති තීසාමයි සේකන්ධියක් නයිබවූ පෙනී යනවා ඇති. මේ දු:ඩාඩ්ය තීසාමයි පෙනුවෙනි.

සංස්කාරදුෂ්ඛයයි කියනු ලබන්නේ නූපන් වසනුව උපද්‍රවනු පිණීය- නොලැබූ වසනුව ලබාගනු පිණීය-නොපෑම්ණි වසනුව ප්‍රමුණුව, ගණු පිණීය-පළමුණුකොට වෙතහය මහන්සිගෙන විදින දුෂ්ඛරාජයයි. විපරිණාමදුෂ්ඛයයි කියනු ලබන්නේ එසේ වෙතහය මහන්සි ගෙන සංස්කාර දුක් විදි මෙන් ලබාගන් වසනුව තොංචිදී, තොපිරිහි, තොඅඩුවිලි, තොමැටි, තොංචියට, තොසනුරට, තොවියවුල්ව රස්සාකරනු පිණීය ගනනා වෙතහය මහන්සි රාජියයි. එසේ තොංචිදී තොපිරිහි පවතිනු පිණීය වෙතහය මහන්සි ගන්නේ එ නමුන් තිදිම පරිහිමව සැශෙන ප්‍රතිත්‍ය එමඟිල සිටිකලුණි විදි පිරිහි ගනන්ය. එකලුණි ඇතිවන කායිකා වෙතහයින් දුෂ්ඛරාජයද ඒ විපරිණාම දුෂ්ඛයෙන්ම ඇතුළත්වේ. දිනපතා අනුහාවකරනු ලබන ආහාරයද යටකි දුක් තුනෙන් යුත්ත්වේ. ඒ ආහාරය ආහාරයන් වෙන්විය තොහැකි ප්‍රදේශලයාකට දුක් තුනකින් නිතර පිඩාකරයි. තොසේදයන් ඒ ආහාරය ඉපද්‍රවීම පිණීය ප්‍රශ්නප්‍රශ්නව්‍යියන්හි බිජංහා ලබාගනීමට වැශම කිරීමේ පවත් පෘතිම පෘතිම ව්‍යිභාගි ප්‍රසිම දුක්වා මේ අතර ඇතිව්‍යාභාස් උස්සාහ ව්‍යාපාර ඒ ආහාරයයෙන් සංස්කාර දුෂ්ඛයෙන් වෙත්. ආහාරය අත්තොහැරිය හැකි ප්‍රදේශල තෙම හැම කළුණි ඒ සංස්කාරයන්ගෙන් බැඳී ගෙනී වාසය කරන්නොයි මය. ආහාරය අත්තැරිය කළුණිම තුනුම ඒ සංස්කාරදුෂ්ඛ බිජිනයන් මිදියහැකි වන්නේය. කුම්කොහින්දයන්? ආහාර සැපයීමට වෙතහය මහන්සි තොවිය යුතු බිවේති. මෙය ආහාරය අත්තැරිය තොහැකි ප්‍රදේශලයාට ඒ ආහාරය සංස්කාර දුක්නින් හිතර පිඩාකරන අන්දම දකුපුතුය. මේ කියන ලද්දේ සැනුකිස්ස්කාර දුෂ්ඛයයි. සංස්කාරයන් දකුපුතුය වනාති හෙතුප්‍රකාශයදී සුවිසි පටකානුප්‍රතිත්‍යන්ගේ වශයෙන් දකුපුතුය.

ආහාරය අත්තැරිය තොහැකි ප්‍රදේශලයාට ඒ ආහාරය පිපරිණාමදුක්කඩයන් කොසේ පිඩා කොරේදයන්. ප්‍රශ්නප්‍රශ්නව්‍යියන්හි බිජංහාප්‍රතිත්‍යාභාස් ප්‍රසිම අත්තැරිය ආහාරය අනුහාව තොට ඔලුම්තුකාන්ත්‍ය පිණීය උස්සාහ ව්‍යාපාර ගෙයීම දුක්වා, මේ දැනුර පළමුණිකාවට ඒ එකාන්ත්‍යන් නාඩුවන්කළුහැකි ප්‍රතිත්‍යන් පරිස්සාකරඛලා ඔවුන්ගෙන් අරස්සාවීම පිණීය තයාදනාලද උස්සාහ ව්‍යාපාර ඒ ආහාරයාගේ විපරිණාමදුෂ්ඛයෙකි. මෙසේ ආහාරය අත්තොහැරිය හැකි ප්‍රදේශලයා ඒ ආහාරයායේ විපරිණාමයන්ගේ නිතර බැඳීගෙන් ගන අන්දම දකුපුතු. ආහාරය අත්තැරිය කළුණිම ඒ විපරි

ජ්‍යෙෂ්ඨ බිජ්‍යාචයන් මිදියහැකි වන්නේය. කුමස් හෙතින්දයන්. ඒ ආකාරය අයෙකිටිමට උපකරණවූ සියලු ක්‍රියාවන්ම නම් බුන්තීමට සෑකෙන ප්‍රහාසය එපුඩියි කළේ නවබුන්තීයාම බොකා හෙයින්. මෙයේ ආකාරය අත්තැටිය තොකැකි පුද්ගලයාට ඒ ආකාරය විපරිණාම දුෂ්චරයන් නීතර පිබාකරන අන්දම දකුනු.

ඒ ආකාරය අනුහාට කරනුම්භිංඡ සංස්කරණ (=පිළියෙශුකරන) අවස්ථාවන්හි සහ විපරිණාම අවස්ථාවන්හි අයෙකුවනාක් කාය විතතු පිඩි වනානි ඒ ආකාරයාගේ දුෂ්චරුව හෙයියි. මෙයේ ඒ ආකාරය ඒ පුද්ගලයාට දුෂ්චරුව බෙයන්ද නීතර පිඩිකරන අන්දම දකුනු. ඒ ආකාරය ආකාරහාවයට පැමිණීමට ප්‍රථම නවබුන්තී යියකළ අයෙකු පිඩි වනානි ඇකාර බවට පැමිණීමට ප්‍රථම අයෙකු පිපරිණාම දුෂ්චරුයියි. ඒ ආකාරය අනුහාට තොට දිරවාගත් තොකී මැරෙන කරම් දරුණු ආකාරයෙන් තාකා රෝගාධා පැමිණීමෙන් අයෙකුවිය හැකි විපරිණාම දුෂ්චරයේද ඇකාර දිර මලමුනුකායාත්සා අවස්ථාවේහි අයෙකුවිය විපරිණාම දුෂ්චරයේද ඇකාර බවට පැමිණීයායින් පසු විදින්නට සිදුවන ඒ ආකාර යාගේ විපරිණාමදුෂ්චරයිය. ලොකයෙකි කියන කුටියට නම් අනුහාටකාට උඟුරෙන් පහළුව ගොස් වන්නේ සංස්ථාන ගකී රස වශයෙන් ඇකාරයාගේ පෙරම්පිම විපරිණාමයයි ගත යුතුවේ. මෙය සහනානි විපරිණාම දුෂ්චරස්සයි. සැණික වශයෙන් වනානි සවිකිය සවිකිය උෂ්පාද ලක්ෂණයෙන් සහනා, නගයකි පහළුවන්නාවූ පැමිවි ඇප්පා ඇදි පරමාපි බම් අසුරු සැණක් පමණද අහින්වකාරයෙන් සිටිය තොකී ජරුණින්නට අසුවද සැණයකින් දිරයන්නාපුය. මරණ ගින්නට අසුවද සැණයකින් අනුරුදුන් වන්නාපුය. එසේ ජරුමරණ ගිනිවලට අසුව සැණයකින් දිරයාම සැණයකින් අනුරුදුන්තීයාම සැණික විපරිණාමයයි කියනු ලැබේ. ඒ සැණික විපරිණාම යට තීතර අසුව දිරමින් නවබුන් වෙමින් පවත්නා පැමිවි ඇප්පා ඇදි පරමාපි බම් ජරුමරණ නම්නේ ගින්නට දරුණාධික් වැනිවූ බලින් ඇස්වාදකමුවුතු තොටෙන්මය. පුද්ගල් සැණ යෙන් සැණය ජරුමරණ ගින්නට අසුව දිරමින් නවබුන් වෙමින් පවත්නා ඇස්වාද තොකළ යුතුවූ විපරිණාම දුෂ්චරුයි යක්මය. කුවණයේ යොමුකාට බලක්තහාන් පිටත සම්න්වය, සිටි කුඩා මහජවූ සකන්ඩිරයන් වරද කරවෙන් වෙබාවට පමුණුවන රුෂ්සෙන් ගිනිවල් කා සම්න බවද ඒ ස්කෑක්කිරිය දන්න් අලුතෙන් අලුතෙන් උපදින පැමිවි, ඇප්පා ඇදි කාම

රුප බළියන් අපරාධ ක්‍රියා හෙකුණකාවගෙන ගිහිවලට දම්න ලද අපරාධකරුවන් හා සමාන බවද සැණෑයෙන් සැණය අතුරුසිදුරු නැතිව දුල්ලී තහින ජරාමරණ ගිහි සැණෑයෙන් සැණය ඒ ගිහිවල් පුරවා ලමින් නැඟැන්හාවූ අනි රෝග ගිහි ජාලාවන් හා සමාන බවද ස්කන්කිජරයන් පුරවා ලමින් සැණෑයෙන් සැණය අතුරුසිදුරු නැඩිව නාමරුප බළියන් පහළ කරන්හාවූ "කම්, විනතා, සානු, ආහාර" යන වතුරුවේ ප්‍රස්‍ය යන් නීතර අපරාධකරුවන් ගිහිවලට ඇදදමින්හාවූ තේල් රින් සතර දෙනෙන්තු හා සමාන බවද පෙනීයනවා ඇතේ. ස්කන්කි ගිරිර පුරවා ලමින් සැණෑයෙන් සැණය පහළකරනාලද අනිනව නාමරුපබළියන් ජරාමරණ ගිහිදෙකින් අතුරුදන් කිරීම වනානි ගිහිවලට ඇදදම්තු ලැබූකාස් අපරාධකරුවන් අන්තිජාලාවන් විසින් සැණෑයෙන් සැණය අවා අතුරුදන් කිරීම හා සමානය. මෙය සැණීක විපරිණාම දුෂ්චලස්සයි.

සනකතිපරිණාම උස්සෙන් යන්? සනකතියෙන් ස්කන්කිජරයන්හි ප්‍රතිසංඝ්‍යාග්‍රහණයෙහි පවත් අපුරු සැණක් පමණද නොනැවති නීතර අනිනව අනිනව නාම අනිනව අනිනව රුප පහළවිම පිණීස පුළුවනෙහි දානකිලාදී පුවරිතකම් රස්කරන අදහසින් දානවසුළු සපයා වෙශේසීම් දන්දීම පෙනෙ වස් විසිම් සහ මේ හුවයෙහින් වූනියෙන් වශයෙන් කම්ජරුප තීරෙඛය අවුරුදු සියයකින් පැමිණන්නේ නම් ඒ කාස්කල් ස්කන්කිය ප්‍රවින්ව. ගැනීමට ගන්නා උත්සාහ ව්‍යාපාරයේ දිනපත් අලුකෙන් අලුකෙන් හටගන්නා, ස්කන්කිකායයන්ගේම සංස්කාර දුෂ්චලයෙයි. දියගෙඩි දෙක්කි කැසිරන ස්කන්කියන් තෙන දිනපත් දිව් පැවැත්තිමේ බැරුම් කම් අවකිරකම් කෙබඳ දැක් පෙනෙනෙකාස් ස්කන්කියන්ගේ සංස්කාර දුෂ්චියකි බැරුම් කම් අවකිරකම් පෙනීයනවා ඇතේ. මෙහිවයෙහි එක දානකම් වෙනුවෙන් වසුළුව සැපයීම පිණීස-දනය පිළිතයළ සිරිම පිණීස ගන්නා දැක් වෙශය මහන්සි ප්‍රතිසංඝ්‍යාව පෙනෙන නැකුල්හි ලැබි නිබෙන ස්කන්කිය පිණීස පුළුවනිහාවයන්හි මිදිනාලද සංස්කාර දුෂ්චරාංසයද ප්‍රතිසංඝ්‍යාව පෙනෙන්නේමය. ප්‍රතිසංඝ්‍යාග්‍රහණයෙහි පවත් අන්තිම වූකිය දැක්වා අතර අවුරුදු සියයක් දහසක් උස්සයක් කොට්ඨාසක් අසංඝ්‍යායක් අනුලත අනනා ව්‍යුත්, මෘස, පස්ස, දින, සරිකා, සැණෑ, ලෙ, මුහුත්, ඇතිවිත්. ස්කන්කිය නැවුන්වීමට අවකාශයක් ඇතිවූවා.

හොඳු නවබූත්තන්ගේ මිය හැකි ස්ථානයක්ද කියා එකම ස්ථානය ක්ද නැඟීන්සේය. මරණයට අවකාශයක් ඇතිව්වෙන්නා තන් මැරෙණ ස්ථානයක්ද කියා එකම ස්ථානයක්ද නැඟීන්සේය. සකක්ෂිතයන්ගේ නවබූත්තවීම මියයාම සහාචාරයක් විෂේෂිත් නවබූත්තමෙට-මරණයට ප්‍රතිඵල වියහැකි අනෙකු අවකාශයන් ගෙන අලංකාඩපූජුකල ඇතිවන උත්සාහ ව්‍යාපාර හා හැඳ ස්කන්ධි කායයාගේම විපරිණාම දුකාලයෝයි. එකිනෙ මිදෙනු කාමේනිට උත්සාහ ව්‍යාපාර යෙදු නමුන් ඒ කිසිවකටත් සිශාර්තෙනාම් නොයෙක් කැඩුවීම් තිබුම් පෙරදුම් රිදුම් කැක්කුම්, හිරි, නොර, මර, උත්සාහන් හිපානානුදී නොයෙක් විපරිණාම දුඩාඩයා ඇතිවන්නා, ප්‍රමුඛ. සම්පතක් හෝ විපරාහ්‍ය පැමිණෙන බව දැනුන්න් බැහැරලිය නොහි යාමිර්ම ඇදිය කිරීමෙන් විදින්නව සිදුවීන දැක්, ලොහයට වෙළෙඳව වසඟීමෙන් මානායට වසඟීමෙන් විදින්නව සිදුවන දැක්, මිත්‍යාදාශවීම වසඟීමෙන් විදින්නව සිදුවන දැක්, පෘෂ්ඨීජ්‍ය උත්සාහන ප්‍රතිපත්තිපූරණයන්හිදී විදින්නව සිදුවන දැක්, යන ඇදි දැක්ද, මිනින් ස්කන්ධිකායයාගේම විපරිණාම දුඩාඩ යොයියි. සංස්කෘතයෙන් තමන්තුවන් කාමේනි ජාතියක් පහළුකර හැනීම් පිළිස්ස පැයකට මත්තෙන් ද්‍රව්‍යකට මසකට මත්තෙන් ව්‍යුහකට මත්තෙන් ප්‍රාථිප්‍රාථි පැය, දින, මාස, ව්‍යුහ, හුව, කාලුපෙන්සි රස් කරනාලද දැන හිල් සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛත්වාධිකාරීන්, මහජාවස්, නවුස්වෙස් ගැනීම්, සම්ස් ජීවිකා, මිත්‍යාජ්‍යීකා ඇදික්ම් ඒ තමන්තුව විසින් කාමේන්තුව ප්‍රාතිතුන්ගේම සංස්කාර දුඩාඩයෝයි. ප්‍රාථිහාරයෙහි සංස්කාර දැක් විදින්නව සිදු ගෙයින්ම අපරහාරයෙහි වකවාත්තුව පැමිණ ඒ ඒ ජාති පහළුම් ඇදි කළේ විරකාලයක් පවත්වා ගැනීම් පිළිස්ස කරනාලද වැයම් රාජියද සංස්කාර දුඩාඩයිම් ඇතුළත් වේ. ලැබේනිබෙන මේ ජාතියෙහි ඇතිවන උත්සාහ උත්සාහ විදින්නව දැක් දැක් ගැනීම් දැනුවත්තුවන් ඒ වෙනුවෙන් උත්සාහ සිරීමේදී ඇතිවිය හැකි දැකාලු ස්කන්ධිකායයාගේම විපරිණාම දුඩාඩයෝයි.

අනුත්මය.

මේ ගිරිරය ඇතුළුනෙහි තම, යයි කියා හෝ මිම යයි කියා හෝ ගැනුපූඩු හරයක් නැඟීන්සේය. එය එසේ ම ය. උපන් ගිරිරය නොදිරා පැවතිවා කියා හෝ දිරුවත් නොමැඹ පැවතිවා කියා හෝ නොපමණ සිතුවත්තුවන් කියා ගිරිරය එසේ සිහුන්තැවුන් ගෙයින්නැවුන් ගෙයින්නැවුන්ගේ අදහස්විපරිදීදෙන් නොපවත්තුවෙමය. ඒ මේ ගිරිරය නාමරාප වැයෙන්ද දෙකටබේදු කළේ එහින්මියෙක්ද නැඟී සේය. එහි වසන්තෙක්, කරන්තෙක්, විදින්තෙක් ද නැඟීන්සේය.

ම්‍රාණකින් මිථ්‍යාලුවිඩිකයන් විසින් මෙමයයි කළපනා කොට ගන්නාලද ආචමසාරයක් තැබේනේමය. ආචමසාරයක් ඇතේ ශකාන් සරීරය ක්‍රිඩ්ටල ව්‍යුවමනා ආකාරයට පවත්වාගත හැකි විය යුතුය. ලෝකයා අතර අනීත්‍ය උස්සණය හා දුබල උස්සණය ප්‍රකටය. අනාත්‍මක උස්සණය වනානි ඉතා අප්‍රකටය. එහේ සින්ම එය දැක්වානීම දුෂ්කරය. පරික්‍රාග හාජනයක් බිඳුණු මිවක සේ වන්ගැඩිලිකාදියක් සැදුණු විවක සේ “අනෝ අනෝ දක්වා අනෝ අනීත්‍යයි අනෝ දක්”යි යනු කැම දෙනාම කියනි “අනා අනත්‍මක අනෝ අනත්‍මක”යි යනු කිසිවෙක් නොකියයි. (න්‍රිඋස්සණය පිළිබඳ මෙකි කොටස අපත් ආචමයිවූ සිංහිමම සංඟීපාදන් ව්‍යක්‍රියා විසින් උග්‍රය ලදී)

නීයුණු තුවන්යේකාභ වනානි නාමරුපබමියන් සේකන්ධි, ආයතන, බාඩු, ආදීන්ගේ ව්‍යක්‍රියා ව්‍යක්‍රියා විවිධ පිරිසිද ගෙන සම්මූහිනය කළුහැකිය. ඒ මෙසේයි:-

සකඟ්‍යාමම්ඩිනය

“රුප් අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, රුප සමූහය අනීත්‍යයි දක්යි අනාත්‍මකයි. “මෙදනා අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, අර මූණු රස අනුහුවකරන වෙදනා සමූහය අනීත්‍යයි දක්යි අනාත්‍මකයි. “සකුදු අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, අරමූණු ගැඳින ගන්නා සංඡු සමූහය අනීත්‍යයි දක්යි අනාත්‍මකයි. “සංඛාර අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, ලෝකයෙහි සියලු තදේ රස්කරණ සංඛාරයේ අනීත්‍යයි, දික්ෂා, අනාත්‍මකයි. “විකුදුණ් අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, අරමූණු දැනගන්නා විකුදුණ සමූහය අනීත්‍යයි දක්යි අනාත්‍මකයි.

ආයතනයම්ඩිනය

“වකක් යතනා අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, වකක් යතනයයි කියන ලද අස අනීත්‍යයි, දක්යි, අනාත්‍මකයි. “සෞඛ්‍ය යතනා අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, සෞඛ්‍ය යතනයයි කියන ලද කණ අනීත්‍යයි, දක්යි, අනාත්‍මකයි, ‘සාමාජිකයනා අනීවවා දක්වා අනත්‍මක’, සාමාජිකයනයි කියන ලද නාසය අනීත්‍යයි දක්යි අනාත්‍මකයි. “ජ්‍යෙෂ්ඨ යතනා අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, ජ්‍යෙෂ්ඨ යතනයයි කියන ලද දිව අනීත්‍යයි, දක්යි, අනාත්‍මකයි. ‘සාමාජිකයනා අනීවවා දක්වා අනත්‍මක’, සාමාජිකයනයි කියන ලද කිය අනීත්‍යයි, දක්යි, අනාත්‍මකයි. “මක් යතනා අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, මක් යතනයි කියන ලද සිත අනීත්‍යයි, දක්යි, අනාත්‍මකයි. “රුපායතනා අනීවවා දක්වා අනත්‍මක”, රුපායතනයි කියන ලද රුප (ව්‍යු) ය අනීත්‍යයි, දක්යි, අනාත්‍මකයි. “සදුදාය

“නුත්‍ය අනිව්‍ය දුකඩා අනතතා” සඳේදායකනයයි කියනලද ගබඳය අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “ගකීයකන අනිව්‍ය දුකඩා අනතතා,” ගකීයකනයයි කියනලද ගකීය (ගදසුවද) අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “රසායනතතා අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා” රසායනතයයි කියනලද රසාය අනිතයයි දුකයි අනාත්‍යමයි. “ලේඛ්‍යබායනතතා අනිව්‍ය දුකඩා අනතතා,” පොටිඩ්බිලා යතනයයි කියනලද පහැ තෙශප්‍ර වායෝ ලේඛ්‍යබාය අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “බම්‍යායනතතා අනිව්‍ය දුකඩා අනතතා,” බම්‍යායතනයයි කියනලද නීජ්‍යාණවර්ෂිත මෙවනයි දෙපණස හා සූඩුමරුප සෞඛ්‍ය අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි, (මෙකි අයේ, කණ, නාසය, දීම, කය යනු ප්‍රසාද රුප පසය, රුප, සඳේදා, ගකී, රස, ලේඛ්‍යබාය යනු ආරම්භ රුප සත්‍ය.)

ඩාකුසම්මිනය

“වකුව්‍යබාතු අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා” වකුව්‍යබාතුයයි කියන ලද අය අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි-පො-ලේ-ලේඛ්‍යබාතු අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා,” ලේඛ්‍යබාතු අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “වකුව්‍ය විසුද්ධුණ්ඩබාතු අනිව්‍ය දුකඩා අනතතා,” රුපයාරථුවකාව අයේ හටගන්නා වකුව්‍ය විසුද්ධුණ්ඩබාතු නම්වූ සිහ අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “සෙයන් විසුද්ධුණ්ඩබාතු අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා” ගබඳය අරථුවුව කොට කාන් හටගන්නා සෙයන් විසුද්ධුණ්ඩබාතු නම්වූ සිහ අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “ඡ්‍රෑහ්‍යවිසුද්ධුණ්ඩබාතු අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා,” ගකීය අරථුවුවකාව නාස ගෙයි හටගන්නා ස්‍රාණවිසුද්ධුණ්ඩබාතු නම්වූ සිහ අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “ඡ්‍රෑහ්‍යවිසුද්ධුණ්ඩබාතු අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා,” ලේඛ්‍ය අරථුවුවකාව දීමේ හටගන්නා ඡ්‍රෑහ්‍යවිසුද්ධුණ්ඩබාතු නම්වූ සිහ අනිතයයි දුකයි අනාත්‍යමයි. “කායවිසුද්ධුණ්ඩබාතු අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා,” ලේඛ්‍යබාතු අරථුවුවකාව සෙයේ හටගන්නා කායවිසුද්ධුණ්ඩබාතු නම්වූ සිහ අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “මිනොබාතු අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා,” මිනොබාතුව (පක්‍රිඩ්, රුවර්ජනය හා සම්පරිවිෂ්වන්සුලුය) අනිතයයි ප්‍රකය අනාත්‍යමයි. “මිනොබාතු අනිව්‍ය, දුකඩා අනතතා,” මිනොබාතුව (මිනොබාතු හා දෙපස විසුද්ධුණ්ඩබාතු හැර ඉතිරි සං තතා සිහ) අනිතයයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි.

ලේඛ්‍ය ඉංග්‍රීස-සංස්කෘත-ප්‍රතිත්‍යාස්ථාන්පාදින්ගේ වශයන් ද මෙයේ ම සම්ඩීනය කළුපුතුයි.

නාම් හුමෙස්

“රුප් අනිවච් සංඛ්‍යාව පැවත්වයමුප්පූහනය බිජඩම් වය බම්ම විගණකම්. නිශේගන්ධීම්” රුපය ඉපද නායෙසන හෙයින් අනිහාසය, ප්‍රත්‍යාශයන් රස්කරනලද හෙයින් සංඛ්‍යාව. ප්‍රත්‍යාශයන් උපදනාහෙයින් පැවත්වයමුප්පූහනය, තොකවනස්සාව අයේබැවින් බිජඩම් සෑනාශවන ස්වභාව අයේබැවින් වය බම්ම, වෙන් වන ස්වභාව අයේබැවින් විගණකම් නිරුධිවන, (කිදෙනා) ය්‍යභාව අයේබැවින් නිශේගන්ධීම්.

“නාම් අනිවච් සංඛ්‍යාව පැවත්වයමුප්පූහනය බිජඩම් වය බම්ම විගණකම්. නිශේගන්ධීම්” නාමය ඉපදනායෙසන හෙයින් අනිහාසය, ප්‍රත්‍යාශයන් රස්කරනලද හෙයින් සංඛ්‍යාව, ප්‍රත්‍යාශයන් උපදින හෙයින් පැවත්වයමුප්පූහනය, ගෙවෙන ස්වභාව අයේබැවින් බිජඩම් සෑනාශවන ස්වභාව අයේ බැවින් වය බම්ම, වෙන් වන ස්වභාව අයේ බැවින් විගණකම් නිරුධිවන ස්වභාව අයේබැවින් නිශේගන්ධීම්.

මේ ක්‍රමයන් ද නාමිරුපැඹදක මෙහෙතිකළ යුතුය. සකක්, දින්ගේ වශයෙනුව් මෙහෙති කිරීම යුතුස්සය.

නාවස් හුමෙස්

“රුප් අනිවච් පෘෂ්ඨාක් වල්‍ය ප්‍රහැඩු අද්ධිවච් විපරි ජාම්මඩම් අභාරය විහාර සංඛ්‍යාව මරණඩම්” රුපය ඉපද නායෙසන හෙයින් අනිහාසය, ව්‍යාධි ජරුමරණයන්ගෙන් පළුදුවන බැවින් පෘෂ්ඨාක්, ව්‍යාධිජරුමරණයන්ගෙන් හා අභ්‍යලාකාධම් යන්ගෙන් සෝලවෙන බැවින් වල්‍ය, උපතුම්යන් හෙරු ඉත්තිම හෙරු තිදෙනබැවින් පහැදුෂය, ගහකගැඩියක් මෙන් හැමකළේ කොපව්ත්තා, බැවින් අද්ධිවච්, ජරුමරණ දෙකින් පෙරතලන ස්වභාව අයේබැවින් විපරිණාමයම්මය, හරහනායි එලයක්සේ පසකුවන් සිද්ධාවෙන බැවින් අභාරය, තොටුවෙන බැවින් හෙරු ක්‍රාමණාදුම්බැවින්ගෙන් සට්‍යක්බැවින් විහාරය, ප්‍රත්‍යාශයන් කරනලද බැවින් සංඛ්‍යාව, මැරෙන ස්වභාව අයේ හෙයින් මරණඩම්මය, නාමය ද මෙස් ම සම්මේලිතය කළයුතුය. මෙය දෙව්දාරාම් අනිවච් තුළුයනාවයි.

“රුප් යුක්ඛං රෝගා ගැලෙකා සල්‍ය අස් අඛාධා ඒ ඒ උජ් උජ්දේද්ධාවා හස් උපස්ක්තා අනුතා ඒ උජ් උජ්ලාණ අභාරණ ආදි කාම් අභ්‍යුල්‍ය විභාග සාංච්‍ය මාරුම්පිස් ජාතිවච් මරණඩම් ව්‍යාධිවච් සෝලවෙම් පෘෂ්ඨාක් විම්වෙම්. උපභාෂාසඩම් සංක්‍රාන්තික බැවින්” රුපය ඉපදිම නැඟීම යන තදිනින පිඩි වන බැවින්ද දැකට ස්වභාව සිද්ධාව්ද යුක්ෂා, ප්‍රත්‍යාශයන් යැවියසුතුවා රෝගාවල මුල්‍යා බැවින් ගේගාක්, ගෙලාක් අසුව්ධියිජ්‍රාන බැවින් ඉදිමි ජැංච් සැරවට්ඨෙන ගිඹාක් මෙනි, අභ්‍යුල්‍ය කා,

විද්‍යා රුජා උපද්‍රවන නිකුත් තො කළ හැකි උලෙස් මෙති. ආයියන් මිසින් ගරහමු ලබන බැවින් ද සත්‍යාචන්ට අනෑම් උපද්‍රවන බැවින් ද පාපයට සාහැඩු බැවින් ද අසෙ, ශිල්‍යෙකුගේ අනුන පිළිබඳ පැවතුම් ඇයේ බැවින්ද ආබාධයට (ලේඛිට) ආසන්න කාරණා වන බැවින්ද ආබාධයකි, තොගයක් මිපනති එලුවන ආගන්තුක සහුරකු වැනි බැවින් ජීතිය, තම් තො, දැන ම මක්‍රභූ අනෑම් එලුවන බැවින් ද තොගයක් උපද්‍රව යන්ට සාහැඩු බැවින් ද උපද්‍රවයකි, සියලු හෝ ඇකාරයක් වැනි බැවින්ද දැක් තැයේ ත්‍රිවානුව ප්‍රතිචිරැඳී බැවින්ද සයකි, තොගයක් අහානතාර බාහිර අනෑම්යන් හා, සම්බන්ධ වන බැවින් ද රාජාදී වරදින් සුකනා බැවින් ද උපසංඝී (අනෑම්) යෙකි, ඇරස්‍යාකිරීම දුෂ්කරබැවින් අනුවාණා, දුෂ්කවහයින් සැලැවෙන්න වුන්ට දැක් තැයේ ලෙසක් සේ තො වූ බැවින් අභ්‍යන්තර, ජාත්‍යාදී සහ තො නාසන බැවින් අසරණය, අනිතයදී ආකාරයන් පවත්තා බැවින්ද ඉකා දිඹින්දෙකුගේ දැකින් මඩනාලද බැවින් ද ආදිනාවයෙකි, පාපයට මූල්‍යෙනු වන බැවින් අසමූලයකි, මිතු ගෙකුණ් වෙශයෙන් පැමිණී මිනිමුරු සහුරෙරකු වැනි බැවින් වබඩුයෙකි, ඇපුවකළුයෙන්ට ආසන්න කාරණා වන බැවින් සාම්බය, ගෙලුණ-මානුෂුමාරයන්ගේ ආකාරයක් වැනි බැවින් ඡිරා මිස්ස, ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇයේ බැවින් ජාත්‍යභාෂා, දිරීම ස්වභාවකොට අයේ බැවින් ව්‍යාධිම්මය, භාජිම ස්වභාව කොට ඇයේ බැවින් පැමිණද්‍රව්‍යම්මය, තාෂණා, දූෂ්‍ය දුෂ්කවිත ගෙලුයෙන්ට අරුණුණු වන ඕවින් සංකිතලුසිභාෂ්මය, තාමයද මෙසේම සම්බන්ධ කළපුණු. මෙය පස්ථිය වදුරුම් දුකක් නුපස්සනාවයි.

“රුජා අන්තරා පරා ගිහාන හුවුණු සුදුදුණු” රුජා සිමියෙක් කරන්නෙක් විදින්නෙක් ඇතැයි කළපනා තකාව ගන්නාලද ආත්මසාරයක් තොවන බැවින් අනුෂ්මණ, කුමින්ගේ වසරයෙකි තොපවත්තා අනිකෙකු වැනි බැවින් පරුණ, නීත්‍ය-සුජ-සුජ-අභ්‍යන්තර වෙශයෙන් මිසින් සුදුපනාතකාව ගන්නාලද හරයක් තැයේ බැවින් ගිහා (ගිස්)ය, එහෙයින්ම තුවුණු, සිමියෙක් වැසියෙක් කරන්නෙක් විදින්නෙක් ඇතැයි කළපනා, තාමයද මෙසේම සම්බන්ධ කළපුණුය. මෙය පස්ථිවදුරුම් අන්තරා නුපස්සනාවයි. සෙකකි ඇයතානාදින්ගේ වෙශයෙන් ද මේ කුමිය යොදා මෙනෙකි කළපුණුය. තුවද “සම්බන්ධ සංඝරා අනිවා දුකකා අන්තරා” සියලු සංඝරයේ අනිතය යෙකු යොදා මෙනෙකි කළපුණුය. මෙය

මෙහෙකින් නාම රුපබලීයන් අතිතය දුඩු අත්‍යන්තම් වශයෙන් මෙතෙකි කොට සම්බන්ධය උපද්‍රව ගකුණුය. මෙය සමස්ක කුණුණයයි. ජ්‍යෙෂ්ඨ උදයව්‍යය පිළිස වැයම් කළුණුය. නාම රුපයන්ගේ ඉපදීම හෙවත් අතිවිම උදය නම්. බිඳීයාම ගහවන් වැනසීම-නැගීම් වය නම්. ඒ උදය වය දෙක දක්නා කුණුණය උදයබැංසුණයයි කියනු ලැබේ.

අම්ප්‍රජා, තුණු, *ක්‍රම, ආකාර යන ප්‍රතිතය සක්‍රීය ලැබීමෙන් රුපය උපදී. එය ප්‍රතිතය සක්‍රීය අවසන්චීමෙන් රුපය වැනසෙයි. එසේම අම්ප්‍රජා, තුණු, *ක්‍රම, එස්ස (කාමරුප) යන ප්‍රතිතය සක්‍රීය ලැබීමෙන් නාමය උපදී. ඒ ප්‍රතිතය සක්‍රීය අවසන්චීමෙන් නාමය වැනසෙයි. මෙසේ දූනගෙන නාම රුපයන්ගේ ප්‍රතිතය අපෙක්ෂා නොමෙකාට උත්පාද (෋පදින) ස්ථානය කා හඩි (බිඳීන) ස්ථානය ද දකුණුනුයි.

මම කුම්ඩෙන් රුපයෙහි ප්‍රතිතය වශයෙන් සහරක්ද ස්ථාන වශයෙන් එකක්දිය උදය (ඉපදීම) පස ආකාරයකින්ද වය (වැනසීම) පස ආකාරයකින්ද දකුණුනුයි. නාමයෙහි ද එසේමය. උදය වය දෙක ප්‍රතිතය වශයෙන් දැකිමෙන් අත්‍යන්තම් උස්ථානයද ස්ථාන වශයෙන් දැකිමෙන් අතිතය දුඩු ඇත්තා දෙක ද ප්‍රකට වෙත්.

ඡ්‍රැමිල:-

අත්‍යු ප්‍රතිතය උපදීයන්-උපදීයන්, ව නිරුපිකිතර,
ක්‍රමවල සංඝිතරා-දීප්‍රජාලයමුව,

නාම රුප සංඝිතය සංඝිතයෙයි තුළු පහන් දැල්ලක් මෙන් පෙර තුළුන්නාතු ම උපදීන්. උපන්නාතුද ස්ථානයකින් නිරුදු (නැයි) වෙත්. අප්‍රාක්වම පවත්නාතුයයි වැටෙනෙන්. -ක්‍රමද:-

දක්රාජ්‍යව්‍යව්‍යාජ්‍ය-උපදීයන්, විය සුරිගෙ,
ආරණෙය සාසපෝ මිජ්‍රු-ප්‍රාත්‍යාපනය කාවකාලිකා.

දියේ ඇදි ඉරක්මෙන්, දිය මුහුලක්මෙන්, ඉර උඟ්ච්චවනකුල පිනිනිදක්මෙන්, ඉදිකුටු මූණගෙය කැඹු අඩ ඇවෙනක්මෙන්, මිදුලි යක්මෙන්, ඉතා සෙලු කාලයක් පැවතී තැකිවන්නාතුයයිද වැටෙනත්. ක්‍රමද:-

මායාමංඩිවිගන්නිලි-නාගරං සුමිත්‍රන්තකං,
මේනකාලාත්‍යවකාව-අසාරා කදුලි ඇතා.

* එසේ අම්ප්‍රජාදීන් ජ්‍යෙෂ්ඨ, සංඝිතරාක්‍රිතාන්තුනානි උපදීයනාන් සිංහ ගෙනිනා තෙවායි දැව්‍යාජ්‍ය.

ම්‍යාවක් මෙන්, මිරිගුවක් මෙන්, හ්‍රිඩා කරනු කැමති ගාක්ලී දේ විෂන්ව එච්චලුවට පමණක් ඇකාසයෙහි සැදෙන තාසය තාරගයක් මෙන්, සාම්ප්‍රදායෙන් විදිනලද සැපයක් මෙන්, පෙණපිබික් මෙන්, ශිතිපෙන්තල්ලක් කරකාලීමෙන් ඇති වූ වලල් ලක් මෙන්, ගොනසල්කදක් මෙන් කරනැයේකානුයයිද වැට්සෙන්.

මෙසෙයින් “නැසෙන දෙය ම උපදී. උපදින දෙය ම නැසේ” යයි විදියිනා වඩත්කාවූ යොගාවවරයාකුම තරුණ විදියිනා දූනය වූ උදායකියකුණය උපදී. උදායකියකුණය උපන් යොගාව වරයාකුව :—

ඡහාජසා පිති පසුද්ධී-අධිමොතකඩා ව පෙනෙහි,
සුඛං සුණුමුපට්ඨාන-මූපකඩා ව තික්නති ව.

යතුවෙන් දැක්වෙන විදියිනා උපකෙලුයදස්ස උපදී. එහි බහාසය නම් විදියිනා විනතු තයන් හටගෙන ගරිරියන් තික් මෙන ඇලෙකායයි. පිතිය නම් සිතු පිණවමින් හටගන්නා පස වැදුරුම් ප්‍රියියයි. පසුද්ධී නම් විනතු වෙළඳසින දෙක්කි වූ කෙලෙස් දුම්ල්ල සන්සිද්ධමින් හටගන්නා දෙවැදුරුම් පසුද්ධී යයි අඩමාකඩ නම් බලවන් ගුද්‍යාවය. පෙනෙහා නම් තියි යයි. සුඛං නම් ඉතා ප්‍රාණීත් වූ සෞම්නයයි. සුණුණය නම් ත්‍රි උපක්ෂණයෙහි කාවදේ දක්නා විදියිනා දූනයයි. උගෙන්නාය නම් කළ සියලුලෙනි වැඩතිම ඇතිකරවන සිතියයි. උපකඩාව නම් සියලු දිය කොටරකි මධ්‍යස්ථ ව පවත්නා විදියිනා උපස්ජාව කා ඒ ඒ කරුණු වහා මෙනෙහි කළහැකි ඇවර්ජනා උපස්ජාවයි. නිශ්චතිය නම් ඔහාස ඇදී කොට ඇති කරුණු නවය පහළුවී මෙන් පසු මිට පෙර මාකුට මෙබදු යහපතක් උපන්නේ තැකැයි එහි ඇලාය කරමින් උපදින සිපුම් ක්‍රිජණාවය. මේ දස්ස උපන් කළේ ඇති ඕනෑම තයාගාවවරයෙක් කෙම මාකුට මිට පෙර මෙවැනි ඔහාසදීයක් උපන්නේ තැකැයි. එකානතායෙන් මෙයම් සෝවාන් ඇදී ලෙංකොනාර මාගීය විය යුතුය. දැන් ඉතින් මම මාගීයට පැමිණෙයමේ ඇමාගීය ම මාගීය වශයෙන් ගෙන එපමණකින් විදියිනා හාවනාව හටත්වයි. ඔහාසදීය විදියිනාවට සැපයක් දුනාගන්නා දූනය මගාමකානු විසුද්ධීයයි.

මණාම බැඩ සුං තුදියාන විසුද්ධීය නිමි.

ඉක්තිනිවැ පරිපූදුකාණදසානමිසුද්ධිය පින්ස වැයම් කළ යුතුය. විද්‍යීනා උපගෙළුණුන් කෙරෙන් මිදුනා වූ උදයබිඝ කුණුණයෙහි පටන් අනිත්‍ය දුබ අනාත්මි යන ත්‍රිලක්ෂණය පිළිබඳ විද්‍යීනා හාවනායෙහි පිළිපැඳීමේදී ඇතිවන විද්‍යීනා දාතා කවය පරිපූදුකාණදසානමිසුද්ධිය නැඟ ලේ. එනම් උදයබිඝකාණය කුඩාකාණය ආදිනවකාණය නීඩ්‍යාත්මිදුකාණය මුද්‍ය විනුකම්තකාකාණය පරිසංඛානකාණය සංඛාරපෙක්ජකාණය අනුලාමකාණය යන මේ කුණුනවයයි. මිට පෙරද උදයබිඝ කාණය පහළුම්ය. එංහන් උපක්ලේඟ දශයකින් කිලුවුවූ බැවින් ඒ දාණයෙන් නිසිපරිදී ත්‍රිලක්ෂණ (ත්‍රිලක්ෂණ) සලකාගාන නො කැකිවය. දැන් උපක්ලේඟන් කෙරෙන් මිදුණු බැවින් ජ්‍යව අවකාශය ලැබේ නිබේ. එගෙයින් තැවත ද ඒ ත්‍රිලක්ෂණය වැටෙනෙනසේ උදයබිඝ දාණයෙන් ම වැයම් කළයුතුය. ඒ ත්‍රිලක්ෂණය නො වැටෙනෙන්නේ කුමක් මෙහෙයි තනාකරන බැවින්ද? කුමකින් වැසි පවත්නා බැවින්ද? අනු ප්‍රශ්නයි.

ඡව පිළිතුර මෙසේ දකුතුයි:-

උදයබිඝන මහිණු-සමපිපිලුනයා ව
නාතාධාතු විහාරයා-අමතසිකාරකෙනුනේ,
සනාන්තයාවෙත ඉරියා-පමේහි ව සතරන ව,
පරිව්‍යනනනා යථාගුතා-න උපවේශනනී ලක්ඛණා..

උදයවය දෙකය, නිතර පිඩිමිතය, නොතයක් නාමරුප බාතුන් බැඳී පැවැත්මය යන මොවුන් මෙහෙයි නො කරන බැවින්ද සනාන්තයෙන් (පරමපරාවෙන්) කා ඉරියවුවලිනුන් එතට බැඳුණු සාන්ස්ක්‍රාන්තික සාම්ප්‍රදායික වැසි පවත්නා බැවින්ද ත්‍රිලක්ෂණය ඇතිසැටි නොවැටෙනෙන්නේය ඒ ඡම්සෙයි:-

නාමරුපයන්ලේ උදයවය දෙක මෙහෙයි නො කරන බැවින්ද එය සනාන්තයෙන් වැසි පවත්නා බැවින්ද අනිත්‍ය ලක්ඛණය නොවැටෙනෙන්නේය. නිතර ඇතිවන පිඩි දුක් ගැහැව මෙහෙයි නො කරන බැවින්ද පිඩි දුක් ගැහැව බොහෝමයක් යාම් ඉදිම් ආදි ඉරියවුවලින් වැසි පවත්නා බැවින්ද දුබලුක්ෂණය නාව වැටෙනෙන්නේය. නොතයක් නාමරුප බාතුන් බැඳු මෙහෙයි නො කරන බැවින්ද එකට බැඳී සන වැ ඒ බාතු සන්හාවය වැසි පවත්නා බැවින්ද අනාත්ම උස්සණය නොවැටෙනෙන්නේය.

උදයබිඝදී පරිගෙයේ-සනාන්තයාදේ මිශ්‍යාපිතා,
උක්ඛණාකා උපවේශනනී-විජයස්ථානය යොතිනා. .

33

උදයවය දෙක හා තීතර පිබාමිමද නාමරුප බ්‍රහ්මන් වේදී පටියෝමද කුවණීන් අල්වාගෙන සහායිය හා ඉරිසවුද සහ සහායයද කෙටි තිද බෙදුකල්ඩි මිදීනිනා වත්ත ගොඹියාහුව ත්‍රිලක්ෂණය වැටහේ. ඒ මෙමසියි:-

උදයවය දෙක කුවණීන් අල්වාගෙන සහායිය කෙටි වෙන් කළ එව අනිත්‍ය ලක්ෂණය ප්‍රකටව වැටහෙන්නේය. තීතර අයි වත පිබා දුක් ගැහැව කුවණීන් අල්වාගෙන යාම ඉදිමි ආද ඉරිසවුදාලදී අයිවත දුක් ගැහැව වෙන්කාට සලකාගත් කල්ඩි දුඛබලක්ෂණය වැටහෙන්නේය. එකට සහව බැඳී පවත්නා නොයෙක් නාමරුප බ්‍රහ්මන් සහව බැඳුණු පසුගැලීයක් කෙටි වෙන් කරන්නාය වෙන් කෙටි ඇද වෙන් කරගත් කල්ඩි අනාතම ලක්ෂණය ප්‍රකටවන්නේය.

මෙහි අනිත්‍ය දුඛ අනාතමයය කිහිපාලුවන්නේ නාම රුප දෙකමය. නාම රුපයන්නේ අතිවි නැඩිවීමයය කියනලද ආකාර මිකාරය අනිත්‍ය ලක්ෂණයයි. ඔවුන්ගත්ම තීතර පිබාමි අකාරය දුඛ අනිත්‍ය ලක්ෂණයයි. වසඟහයයි නොප්‍රච්නා ආකාරය අනාතම ලක්ෂණයයි. මෙහි ත්‍රිලක්ෂණය තත්ත්වාකාරගෙන්නේ වටහාගෙන “රුපං අතිවවං දුකාං අනතතා,” රුපය අනිත්‍යය දුකයයි අනාත්මයි. “නාමං අතිවවං දුකාං අනතතා,” නාමය අනිත්‍යය දුකයයි අකාතමයි යනුවෙන් යට්ති ප්‍රත්‍යාග විභාගයන් සංඝ වශයෙනුන් උදයවය සකලමින් ත්‍රිලක්ෂණය වත්තන්හනුමූල්‍ය උදය බිජය සැඳුණයයි. මෙය උදයබිජය සැඳුණයයි.

නාමරුපයන්නේ උදයවය දෙක ඕස්සුව කුවණව වැටයි ආකල්ඩි මිහාසි වැස්කට්‍රි වැස්කට්‍රි සියලුම සියලුම සියලුම තිදියන දිය බුඩුල උදය බිජ සිටින්හනුව ඒ දිය බුඩුල උදය සිටින්හනුව ඒ දිය බුඩුල උදය සිටින්හනුව වත්ත තිදිය ම ඉතා ප්‍රකටව පෙනෙන්නාය මෙන් එම නාමරුපයන්නේ උදය අනුකූරී ගොයි හැඩාය පමණක් කුවණාසව වැටහෙන්නේය. මෙමස් නාමරුපයන්නේ හඩාය අනුව දුක්නා සැඳුණය හඩාය සැඳුණයයි.

සහායයන් හයවන පුද්ගලයා හට සිංහ ව්‍යාප්‍රාදීජු මහන් හයක්සේ වැටහෙන්නාය මෙන් හඩාය සැඳුණය ව වැටයි ආ නාම රුපයන් මහන් හය වශයෙන් දුක්නා සැඳුණය හය සැඳුණයයි.

හය වශයෙන් වැටහුණු නාමරුප බ්‍රහ්මයන් විෂ මිශ මිශ හොජන ඇක් මෙන්, ගොරු අංශී මාගීයන් මෙන්, ගිනි ගෙන දුල්වෙන රු

ඡයයක් මෙන්, ආදිනව (=දේශ) සහිතයයි දත්තා කුණුණය ආදිනවකුණයයි.

පිරිසිදු සේ වැඩිණු කුමාරයක් දිගු හමන අපිරිසිදු මල මූලුදිය දැන එකිනෙකිරීන්නාක් මෙන් ආදිනව දුටු නාමරුප සංස්කාරයන් කොරකි කළකිරීම් වශයෙන් පවත්නා කුණු තිබිදාකුණු යයි. හාසයද ණයද ආදිනවකුණු නා තිබිදා කුණු නම් වශයෙන් වෙනස්වුවන් අනිවශයෙන් එකයි.

තිබිදාකුණු තිබිදාකුණු වශයෙන් කළකිරීනාඩු කුලපුන්‍යා හට දැලට අසුඩු මාලුවෙකු මෙන්, සම්පූර්ණ කළව අසුඩු මැධියකු මෙන්, කුඩා තෙව් දුම් කුරුලේලුවකු මෙන්, නාමරුපසංස්කාරයන් කොරන් මිදදතු කැමැත්තක ඇතිවයි. මෙසේ මිදදතු කැමැත්තගේ වශයෙන් පාවති කුණු ව්‍යුත්වූ නාමාඩාණයයි.

දිය යටදී මාලුවෙක යන සංඛ්‍යාතයන් නයකු බෙල්ලෙන් අල්ලාගක් පුරුෂයක් මෙන් මිදිමේ උපාය ස්ථාදනය පිණීස ආදිනව දුටු නාමරුප සංස්කාරයන් තැවත්ද අතික්‍රීදා-ඩ්බ-අගුහ අනාතම වශයෙන් පිරිසිදු මෙනෙකි කිරීමිදී පහළුවන කුණු පම්පංබාන කුණු යයි. එ මෙසේයි —

එක් පුරුෂයක් තෙව් දිය යටව අනුදම්, එකි සිටි නයකු බෙල්ලෙන් අල්ලාගනා ලොකු මාලුවෙකු අල්ලා ගන්තකමයි සහුවුවී උපාව බැලුවීට සව්‍යකි (සේවතේ) ලකුණු තුන දැන මාලුවෙකු තොව නයක්යයි හාදින හාව එකි ආදිනව දැන නයා අල්ලා ගැනීම ගැන කළකිරී උගෙන් මිදදතු කැමැත්තව උව උපාය කරන්නන් අත්තේ පටලුව ගන් වැඩිගය අගයිට ලිඛා අත් ඔස්වා හිසවටේ තදතුන්වරක් කරකවා නයා ආපසු හටේ දළට තොකරන යේ දුම්ලකාව ඇතට ද්‍රාගයුවෙයි.

මේ උපම්‍යයක් පළමුවෙන් මෙම ආනමහාව වශයෙන් උඩ සහුවුවූ කාලය නයාත් බෙල්ලෙන් අල්ලාගනා ලොකු මාලුවෙක් අල්ලා ගන්තකමයි කියා සහුවුවූ කාලය මෙති. සංස්කාරයන් කොරෙකිවූ සනා හාවය බෙදා වෙන්කාව තිළකුණු දුටු කාලය නයා දියෙන් උඩට ඔස්වා සව්‍යකි ලකුණු තුන දුටු කාලය මෙති. හාය කුණු උපන් කාලය මාලුවෙකු තොව නයක්යයි දැන හාව කාලය මෙති. ආදිනවකුණු උපන් කාලය නයා අල්ලීමෙන් ආදිනට දුටු කාලය මෙති. තිබිදාකුණු උපන් කාලය නයා අල්

35

ලීම ගැන කළකිරිණු කාලය මෙති. මූද්‍යවිතුකම්සා සේඛය උපන් කාලය නායා කෙරෙන් මිදෙනු කැමෙන්ත ඇතිව්‍ය කාලය මෙති. නැවත සංස්කාරයන් තිලකුණුවලට නාවා ඔවුන් ද්‍රීඹ කොට තීරු- පුබ- ගැහැ- ආතම ආකාරයන් වැටහෙන්ව ඉඩ නොතබා ඔවුන් කෙරෙන් මිදියාමට උපන් පරිජංඛානකුණය ඉඩද්‍රි කාලය නායා සිය වට්ටි කරකළා ද්‍රීඹ කොට ආපසු හැරී ද්‍රූවකරන්ව නොහැකි වනයේ දමාගැසු කාලය මෙති.

එකතර පුරුෂීයෙකුව තමන්ගේ හායී, ව ඉහා ප්‍රිය වූවාය. ඔහුට මොහාකකුදී ඇගෙන් වෙන්ව වාසය කළ නොහැකිය. ඔහු ඇට ඉනාම ආදරය කරයි. ඔහු ඒ සුළුය අතික් පුරුෂීයෙකු සමඟ සිටිනවා හෝ කාලාකරනවා හෝ සිනාසෙනවා හෝ දැක කිපන්නේය. අතියින් දේමිනය වන්නේය. කෙනෙම ඇගේ දේස් දැක පසු කාලයකදී ඇගෙන් මිදෙනු කැමෙන්ව ඇ අත්හැර යන්නේය. එට පසු ඇ යම් කිසි පුරුෂීයෙක් සමඟ යම් කිසිවක් කරලින සිරිනුදකද නොකිපෙන්නේය දේමිනයේ නොවන්නේය. නුඡදක් මධ්‍යස්ථ වන්නේය. එයේම සියලු නාමරුප සංස්කාරයන්නේන් මිදෙනු කැමෙන් යොගාවටර නෙම පරිසංඛානකුණ යෙන් සංස්කාරයන් පිරිසිදහෙන මමය මාගේය ගකුපුදු දෙදයක් නොදැක සංස්කාරයන් පිළිබඳ හය හා ආසාවද දුරු තොට ඔවුන් කෙරෙකි මධ්‍යස්ථ වන්නේය. මෙතේ සංස්කාරයන් මධ්‍යස්ථ වශයෙන් දකිනින්ම තිලකුණු වචනා සේඛය සංඛාරුමැකඩා සේඛයයි.

මූද්‍යවිතුකම්සා සේඛයද පරිසංඛානකුණය හා සංඛාරුපෙකඩා සේඛයද නම් වශයෙන් වෙනස් වූවන් අනුව වශයෙන් මෙකකි.

දැක්විත්වා තිලකුණු අරමුණු කිරීමෙන් මූලදී පැවතී විදිසිනාදුනයන්ව හා මතු උපදනා ලොකානුර මාගීස්සන යෙහි අවබාධවන සත්ත්‍යීයෝගාධිපාස්ථික බමියන්වද අනුකුලම හවශයන්නා සේඛය අනුලොම්සාණයයි.

බාද්‍රික්කාව්‍ය විනිශ්චයකාරකුමෙක් අවදෙනෙකුගෙන් සැදී ඇරිසකාවෙහි සිටියවුන්ගේ විනිශ්චයද අසා දැනගෙන අගති යට නොගැයේ ඒ ඇරිසහාවේ විනිශ්චයවද රාජනීතියවද අනුකුලම් නෙයෙන් නැඩුව තින්දකරන්නාක් මෙන් අතිතයාදී වශයෙන් සංස්කාරයන් අරමුණු කොට උපදනා සේඛ ආම්

වද මහු ලොතකානුරමාගිස්සණයකිදී පහලුවන සහුතියේ බෛධිපාස්සිකඛලීයන්ටද අනුලෝම්බැ කටගන්නා බැවින් මෙය අනුලෝම්කාණයයේ කියනු ලැබේ,

මෙයේ විදැකිනා උපකෙලුයයන් කෙරෙන් මිදුනාවූ උදෑභිජ කුදාණයයේ පටන් අනුලෝම්කාණය දක්වා ත්‍රිලේඛනය විදැකිනා පිළිවෙශීන් පිළිච්චන් නාවූ යොගාවටරයා තුළ උපදානා විදැකිනා පිළිවෙශීන් පිළිච්චන් නාවූ යොගාවටරයා තුළ උපදානා විදැකිනා දෙහ නවය පටිපද්ධාණදයනා විසුද්ධි නම් වේ.

පටිපද්ධාණදයනා විසුද්ධිය නිමි.

උදෑභිජ කුදාණයයේ පටන් අනුලෝම්කාණය දක්වා විදැකිනා පිළිවෙශීන් භාවනාකරන්නාවූ යටති විසුද්ධි සයන් පුකුත්තූ යොගාවටරයාකට සාංඛාරීපෙකාවා කුදාණය ලුහුකරවා (මේරවා) ගෙයෙන් කරගන්වීම මේදුන් සේවාන්මාගිය උපදීය සේකියපුනු කළේහ හටා ඩියුස්නායිය සිදිගොස් මතෙනාදාරාවප්පාන විතයය උපදීතය. රේ පසු අතිතය දුඩා අනාතම යන ත්‍රිලේඛනයන්ගේ වශයෙන් යම් කිසිවක් අරමුණුකොට්ඨ මිදු තුවන් අයේනාකට පරික්මී-෋පවාර-අනුලෝම නාමයන් විදැකිනා සින් තුනක්ද තිසුණු තුවන් අයේනාකට උපවාර-අනුලෝම නාමයන් විදැකිනා සින් දෙකක්ද උපදනාභූය. මේ විදැකිනා සින්ම විදැකිනාවෙන් අතෙන් පාමිණී අනුලෝම්කාණය සමග පවත්නා බැවින් සාකුලාමයයිද සාස්කාරයන් කෙරෙරු මධ්‍යස්ථා වින බැවින් සාකුලාමයයිද සාස්කාරයන් කෙරෙරු තුවන් නැගිවුවන ලොතකානුර මායේට පමුණුවන බැවින් ප්‍රමානාගාමී විසුද්ධායයිද කියනු ලැබේන්.

එම අනතුරුව පාර්ශ්වන ගොනුය මධ්‍යපත්‍රන- ආයිෂි ගොනුයට පමුණුවන ගොනුහු විතනා නිමි, ණය අරමුණුකොට් උපදීතයේ, රේ පසු සේවාන් මාගිය දුක් මෙපම්තණකායි මිලිසිදු දැනගනීමින් දුක් උපදීතය තාපණාව පහකරමින් දුක් තැයි නිමි, ණය අරමුණු කරමින් දුක් තැයිම් උපායඩූ සමමාදියි ආදිය වඩමින් අපිණා පිළියට බැස ගන් ගන්ය. රේ පසු ඔදු ඔදු තුවන් අයේනාකට සේවාන් එලසින් තෙදකක්ද තිසුණු තුවන් අයේනාකට එම එලසින් තුනක්ද ඉපද තිරෙයි වෙති. නැවත මූලදී සිදිය හටා ඩියුස්නායිය අයි වින්තිය: රේ පසු හටා ඩියුස්නායිය සනාන්ගේ සිදිගොස් තමන් විසින්

පැමිණ් මායි- එලු- නිෂ්පාදනයන් හා කමත් විසින් පහකරනළද තක්ලෙස්ද කමත්ගේ සහනානයෙහි ඉතිරිව තීඩ්ලින තක්ලෙස්ද මේ මෙයයි දක්නාවූ ප්‍රතිඵලවෙනා, දැනගෝ පහලුවෙන්.

මතු මතු මායිඑලු උබිව බලාපොරුණු වන සෞඛ්‍ය පනනා- සක්දාගාමි- අනාගාමින් විසින්ද අතින්‍යතාදීන්ගේ වගයෙන් යම් කිසිවක් අරමුණු කරමින් හාවතා ගොට යටති නයින් ඒ ඒ මායිඑලු ඉපදානීය යුතුයක. ප්‍රතිඵලවෙනා, දැනගෝ ගේ පහලුවීමද යටති සේය. රහකන්වහන්සේට වූකලි ඉතිරි තක්ලෙස් නොමැති බවින් ඒ පිළිබඳ ප්‍රතිඵලවෙනාවක් නැති.

ඡන්සුදායිකකමේ තනවං—සාමෙනුබේ වූක්කිඩා, සුංදාස්‍යනවීසුදායි—නාම මගෙනා ප්‍රථමවති.

මෙයේ සිලුවීසුදායි වින්දුවීසුදායි දිවිචිසුදායිය කුඩාව වින්දුවීසුදායිය මගෙන්ම මෙයා සුංදාස්‍යන වීසුදායිය පරිපදාක්දාණ දාස්‍යනවීසුදායිය යන අඩිචිසුදායින්ගේ පිළිවෙශින් වැඩිය යුතුවූ සෞඛ්‍ය ප්‍රතිඵලවෙනා ප්‍රතිඵලවෙනා- සක්දාගාමිමගෙ- අනාගාමි මගෙන්- අරකානා මගෙන් ඇති මෙයෙන් යන සතුරවදීරුම් අංවාසුකම්පිය සුංදාස්‍යන වීසුදායි නාම වේ.

සුංදාස්‍යන වීසුදායිය නිමි.

මෙහි සිලුවීසුදායින් සිලුවද වින්දුවීසුදායින් සමාජයද ඉතිරි පිළුබා පැසන් ප්‍රජාවද යන සුංදාස්‍යන දැක්වෙන්නේන්ය. සිලු සිංහාවෙන් රාගාදී තක්ලෙස් ගේ ව්‍යතිතුම (=ඉක්මිවන) අවස්ථාවද සමාජීය සිංහාවෙන් පැසුම්පියාන (=නැගී සිරිනා) අවස්ථාවද ප්‍රජාසිංහාවෙන් අනුශය (=යටපසුවූ) අවස්ථාවද යන අවස්ථා තුන පිළිවෙශින් පහවෙයි.

මෙ වීසුදායිනාවනාගෙහි දැක්වෙනුයේ විශේෂජයන්ම මේ අංත්‍රාජාවයෙහිදී මායිඑලු උබිව නිෂ්පාදන ප්‍රතිඵලස්කිරීමට පිළි පදින කුම්ඩයි. පූජී පූජී අංත්‍රාජාවයන්හිදී මේ කුම්ඩ පුරුද්ධෙකාව සඩා විරිය සති සමාජ පෘදුඥ යන ඉන්දියඹම්යන් දිසුණු කරමින් අං ත්‍රිකෙෂුක පුද්ගලයාකට ඒ ඉන්දියඹම්යන් වුවමනා ප්‍රමාණයට මෝරවාගනහැකි වූවහොත් මේ අංත්‍රාජාවයෙහිම මායිඑලු ඉපදානීමෙන් නිවන් උබිය ප්‍රාග්‍යෙකිය. ත්‍රිකෙෂුක පුද්ගලයෙක් වූවන් එක් ඉන්දියඹම්යන් මෝරවාගන නොහැකි වූවහොත් ගොප මැණු වැයම් කාලය මේ අංත්‍රාජාවයෙහිදී නිවන් නොපැඳේ.

අමෙනුක ද්‍රව්‍යභාෂිත පුද්ගලයන්ට වූහැලි නිවන් තබා, ලොකිනු බිජාත්මකී, තුළකුදු නොලැබේ. මතු මතු ආත්මභාවයන්හිදී නිවන් බලාපොරේ තුළවන කාට වුවන් ගුඩාදී ඉනුදිය බ්‍රිජාන් මෝර වතු පිණීස සිලුයෙහි පිහිටා, සින තුන්පත්කොටගෙන නාම රුප ඇරිරය අතික්ෂාදී වශයෙන් ත්‍රිලුණුණයට නාවා, මෙහි එන කුමයෙන් භාවනා කිරීම සුදුසුය. තිනි කමිකටොලාල යෙදීසිරින්නවුන්ට වුවන් සෑමදුම දච්චය්පාය; කමන්ට විකවක ලැබෙන සුළු වේලාවක් තුළවන් සහාරට පුරුදුවීම පිණීස මේ කුමයෙන් භාවනා කළහැකිය. එමයින් බොකෝ කළකින් සම්බුධ්‍ය මේ දුර්ලිභ බුජයාන්පාදයෙන් ප්‍රජාතන ගැනීමට සියලු සන්පුරුෂයෙම උත්‍යාහකරණවා.

ලඩකා සෙව්‍යන්නාහිකායස් - ආදිකත්‍යා විසාරඳු,
සිඛිඛාත්‍යාහිඛාත්‍යා යො- පිටකත්‍යා පාරශ්‍යා.

ලජ් සුපෙසලා උරේරු- ආසි තස්ස හිතෙසිනා,
සිස්සනා ගනවාවෙන්- උරේරෙන සුව්‍යන්නානා.

මකාලුම් තාගර මිකා - මිසුඩාරුම්වාසිනා
සුදාඡාමාස සම්සේදුදානා- කතා විසුඩාවනා.

මකාලුම් දෙමලිගෙළ මිකා විසුඩාරුම පරිවෙණුයානි
ආචාර්යා ගදවීනුවර සුදාඡාවාස
සාම්ප්‍රදායන් වහන්සේ විසින් ලිංකලද

විශ්‍රාඩ්‍යාවනාව

මෙකෙකින් නීමවනලදීදිය.

නීඩ්‍යානපව්‍යා තකාතු.

තුනුරුවන් බැඳීම.

හමෙ තාසය හගවතකා අරණතො සම්බුද්ධියයා,

දැනිපි සෞ හගවා අරණ සම්බුද්ධිතබා මිශ්චාවරණ සම්පූර්ණ සුගතතො ලොකාවේද අනුතතාතර ප්‍රමිසදම්මාරුපි සහ්යාදෙවම්නුයානා ව්‍යතබා හගවා.

සේ, හගවා, ඒ හාග්‍යවන්ටු බුද්ධරජාණන් වහන්සේ; ඉනිපි, මෙසේ (මතුපාද දිව්‍යඩුයම යන ත්‍රිමිත් ලොකා වාසින්යන්) පුරු, එකෙන් පිශිෂ්ටියෙන්ම සුදුසුවූ ගිලු සමාධි ප්‍රජා මිමුක්නි විමුක්ෂියුදායීන සංඛ්‍යාත අවිතත්ත්‍යා අප්‍රමේය ගුණයෙකකියන්ගෙන් සමන්වාකාවූ හෙයින්ද; අරණ, අනින් නම් වනයේක.

සේ, හගවා, ඒ හාග්‍යවන්ටු බුද්ධරජාණන් වහන්සේ; ඉනිපි, මෙසේ (පක්‍රාවිඩ ගෙය මණ්ඩලය හා වතුස්‍යත්‍ය ධම්සන් අනුත් සකළ ධම්සලුය පරෝපදේශ රැකිහා හෙමීම අනාවරණ සුයම්හුදායෙන්) මොනවට අවත්තාධිකාවගෙන විදුල මෙයින්ද; සම්බුද්ධිතබා, සම්බුද්ධිය නම් වනයේක.

සේ, හගවා, ඒ හාග්‍යවන්ටු බුද්ධරජාණන් වහන්සේ, ඉනිපි, (මෙසේ ත්‍රිමිත් අභ්‍යවිදු පසලුයාස්වරණධම්‍යන්ගෙන් සමන්වා ගනවූ) හෙයින්ද; මිශ්චාවරණස්ථාපනයනා පිදුවරණස්ථාපනයනා නම් වනයේක.

සේ, හගවා, ඒ හාග්‍යවන්ටු බුද්ධරජාණන් වහන්සේ; ඉනිපි, මෙසේ (කාසවතතාවෙන්ද දූෂ්පි සංඛ්‍යාත ලාමක අනාව්‍යව තෙහා බැස මධ්‍යම ප්‍රතිපද අභ්‍යවිධික මාශීයන්) පරම සුනුර අම්ත මහා හ්‍යුමිජා අන්‍යප්‍රරූපව පැමිණ වදුලුත්‍යෙන්ද; සුගතතො, සුගත නම් වනයේක.

සේ, හගවා, ඒ හාග්‍යවන්ටු බුද්ධරජාණන් වහන්සේ; ඉනිපි, මෙසේ (කාමරුප අරුප සංඛ්‍යාත) ලොකාත්‍ය පරමාණු ප්‍රමාණ සංශ්කාරයකුදී තොකැර තීරවෙනුවෙන් දැනවදාල හෙයින්ද; ලොකාවේදී, ලොකාවේදී නම් වනයේක.

සේ, හගවා, ඒ හාග්‍යවන්ටු බුද්ධරජාණන් වහන්සේ; ඉනිපි, මෙසේ (ජාත්‍යමාන, සුජ්‍යමාන, බලමාන, ප්‍රජාමාන, ගුණමාන, සාධිමානයි අනෙකාවිධ මානයෙන්

උඩිගුවූ නඟුපනනද, අඩුලිමාල, සාම්වක, බිකුතිහම්ද එකීනර අදම්පුරුෂයන් දමනයකාට හිස්මට් (ලිමෙසි) කමන්වකන්සේට වඩා වැඩි ජකනයකු නැතිහෙයින්ද, අභ්‍යන්තරය පුරිස දමසාරපි, අභ්‍යන්තරවූ පුරුෂදම්ප සාරපි නම් වනසේක.

සො හැගවා, ඒ හාග්‍යවත්වූ බුදුරජ, ගන්වහන්සේ; ඉනිපි, මෙසේ (දෙවම්තියිස බ්බිනල සහිත තේශයක් දහය ගණන් ලෙවි කළ වාසින්ව තිව්‍ය සම්පූර්ණීය) අභ්‍යන්තරය කරන හෙයින්ද; සහ්යාදාවමත්තුස්‍යන්, සාම්බුද්ධාචාරීන්, දිව්‍යමත්තුභ්‍යයන්ව ඇස්‍යා නම් වන්සේක.

සො හැගවා, ඒ හාග්‍යවත්වූ බුදුරජ, ගන්වහන්සේ; ඉනිපි, මෙසේ (වතුස්‍යන් බ්ලියන් පිනෙයජනයන්ම අභ්‍යන්තරය ප්‍රතිච්චිව වශයෙන්) අවබ්‍යාචකරවා වදුලහෙයින්ද; බුබෝ, බුඩ්‍යම වන සේක,

සො හැගවා, ඒ හාග්‍යවත්වූ බුදුරජ, ගන්වහන්සේ; ඉනිපි, මෙසේ (අභ්‍යන්තරය, අභ්‍යන්තරයුතු, අභ්‍යන්තර ගුණ, අභ්‍යන්තරයාඩ්, අභ්‍යන්තර තෙපේ: බල පරුනුම්යන්ගෙන් සමන්වාගතව සකලලොක වාසින් එසින් පාෂාණව්‍යන්යෙන් ගෞරව කටයුතු හෙයින්ද) හැගවා, හාග්‍යවත් නම් වතුසේක.

කං හැගවනනා, ඒ (අරකං ආදි කටපදයෙන් සඩියාතින් වහුවාගුය දක්වා පැනනාගි කටවිධ අසාධාරණ ගුණයකනියන් ගෙන් සමන්වාගතවූ) හාග්‍යවත්තුන්වහන්සේ; අකං, මම; වනුම්, (දෙශාන් මූලින්ති තබා සුතු වාක්‍ය පතුරුවම්තින් ගුණ මෙගෙන්ති කොට කායාදි ත්‍රිමිතවාරයෙන් සකසා) වනුනප්‍රණාමය කොටරම්.

ස්වර්කඩාරනා, හැගවනා බිජම්‍ය සඳහුවීමින්කා අභ්‍යන්තරයා එහිපසුයීම්කා ඔපනාසින්කා පවත්තනා, අවදිනාබෝ, මීයෙනුති.

හැගවනා, හාග්‍යවත්තුන්වහන්සේ විසින්; බිජම්‍ය, (සපයසීපතික කාවලලාකොනුර) ශ්‍රී සඩිමියනේම; ස්වර්කඩාරනා, (මූල මැද අභ්‍යන්තර තුන් තැනා) මෙහෙවට වදුරනාලද්දෙය.

සන්දිවිකො, (පිළිපන්ත්වුන් විසින්) ප්‍රකෘත්‍යාව දැකිය ගුණ මිශේෂයෙන් සමන්විතවූ සේක.

අභ්‍යන්තරිකො, (පිළිපන්ත්වුන් විසින්) කළුනායවා එද එදම බෛජනයැකි ගුණ මිශේෂයෙන් සමන්විතවූ සේක.

එහිපසුයීකො, (පිළිපන්ත්වුන් විසින්) එව බලවක පෙන්විය ගැකි ගුණ මිශේෂයෙන් සමන්විතවූ සේක.

එපනයිකා, කමත්තන්ගේ (සින්සනන්සි තිකර) එමුවා වැඩි යුතු ගුණ විශේෂයෙන් සමන්විතවූයේකා.

ලිජ්ජ්‍යාසි, පැනවත් සත්පුරුෂයන් විසින්; පවත්තක, වෙන ඡ්‍යවත්ත තමත්තන්ගේ සින්සනන්සි එමුවා; වෙදී කුඩා, අභ්‍ය! සැපය අභ්‍ය! යහපත්‍රයයි තිකර විදියුතු දකුතු ගුණ විශේෂයෙන් සමන්විතවූයේකා.

කං බම්ම, ඒ (ස්වාක්ෂිතාදී සූචිදැරම් පදයෙන් සඩියාහිකව හවා ගුරුදැක්ව; පැනනාගේ ප්‍රචිචිත අසාධාරණ ගුණයක් ගෙයන් සූන්ට් ගතවූ) බලිරත්තය; අභ්‍ය, මම; වන්දුම් (දේශීයන් මූදුන්සි කඩ; සූන්ට් වාක්‍ය පත්‍රුරුමින් ගුණ මෙතෙකිකාව කායාදී ත්‍රිචිඛා ආචාරයෙන් සකසා) වන්දන ප්‍රණාමය කෙරෙමි.

සූපුටිප්පත්තා, හාගවත්තා, සාවකස්සාත්සා, උජ්ජ්‍යාවිප්පත්තා, හාගවත්තා, සාවකස්සාත්සා සාවකස්සාත්සා, සාම්චිප්පත්තා, හාගවත්තා, සාවකස්සාත්සා, සාවකස්සාත්සා, සාම්චිප්පත්තා, අව්‍යාපිතසුතාගි අව්‍යාපිතසුතා ලා එස හාගවත්තා, සාවකස්සාත්සා, අභ්‍යාචනයෙනා, පාත්‍රාචනයෙනා, දක්ෂාචනයෙනා, අක්ෂ්‍යලිකරාන්තයා, අභ්‍යන්තරය, පුදුක්කාංකඩා තත්ත්වයෝ.

හාගවත්තා, හාග්‍යවත්තා වහන්සේයේ; සාවකස්සාත්සා, (සිල වනත සූණවත්තා කළුසාණ පාථ්‍රේෂතය; සහිත අභ්‍ය, ස්ථිපුද්ගල) පාවකසඩික්කම්; සූපුටිප්පත්තා, (සිල සම්බිජ්‍ය ප්‍රඥා සාධ්‍යතා ත්‍රිඹිජා, හාසන ප්‍රතිපත්තියෙහි) මතාව පිළිපන්සේකා.

හාගවත්තා, හාග්‍යවත්තා වහන්සේයේ; සාවකසඩිසා, (සිල වනත සූණවත්තා කළුසාණ පාථ්‍රේෂතය; සහිත අභ්‍ය, යනීපුද්ගල) පාවකසඩික්කම්, උජ්ජ්‍යාපුටිප්පත්තා, (සිල සම්බිජ්‍ය ප්‍රඥා සාධ්‍යතා ත්‍රිඹිජා, හාසනප්‍රතිපත්තියෙහි) සාප්‍රව පිළිපන්සේකා.

හාගවත්තා, හාග්‍යවත්තා වහන්සේයේ; සාවකසඩිසා, (සිල වනත සූණවත්තා කළුසාණ පාථ්‍රේෂතය; සහිත අභ්‍ය, යනීපුද්ගල) පාවකසඩික්කම්, සූපුටිප්පත්තා, (සිල සම්බිජ්‍ය ප්‍රඥා සාධ්‍යතා ත්‍රිඹිජා, හාසනප්‍රතිපත්තියෙහි පරමුප්‍රනුදර අම්ත මතා නිල්මාණ පුරපුවෙකෙයා) යොගාව පිළිපන්සේකා.

හාගමිනා, හාග්‍යවත්තා වහන්සේයේ; සාවකසඩිසා, (සිල වනත සූණවත්තා කළුසාණ පාථ්‍රේෂතය; සහිත අභ්‍ය, යනීපුද්ගල) පාවකසඩික්කම්; සාම්චිප්පත්තා, (සිල සම්බිජ්‍ය ප්‍රඥා සාධ්‍යතා ත්‍රිඹිජා, හාසන ප්‍රතිපත්තියෙහි නොයෙක් ගරු බුහුමතව) යොගාව පිළිපන්සේකා.

යදිද, (යානී ඉමානි වහනාට පුරිසුපානි) යම් මේ පුරුෂුන්මයේ සකර දෙනෙක්; අත්, අභ්‍යාචුද; හා වත්‍යා, හා ගෘහවතුන් වහන්යේයේ; එස (එසේ) සාචක සබැඩී, (පුරුෂුන්ම වහයෙන් සකරක්වූ පුද්ගල වහ යෙන් අවධෙන්වූ) මේ ග්‍රාම සඩිස්ත්‍රික්ටුම; ආතුනෙයෙහා, (කිල සමාධි ප්‍රජා සංඛ්‍යාත සුවිසද මනරම් ගුණයෙන් ගුණවත්ව) අභ්‍යන්තුකායන් උදෙසා, පිළියෙල කරනාද ප්‍රත්‍යාය පිළිගැනීමට සුදුසුවූයේක,

පානුතනයෙහා, (කිල සමාධි ප්‍රජා සංඛ්‍යාත සුවිසද මනරම් ගුණයෙන් ගුණවත්ව පන්සාර පින්ස ගෙනා මනාද) ප්‍රත්‍යාය පිළිගැනීමට සුදුසුවූයේක.

අක්‍රීත්‍යෙන් යෙහා, (කිල සමාධි ප්‍රජා සංඛ්‍යාත සුවිසද මනරම් ගුණයෙන් ගුණවත්ව) පරිලාභ කම්පල අදහා දෙනාලද ප්‍රත්‍යාය පිළිගැනීමට සුදුසුවූයේක.

අක්‍රීත්‍යෙන් යෙහා, (කිල සමාධි ප්‍රජා සංඛ්‍යාත සුවිසද මනරම් ගුණයෙන් ගුණවත්ව) සකා ලේඛවාසින් එසින් දෙනෙහා මුද්‍රන්හි කඩාකරනාද) අක්‍රීත්‍යෙන් නමස්කාරයට සුදුසුවූයේක.

ලොං සයා, ලේඛකයාත්; අනුතතර, නමකට වඩා වැඩි කෙනෙකු නැඩිතැයින් අනුතතර කාම්පු; ප්‍රක්ෂේකවිතාං, පින් තමැනි ඩිජ්‍යන් වපුරුශානීමට සාර්වත්‍යෝගීතා නුයක් හා සඳුකුවූයේක, තංසංස්, ඒ(සුප්‍රතිපන්නාදී තුවට පදන්‍යයෙන් සංගාසිකව හාවාගුරු දක්වා ප්‍රත්‍යායාගි කාව්‍යිඛ අසාධාරණ ගුණයේකුතියන්ගෙන් සුවිත්වාගෙන වූ) සංස්රත්තය; අභ්, මම; වත්දුම්, දේහෙක්මුද්‍රන්හි කඩා සුනු වාක්‍ය ප්‍රත්‍යායාගි පත්‍රාවම් ගෙනෙහියෙකාට කායාදී ත්‍රිම්ඛලාරයෙන් සකසා) වන්දන ප්‍රණාමය කොරේම්.

පැන්සුප්‍රත්‍යාය.

සුහමෙනා මනෙරම් උදිකා දේ සුබැඩිතාං,

සුහස්‍ය මනෙරම්සා - දෙම් පුරුෂම සාදරං.

ශෞහකඩු එහෙයින්ම සින් අලවත්නාවූ ප්‍රත්‍යායට හා පරි නොගෙස සුදුසුවූ මේ පිරිසිදු ජලය (දෙනියේ මකා පුරුෂුලස්සන් අකිහුත්වා ව්‍යාම්පුහා කෙතුමාලාලබිජාරයන්ගෙන් බඩ ලක) රුපකාය සම්පත්තියෙන් හා (කිල සමාධි ප්‍රජා වීමුකනි ත්‍රිකානිජුකදීමියන්ගෙන් බලුන) බිම්කාය සම්පත්තියෙන්ද ගොහනවුම් එහෙයින්ම සින් අලවත්නාවූ මාගේ බුදුපියාණන්වහන් සේඛ අඇදර ගොරට සකිනට පුරුෂරම් පුරුෂ, වේවා.

අධිවාසේතු නො හැනෙනෑ- උදක් පරික්පෙනෑ,
අභ්‍යකමපා උපාදිය- පටිඟණයාතු මූත්‍රනම්.

සු, මින් උත්තම්බූ බුද්ධියාණන් වහන්ස! නුම්වහන්සේ
උදසා පිළිගෙලකරනලද මේ පිරිසිදු ජලුය මාකෙරණී අභ්‍ය
කමපාකොට පිළිගන්නා යේක්වා.

ඉම්නා දක්දානෙනෑ- සඳ හටාම් සුද්ධිකා,
සිසං ප්‍රෝපාම් තිබානා- සබඩුවිසි සුද්ධිම්.

මේ පැන් පුරුෂවෙන් ජතිත කුශලයම්කාරය හෙතුවකාවගෙන
උපනුපන් හටයක්පාසා හැමකළුණි සියලු කායවාචි මානසික
ඹුදියෙන් පිරිසිදු වන්නෙම්වා. තවද සියලු සුද්ධින්ට වඩා
පිරිසිදුවූ හානා සුබ නිම්ණ අහයුදුරයට වහා පැමිණෙම්වා.

ඉම්නා දක්දානෙනෑ- සඳ හටාම් සිතලා,
සිසං ප්‍රෝපාම් තිබානා- සබඩුවිතෙනි සිතලා.

මේ පැන් පුරුෂවෙන් ජතිත කුශලයම්කාරය හෙතු
කොටගෙන සියලු කාය වාචි මානසික සිතල හාවගෙන්
සිකිල් වන්නෙම්වා. තවද කෙපලස් දුවිලල සැපුකාර
ගෙන් සන්සිදුතන බුවිනා සියලු සිතල හාඡයන්ප වඩා, සිකිල්වූ
භානාපුබ නිම්ණ අහයුදුරයට එහා පැමිණෙම්වා.

ඉම්නා දක්දානෙනෑ- සඳ පිපාස ව්‍යුතෙනා,
සිසං ප්‍රෝපාම් තිබානා- සබඩුවිපාස නාසනා.

මේ පැන් පුරුෂවෙන් ජතිත කුශලයම්කාරය හෙතුගෙන්මි
ගෙන උපනුපන් හටයක්පාසා හැමකළුණි පිපාසදුකඩියෙන්
නොරවන්නෙම්වා. තවද කෙලුය පිපාසාදිය හසන්නාවූ හානා
සුබ නිම්ණ අහයුදුරයඩ වහා පැමිණෙම්වා.

ආහාරපුරාව්.

සුහමෙනා මතෙනාරමට- ආසුවණ්ණ, දිවසියානෑ,
සුහස්ස මතෙනාරමටස්ස- දදම් පුංජම් හොජනා.

ගොහනවූ මෙහෙයින්ම සින් අලවන්නාවූ අපුස්සය විශේෂ
සැපය බිලය පුදුය යන පසුවාතිසංසයන් වඩිකා කරන්නාවූ
මේ හොජදානිය රුපකාය සූපරුව්යෙන් හා ධ්මකාය සමුහන්වි
යෙන්ද ගොහනවූ මෙහෙයින්ම සින් අලවන්නාවූ මාගේ මුදි
පිංඡණන් වහන්සේට ආදර ගොරට සිනිත පුරුෂවිව්.

44

අධිව්‍යාසයෙහු නො හැනේන - හොජන ම පරිකාපයිතයා,
අනුකමය උපාද්‍ය - පටිගණ්ඩාතු මූන්නම.

සු, මිනි උත්තු මූලි බුද්ධියාණන් වහන්ස! තුළිවහන්සේ
දුදේසා පිළියෙලකරනුලද මේ හොජන ද්‍රානය මා කෙරෙනි අනු
කම්පාකොට පිළිගන්නාසේක්වා.

ඉම් නිශාකාර දැනෙන ආයුවන්නාදී වච්චිතනා,
සිස් පෙපෝ, මි නිඛිංතන - ආයුවන්නාදීනා යුබා.

මේ හොජනදාන ජනිත ප්‍රශ්නයම්හාරය හෙතුණොට
ගෙන උපතුපන් හටයක්පාසා සියලුකල්ඹි ආයුං වශීදී පානුවා
නිස්සයන්ගෙන් වැඩින්නෙනුම්වා. කවද සියලු ආයුං වශීදියට
වඩා සැප ඇත්තාතු ශාහතුළු නිෂ්චිත අභ්‍යන්තරයට වහා පැමි
ණෙම්වා.

පගන්පුරාව.

සුහමේන් මිනොරමමං - දීපං තම්මිනොදනා,
සුහස්‍ය මනොරම්පිස්‍ය - දදම් පුරුෂම සාදරං.

ශොහනතු එකෙයින්ම සින් අලවන්නාතු ප්‍රකාශී අක්කාරය
දුරුකෙරන්නාතු තෙපසින් හා ආලෝකයෙන් යුකානතු මේ පහනා*
රුපකාය සම්පත්තියන් හා නාමකාය සම්පත්තියන්ද ගොහන
තු එකෙයින්ම සින් අලවන්නාතු මාගේ බුද්ධ පියාණන් වහන්සයට
ආදර ගෞරව සහිතව පුරාකරම් පුරාවේවීවා.

අධිව්‍යාසයෙහු නො හැනෙහි - පදිඡං පරිකාපයිතයා,
අනුකමය උපාද්‍ය - පටිගණ්ඩාතු මූන්නම.

සු, මිනි උත්තු මූලියාණන් වහන්ස තුළිවහන්සයේ
දුදේසා පිළියෙල කරනුදේතු මේ පහනා* මාකෙරෙනි අනුකම්පා
කොට පිළිගන්නාසේක්වා.

ඉම් නා දීපදානෙන - සඳු එව්ම දීපකො,
සිස් පෙපෝ, මි නිඛිංතන - සබඳදිපෙහි දීපකා.

මම පුද්ධපුරාවෙන් ජනිත ප්‍රශ්නයම්හාරය හෙතුණොටු
ගෙන උපතුපන් හටයක්පාසා කැමල්ඹි තෙපසින් හා ආලෝක
යෙන් බිජාන්තනාතු රුපකාය බල්කාය සළංච් ඇයේනක් එන්

*එකෙකට වැඩි ගණනක් නම් 'පහන සම්බුද්ධ' කිහි පුරානි.

ఉన్నతిలా. నువ్వడ లే సింగల్ తెల్పగ్ అంతర్గంచయనేల లబి, తెల్పగ్ కు, అంతర్గంచయ అశేషకుఖ్యి ఊనుస్తుట నీలోణ అఖయప్రఘం విషా ప్రామితణిల్లా.

ఉత్తిను: దైపద్ధతినును- జాగ్ర నుమలీనోధినో,
సీస, పంపు, తి నీబిబిం- జానునుఱిలీనోధినో.

చెం ప్రదీప భూర్జాలెన్ శక్తిన ప్రణససమితుఃరయ తెల్వుకొపితణను
ద్రపణుపయ కులసఙ్క పాసు కుమితర్లుతి కెల్లు జాఖివాఃరయ (కదితుండి)
పిత్రులుత్రుతి పశుకురునేతెనుకు లన్యంతమిల్లా. కుల్ద సింగల్ తెల్లుకొము
కుఃర్యాయెన్ తితిర్యాయును నీలోణ అఖయప్రఘం లకు
ప్రామితణిల్లా.

మలేష్ట్రంగావ.

స్తుతమెనుం తినోరమమం- ప్రపంం స్తుతింగణచీమం,
స్తుతయు తినోరమమయ్- డెంతి ప్రపంతి జాదరం.

షౌఖునుఖ్యి లిఖెదినుమి సిం అలున్నుఖ్యి లిఖెయెన్ కు, స్తుతి
ధీన్ స్తుతయుఖ్యి మె లిల్ * ర్పక్కాయ జమిపథనీయెన్ కు, బలీకాయ
జమిపథనీయెన్ షౌఖునుఖ్యి లిఖెదినుమి సిం అలున్నుఖ్యి మాంయ బ్రిం
పియాణున్ లిఖనఁఁజేల అందర గోరల జినిలుల స్తుత్రాకారమి స్తుత్రం
చెలిల్లా.

అదిల్లాజెస్తు నో కుతమ్ము- క్షిష్ట్త్తిం పరికపితిల్లా,
అన్నుకల్లం ర్పాధ్యా- పరిగణ్యాయ్ బ్రింయులా.

యాంయు ద్రుణుత్తు బ్రింపియాణున్ లిఖనుఁజు! బ్రింపియినుఁజు
ద్రుణుకు, పిత్రులుయ్ కురుత్తు తమ లిల్ * మాంకితాపి అన్నుకాపి
పిత్రులున్ యాఁజేనుల్లా.

ఉత్తిను: ప్రపంండినును- జాగ్ర జులిం లింగోణు,
సీసం పంపు, తి నీబిబిం- జానులింగును లింగోణు.

మె ప్రపంష్ట్రంలెన్ శక్తిన ప్రణససమితుఃరయ తెల్వుకొపితణను
ద్రపణుపయ కులసఙ్క పాసు కుమితర్లుతి ద్రుపక్కాయలిఖెన్ కు, నూమ
కుఃయలిఖెయెన్ లిఖెలన్ లన్యంతమిల్లా. కుల్ద లే సింగల్ లిఖెయెనుల
లబి, ద్రుణుత్తు గ్యాణులిఖెయెన్ లిఖెలనుఖ్యి ఊనుస్తుట నీలోణ అఖయ
ప్రఘం లహు ప్రామితణిల్లా.

ఉత్తిను: ప్రపంండినును- జాగ్ర జులిం లింగోణు,
సీసం పంపు, తి నీబిబిం- జానులింగును లింగోణు.

చెం ప్రతప భూర్జాలెన్ శక్తిన ప్రణససమితుఃరయ తెల్వుకొపి
తణను ద్రపణుపయ కులసఙ్క పాసు కుమితర్లుతి జింగల్ కు జ్ఞాను
యెన్ కు, గ్యాణుస్తుగ్యాణుయెన్ స్తుత్తు అయితెవు లన్యంతమిల్లా.
కుల్ద లే సింగల్ స్తుతుయెనుల లబి, గ్యాణుస్తుగ్యాణుయెన్ స్తుతుయెలవు
ఊనుస్తుట కలేణ అఖయ ప్రఘం లహు ప్రామితణిల్లా.

*శివికిల విచి నామి ‘మలే జ్ఞానుఖ్యి’ జి కీస స్తుతుయె.

ගිලන්පසුප්පරාව.

සුහුමෙනෑම මතෙනාරමෙනෑ—ඩිසැබං රෝගවාරණය,
සුහුස්ස මතෙනාරමෙස්ස—දෙම් පූජේම් සාදරය.

ගොඟනත්‍ය එ ගෙයින ම සින් අලවන්නාවූ පිපාසාදී රෝදක්
වලුක්වන මේ ගිලන්පස දුනය රුපකාය සම්පත්තියෙන් හා බලී
කාය සම්පත්තියෙන් ගොඟනත්‍ය එ ගෙයින ම සින් අලවන්නාවූ
මාගේ බුදුපියාණන් වහන්සේට අදර ගොරව සකිනව පූජා
කරම් පූජාවේවා.

අධ්‍යව්‍යස්සු නො හනෙන—ඩිසැබං පරිකාපේතිය,
අනුකමපා උපාදාය—පටිගණකාවූ මූන්තම්.

සවාමිනි උත්තුමත්‍ය බුදුපියාණන් වහන්ස! තුළ වහන්සේ
උදෙසා පිළියල කරනුලද මේ ගිලන්පස දුනය මා කොරේනි
අනුකමපා කොට පිළිගන්නා ජේක්වා.

දුම්නෙනාසබ දුනෙනා--සිං රෝග විව්ප්පේනා,
සිස් පෑප්පාම් තුබාත්‍ය--සිංගෝ විව්ප්පේතිය.

මේ ගිලන්පස පූජාවෙනු ජනිනු පූජාසහමිකාරය හෙතුසාම
ගෙන උපනුවන් ගෙයක් පාසා හැමකලුකි රෝග තැන්තෙක්
වින්චෙම්ලා. කුවද සියලු කොළඹ රෝග තැන්නාවූ ආනාපුඩ්
ත්වීන් අහය පුරුහට වහා පැමිණෙම්වා.

දුහැන්පූජාව.

සුහුමෙනෑ මතෙනාරමෙනෑ—තාම්බුලං පූජමාදිකාම,
සුහුස්ස මෙනාරමෙස්ස—දෙම් පූජේම් සාදරය.

ගොඟනත්‍ය එ ගෙයින ම සින් අලවන්නාවූ පුවක් භුණු අදි
යෙන් පුකාවූ මේ දුහැන් රුපකාය සම්පත්තියෙන් හා බලී
කාය සම්පත්තියෙන් ගොඟනත්‍ය එ ගෙයින ම සින් අලවන්නාවූ
මාගේ බුදුපියාණන් වහන්සේට අදර ගොරව සකිනව පූජාකරම්,
පූජාවේවා.

අධ්‍යව්‍යස්සු නො හනෙන—තාම්බුලං පරිකාප්පිතිය,
දුහැන්මටං උපාදාය—පටිගණකාවූ මූන්තම්.

සවාමිනි උත්තුමත්‍ය බුදුපියාණන් වහන්ස! තුඩුවහන්සේ
උදෙසා පිළියල කරනුලද මේ දුහැන් මා කොරේනි අනුකමපා
කොට පිළිගන්නා ජේක්වා.

ඉම්නා නාම්බුද්ධ දෙනෙනු - සඳ තිබේ සෑරැඹී තකා
සිසං පැපපාම් තිබුණාන් - සබඩා තසාග නො නැමිම්.

මේ දැනුයේ පුරුෂවත් ජනිත පුණ්‍ය සහෝදරය ශේහුතෙකාට
ගෙන උපනුවන් හටයක් පාසා හැම කළේ දුර්කභිතයන් නො වූ
සුවද කමත මුඛ ඇත්තෙක් වෙමිවා. කවද සියලු ගුණ පුළුගැනී
යෙන් පුළුගැනීවන්ට ගාහනසුබ තිෂ්ඨ අහය පුරුෂට වකා පැමි
ගෙනමා.

සුවදප්‍රජාව.

සුහ මෙතා මෙතාරමතා - සුගකීං පිතිවසීනා,
සුහසා මෙතාරමතාසා -- දෙම් පුරුෂ්‍යම් සාදරා.

සේහනවූ එහෙයින්ම සින් අලවත්නාවූ විනත ප්‍රියි වඩිනය
කරන්නාවූ මේ සුවද රුපකාය සම්පත්තියන් ගා බලීකාය සම්
පත්තියන් සේහනවූ එහෙයින්ම සින් අලවත්නාවූ මාගේ
බුදුපියාණන් වහන්සේට ආදර ගෞරව සහිතව පුරුෂකරම්.
පුරුෂවේලා.

අධිවාසෙනු නො භානුනු-- සුගකීං පරිකපිතා,
අනුකමතා උපාදනය-- පරිගණකාතු මුහුතාව.

සාම්ති! උත්තා මූලි බුදුපියාණන් වහන්ස! තුළ වහන්සේ
දිදෙසා, පිළියෙල කරක ලද මේ සුවද මා කොටානි අනුකමතා
කොට පිළිගනනා සේක්වා.

ඉම්නා ගකිදානෙනු-- සඳ හටාම් හන්නි තකා,
සිසං පැපපාම් තිබුණාන්-- පාපදුගැනීනාසනා.

මේ සුවද පුරුෂවත් ජනිත පුණ්‍යසහෝදරය ශේහුතෙකාට
ගෙන උපනුපන් හටයක් පාසා හැම කළේ සුවද ඇත්තෙක් වන්
නොමා. කවද සියලු පාව දුර්කභිත නසන්නාවූ ගාහනසුබ
තිෂ්ඨ අහය පුරුෂට වකා පැමිගෙනමා.

සමාකරණයෙනීම්.

කායෙන වාචා විතනෙනු-- පම් දෙනා මියා කනා,
අවවයා බම මේ හානුනු - භුරිපසුදු තුරාගත.

සාම්ති මහන් පුදුව ඇති බුදුපියාණන් වහන්ස! සිහි තුවන්
මද බැලින් මාගේ කය වෙන සිහ යන තුන්දෙරින් තුළ වහන්
සේට කරක ලද සම් විරදක් ඇත්තාම් රට කමාවන සේක්වා,

පිත්දීම.

එතකාවතා ව අමෙහි—සම්බන්ධ පුද්‍යුජ්‍යස වපද්‍ය,
සබෑ දෙවා ‘නුමේදනතු—සබෑ සම්පාදනීසිඩියා.
එතකාවතා ව අමෙහි—සම්බන්ධ පුද්‍යුජ්‍යස වපද්‍ය,
සබෑ සනකා ‘නුමේදනතු—සබෑ සම්පාදනීසිඩියා.
එතකාවතා ව අමෙහි—සම්බන්ධ පුද්‍යුජ්‍යස වපද්‍ය,
සබෑ තුනා ‘නුමේදනතු—සබෑ සම්පාදනීසිඩියා.

මෙකෙකින් අප විසින් රැකිර ගන්නා ලද පුරුෂ සම්බන්ධය
සහළ සම්පාදනාති සිඩිය පිළිස සියලු දෙදියෝද, සියලු සත්‍යයෝද
සියලු තුනයෝද විනුප්‍රිතියෙන් අනුමෝදන් වෙත්වා.

ප්‍රතිපත්තිපූරුව හා ප්‍රාදීනාව.

දුමාය බම්ම, නුබ මුහුපම්පම් පත්‍රියා බුඩ් පුරුෂී.

ම්හි සතරය එලු සතරය නීලි, ගිය යන කටුලුකොත්තාර
බමියට අනුව පුරුණලද මේ බම්, නුබමිප්‍රතිපත්තිපූරුව, වෙන් පරම
ගම්භීර වත්‍යසාය යන බමියන් අනුන්තෙන් උපදෙස් තැකිවම් අවබෝධ
කළාවූ සම්බන්ධ සම්බුධියන් වහන්සේට පූරුෂකරම් පූරුෂවේවා.

දුමාය බම්ම, නුබ මුහුපම්පම් පත්‍රියා බම්ම් පුරුෂී.

ම්හි සතරය, එලු සතරය, නීලි, ගිය යන කටුලුකොත්තාර
බමියට අනුව පුරුණ ලද මේ බම්, නුබමිප්‍රතිපත්තිපූරුව, වෙන්
සපයනීප්තික තැකුලුකොත්තාර ශ්‍රී සඳහමියට පූරුෂකරම් පූරුෂවේවා.

දුමාය බම්ම, නුබ මුහුපම්පම් පත්‍රියා සංස් පුරුෂී.

ම්හි සතරය, එලු සතරය, නීලි, ගිය යන කටුලුකොත්තාර
බමියට අනුව පුරුණ ලද මේ බම්, නුබමිප්‍රතිපත්තිපූරුව, වෙන්
ලෞක්‍යාතේ පුරුණසේතුවූ කළුනාත් පාඨුන්ත්‍රායා සහිත
අභායනී පුද්දුලා මහා සංස්යාච පූරුෂකරම් පූරුෂවේවා.

අදා දුමාය පැවත්පත්තියා ජරාමරණලා පැහැලුවතිස්සාම්.

මෙයේ පවත්වනලද බම්, නුබමිප්‍රතිපත්තින් කෙටුකොට ව
ගෙන පරමරණ දුෂ්චරයන් කෙරෙන එකාත්‍යාගයෙන් මිදෙන්
නෙමිවා.   සාමු!   සාමු!!   සාමු!!!

කොළඹ නා ප්‍රතිඵලා ප්‍රතිඵලා,

කොළඹ ව්‍යාය සම්කේදුනා—සඩිතා වජ්‍යනා ඉමා.

තිබුණානා ප්‍රතිඵලා ප්‍රතිඵලා.

2018 05 15

Paññápárami - Na Uyana

Free Distribution

විශ්වබිජාචනාව

—සහ—

තුනුරුවන් වැදීම

කොළඹ

දදමටගාඩ මහා විශ්වබිජාචනාවපිළිවෙණුවිපත්
අධ්‍යාපකී

දෙවිනුවර කදුණාවාස

සාම්පාදකන් වහන්සේ විසින් උග්‍ර ලදී.

සුකීය මානාභුද්‍ය

කේ. ඇල්. පෙරේරා උපාධිකා හාමිනෝට

පන්පම්පූරුවනු සඳහා
බහු දානා වශයෙන් තෙදු තදනු පිණීස
ජාත්‍යන්තර

ඩී. ඩිලිල්‍යි. පෙරේරා මහත්මයා සහ
ඩී. ලිලාචනි පෙරේරා නොශනා මහත්මයා

විසින්

‘මිද්‍යාද්‍යී’ යන්ත්‍රාලයයෙකි
ඉදුණු කරවන ලදී.

වු: ව: 2482

කු: ව: 1983

උච්චනය තු: ට: 2406
තු: ට: 1863 මෙයරවාග 20 දකු

ආලේංජියා තු: ට: 2482
තු: ට: 1988 අප්‍රේල 22 දකු

පරෛශාක්‍රාශ්‍ය කේ. ඇල්. පෙරේරා උපාධිකාහාමිනේ

එතකාවනා ව විවිධෙන පරිස්‍ය මෙන
සම්බන්ධ නිබුලම, මිසාධ මධ්‍ය ක。
පූජ්‍යානීස්‍යමල ජනිකා වූතා මේ
සම්බුමෝදිය පූජ්‍ය ලැහක විසිවයි.

මිට-පූජ්‍ය,

ඩී. ඩිලිව්. පෙරේරා

සිංහල පින්තුය.

කේ. එ. ආකර්ෂ සිල්ව, මහත්මයා, අ.රු. ඒ. කී.මැල්මහත්මයා, ඩී. එ. පිරිස් මහත්මයා, එච්. ලිජය පෙරේරා, නීතිඥ තුම්, ජී. බිබිලුවි. පෙරේරා මහත්මයා, ඇයේ. අමු. අස්ථි. ජීනදූ ඩිංස්ලුන්හැනේ යන ආදි සඳුන්වෙන් දියකමකුත්තේ ආරාධිතයෙන් මේ වම්පිතයකි පාණදුරේ ගොසිරිත්වෙම් අයන් ඉඩමෙන් කාවකාලික වශයෙන් තැනු ආශ්‍රිතයෙන් වසම පැමිණීයම්.

පරලෝකජාත්තුවූ කේ. අල් පෙරේරා උපාධිකා හා මිතන්තේ මූල්‍ය පුනුවූ ඒ. බිබිලුවි. පෙරේරා මහත්මයාගෙන් නා. ඩී. ලිලාවතී පෙරේරා, නොනාමහත්මයාගෙන්ද ලැබුණු ආරාධිතයෙන් මේ වස්කාලය තුළ අවකාශ අත්‍යරිදි මේ පොකා සම්පාදනය කෙලෙමි.

මෙහි විසුද්ධි කම් සියලු කෙලෙස් කිපුවෙන් නොරවූ අත් කෙන් පිරිසිදුවූ නිල්මාණයයි. මෙය ඒ විසුද්ධි කම්වූ නිල්මාණයට නොවරදවා පමුණුවන හාවනා ක්‍රුෂ්‍යවූ බැවින් විසුද්ධිහාවනා නම් මේ.

මත්‍යාශ්‍යමය ඉතා දුරුලුහය. බුද්ධිභාදය රුවන් වඩ, දුරුලුහය. එතකයින් සියලු සඳුන්වෙනුවට කිවන් පිණීස වියම් කිරීමට මෙය ඉතා සුඩු කාලයයි. මේ විසුද්ධිහාවනාව රුව නියම හාවනාවයි.

මේ පොකා අපට අවශ්‍යෙකම පැවති කාලපරිවර්ශයක් තුළ ඉතා ඉක්මන්තින් සපයන ලද්දක්වූ බැවින් ප්‍රමාදණ්ඩා රැකිතයයි ප්‍රතිඵලු නොකරමි.

තවද මෙහි අගට යොදු තිබෙන තුනුරුවන් වැදිම හා පුරා ගාරාප්‍රධානියද අපගේ ආවාසිපාදයන් වශයෙන්සේවුදුන් පිදුන් ක්‍රුෂ්‍යයි. පාශ්චාත්‍යාචාරය යටින් යොදු තිබෙන සිංහල වාස්‍යම්ද ගාරා, සම්භ කම්පාස්ම් කොට වැදුන් පිදුන් කිරීමෙන් සාර වනුවූ දැනු සම්පූර්ණ සිංහල උපදාවා ගනකයිය.

මිට,

ජයාච්චාච්චර සුනාවාස සාම්රාණයා

දැනුම් දීමයි.

අපගේ මාත්‍රාවූ ජෝ. ඇල්. පෙනෙරේර උපාසිකාභාමිනේ පත්‍රයෙකුට්ටු අඟුරු ප්‍රි විජ්‍යතා කොට මේ වැඩිහිටි ජ්‍යෙෂ්ඨ මය 22 වෙනි දින සිංහ තුවලීන් යෙදී පරලු කපුප්‍රේ වූවාය. එහා මෙරු නිතර පසුවසිලයද පො.හො.ය දිනයන්හි අවධා විය උපාසුලියද මාය සිංහය මූල්‍යෙලෙනි දසසිලයද රකිතින් නිතර එවිනා දැකී පරිදී කළුස්ථාන හාවනායෙකුනිම යෙදී වූසය කළාය. එසේම කරුණු, මෙහින් ආදි ගුණයන් ආපුය කළ හැම දෙනාගේම සින් දිනාගත්තාය. ඒ මූල්‍යන්ගේ මරණයද වූයිම් තුවගුණවාල අන් තබාගෙන හාවනා කරදී දීම සිදු යිය. මෙවැනි ගුණවන් මිවකගෙන් වෙන්වීම් අපට ඉවසිය නො.හැකි කරමි කනාවූවියි. එතකන් ලොකාසවහාවය සලකා බොඩියන් කැටියට සැතුසි අයට එහි පැමිණිමෙන් කැනිඩ්ලිය සිදුකරනු පිණීස නිකායතුයට අයන් මිනා සංස්යා වැඩ මට, එම ජ්‍යෙෂ්ඨ මය 22 වෙනි දින පෘෂ්ඨුල කරිපුවූ කොට එම මය 30 වෙනි දින සියම් අමරපුර දෙකිකායට එකවේ සපිරිකර සංසික දුනයන්ද, අගේස්තු මය 5 වෙනි දින රාම සැස්දුනිකායික මිනා සංස්යාව සපිරිකර මිනා සැස්දුනිකායික මිනා සැස්දුනිකායික මිනාසඩිස්යාව සපිරිකර මිනාදුනයන්ද පිරිනැමිති.

අ.මිංදුනයන්ගෙන් පමණක් සංස්යාව නො.ඡ.මිං මහාජන මිශ්‍යයෙන් පිරිනමනය දීමිදුනයන්ද පිරිනමනය දීමිදුනයන් නො.ඡ.මිං දෙම්වෙනාව මහා.මිස්දුධ්‍ය.ර.ම පරිවෙණු පිප්‍රනිවි වැඩවසින් උදාරතර පාසන්ග්‍රැම් සිදුකළාවූවූ සුජපසලුසා, කාම්පරියන්ති විසාරද ආචාර්යී සිංහෙමු ස්ව.මිංදුනයන් වහන් යෝගෙකිජ්‍යාවූ දුනවටම පිරිවෙනෙකි ආධිපක්‍රාය උපුලක ආවායී දෙවිනුවර සැණාවාස ස්ව.මිංදුනයන්වහන්යේ ලබා මේ මිස්දුධ්‍ය හාවනාව සංඡාධනය කරවා ගනිමු. මූල්‍යන් ජ්‍යෙෂ්ඨ සියලු නිතර හාවනායනි අලුණු බැවින් මෙකය් හාවනාවක්ම ගැනී කොට ඇති බැංඩුනයන් පිරිනමන්ව ඇදහස් කෙලෙමු.

සැණාවාස ස්ව.මින් වහන්සේ මෙවර පාණදුරේ වය එළුම සවකීය ආරාමයෙහි කරගෙන යන ඉගෙන්වීම්ද නොපිරිමෙනු, කරමින් මේ වයකාලය තුළ අපට මේ තපානු සම්පාදනය කොට දීමෙන් කළාවූ බැංඩුග්‍රහණ ගැන උන්වහන්සේ කෙරෙනි අපගේ සංදුරිකීම් කානුඛ්‍යාවය පිරිනමු.

මෙසියදුම පින්කම් කරගෙනීමට අපට උපකාරයූ ලොකුකුඩා, සියලු දෙනාව සහ මූල්‍යන්වද මේ පින් අනුමෝදන් කරවුමු.

මිට,

ප්‍රී. බලිලිව. පෙනෙරේරා

සහ

චි. ලිලාවති පෙනෙරේරා

මිලි.වනු නිවස

ප.කුදාල්

22-10 1938.

විග්‍රහිතාවනාට.

නමේ, නයෙ හුගවනේ, අරකොනා, සමඟ, සමුද්‍රයෙයි.

ලදයබෙසසංඛාරය
නිතිභූතාන පෙනීනේ,
සකිවවුනුපුදෙසෙයි
මමසං කිංගු නැඩවපෙය.

සුදුජ්‍යවහනවූ සත්පුරුෂ තේම උදයවයසංඛාරයෙහි (උපදින නාසින සියලු දෙය කෙරෙහි) කළකිරී සවකියකානුයෙහි යෙදෙන්නේය. නිකම් කාලය නො ගෙවන්නේය.

මෙහි සවකියකානුය නම් සපාච්‍යුද්ධිතිහාවනාවෙන් වශයෙන් සිය සත්ත්වයි ශිල සම්බුද්ධුවන් උපදව, නිල්‍යාණය ප්‍රත්‍යාස්‍ය කිරීමට වැයම් කිරීමය.

නිවන් කැමති සැදුහැවනුති! කාමසම්පන් වනායි අක් මූල්‍ය තැනි සංසාර කානුකාරයෙහි බලු කපුව් ආදි තිරිසන් සතුන්ට ද්‍රීපන් අත්බැවිනි පවා, අත්තොහැර විදිමින් එන තැනින් ඒව වශෙන් සත්ත්‍යානු ඇතිය යන තැප්තියකට නො, පමුණුවා හුවයක් පාසා, ජරා, මරණාදී දුකා යන්තුවලින් අභරවමින් තිබුර නිතර දරුණු පිඩාවලුව හා තීරුදක්වලටද පමුණුවයි. සෙසු හට සම්පන් ද එසේ මය.

එහෙකින් මහාකළු අසඹු ගණනකින් එක්වරකුදු සම්මුඛ කරගැනීමට දුෂ්කරවූ බුද්ධසෙසුන මූණුගැසී පවත්නා, මේ කාලයෙහි හිසගිනිගන් කෙනෙක් සෙසු සියලු කටයුතු අත්තැරදමා, ඒ හිසගිනි තීව්‍යානීමට උත්සාහ කරන්නාක් මෙන් ආත්මදායටි ආදි අපාය ගිනි තීවා, නිවන්පුරුෂට පැමිණීම ප්‍රතිස්‍ය විග්‍රහිතාවනාවෙන් උත්සාහ කටයුතුය.

විග්‍රහිතාව සිලවිසුද්ධිය විතත්විසුද්ධිය දිවිචිසුද්ධිය කැඩා, විතරණවිසුද්ධිය මගාමගැනුණදසානවිසුද්ධිය පටිපදාකුණදසානවිසුද්ධිය විග්‍රහිතාවනාවෙන් වේති.

එකි සිලුවිපූද්ධීය නම් සිලුජයන් පිරිසිදුවීමය. පැක්වාසිලය තෙක් ආච්චේවට්ටිමකසිලය නිතර ඉත්තේ ඇදි වසුනුයක් මෙන් නිත්‍ය වශයෙන්ද අවස්ථාවිග්‍රහපාසාසාසිලය නාවචිග්‍රහපාසාසිලය ගහවැයුදසසිලය යන මෙය හැඳිපරිදි අතිතය වශයෙන්ද හිඟ යන් මිසින් පිරිය යුතුයි. තෙරණුන් මිසින් සාම්බෝර ප්‍රබ්‍රහ්ම දසසිලයද ජ්‍යෙෂ්ඨන් මිසින් පානිමොකකසංවරසිලයද නිත්‍ය වශයෙන් මිශේපයෙන් පිරිය යුතුයි.

මේ ආච්චේවෙනි බිජාක අභිජා නො මිශේපල තෙක් බිජාපොරුන්තුවන යොකාවටරයා විසින් මෙකි සිලුවිපූද්ධී නම් නිමිල ජලයෙන් කාය වාක් දෙදෙරෙකිවූ දුශ්‍රවිත දුරාච්චා නම් නිමින් කුණු රුස සෝදු හැරිය යුතුය. එවිට සිලුවිපූද්ධීය සම්පූද්‍යණවේ.

කාය වාක් දෙදෙරෙකිවූ සියලු දුශ්‍රවිත දුරාච්චාන් කෙරෙන් පිරිසිදුවීම ආච්චේවට්ටිමක සිලුජයන් සම්පූද්‍යණවන බැවින් එය සමාදන්වන ආකාරය පාලු-සිංහල දෙවිධියෙන්ම මෙහි දක් වතු ලැබේ. අනින් සිලු සමාදන්වීම්ද ඒ නයින් දනුපූරුණ.

ආච්චේවට්ටිමකසිලය සමාදන්වන ආකාරය

“ව්‍යුත්‍යං සරණං ගුව්‍යාම්”

පරම ක්‍රිතීර වතුස්‍යන්ත්‍රව්‍යන් මනාව අවබාධ කළාවූ ලොවූ තුරා බුද්ධ්‍යන් මෙලෙළාව පරලෙළාව සියලු දක් මගහරවා සියලු සැපට පමුණුවන්නාවූ උතුම් පිශ්චරණක් කොට සේවනය කරමි හජනය කරමි වැඳද ගනීම්.

“බම්මං සරණං ගුව්‍යාම්”

මායී සතරය එල සත්තරය නිශ්චාණය පස්සීපායිය යන දසවැදුරුම් බමුරන්තය මෙලෙළාව පරලෙළාව සියලු දක් මග හරවා සියලු සැපට පමුණුවන්නාවූ උතුම් පිශ්චරණක් කොට සේවනය කරමි හජනය කරමි වැඳද ගනීම්.

“සංස්ං සරණං ගුව්‍යාම්”

ලොකායාගේ පින්තැමසි බිජයන් වැපිරිම්ව සාරවන් කෙනක් හා සමානවූ කළංඡල පාථ්‍ය ජනයා සහිතවූ අභායන්සිපූද්ධලමකා සංසරණතය මෙලෙළාව පරලෙළාව සියලු දක් මගහරවා සියලු සැපට පමුණුවන්නාවූ උතුම් පිශ්චරණක් කොට සේවනය කරමි හජනය කරමි වැඳද ගනීම්.

“දුනියම්පි බුද්ධී.. සරණ.. ගච්චාම්”

දද වැනිව ද පරම ගම්හීර—පෙ—වැලද ගතිම්.

“දුනියම්පි බුද්ධී.. සරණ.. ගච්චාම්”

දද වැනිව ද මාගී සතරය--පෙ—වැලද ගතිම්.

“දුනියම්පි සංස් සරණ.. ගච්චාම්”

දද වැනිව ද ලෝකයාතේ—පෙ—වැලද ගතිම්

“නැනියම්පි බුද්ධී.. සරණ.. ගච්චාම්”

ඩුන් වැනිව ද පරම ගම්හීර-පෙ—වැලද ගතිම්.

“නැනියම්පි බුද්ධී.. සරණ.. ගච්චාම්”

ඩුන් වැනිව ද මාගී සතරය-පෙ වැලද ගතිම්.

“නැනියම්පි සංස් සරණ.. ගච්චාම්”

ඩුන්වැනිවද ලෝකයාතේ -පෙ- වැලදගතිම්

“පාණාන්ඩාජා ගටරමණ් සිකඩාපද්.. සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිවිභිම් කොට සතුන් මැරිමෙන් වැලකීම යයි කියන්ලද ගිස්සාපදය සමාදන් වෙමි.

“අදිනනාදාජා ගටරමණ් සිකඩාපද්.. සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිවිභිම්කොට (කුදුන්) අන්සතු වසතුව පැකුරගැනීමෙන් වැලකීමයි කියන්ලද ගිස්සාපදය සමාදන් වෙමි.

“ක්‍රාමූලු මිච්චාවාය ගටරමණ් සිකඩාපද්.. සමාදියාම්”

මම අද පටන් (පරස්ථීන් පිළිබඳ *) සහයි වසතුකාමයෙහි කා (රකමෙර යන) රස එසුකාමයෙහිද වරදවා කැසිරිමෙන් වැලකීමයි කියන්ලද ගිස්සාපදය සමාදන් වෙමි.

“මුසාවාදු ගටරමණ් සිකඩාපද්.. සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිවිභිම්කොට බොරු කිමෙන් වැලකීමයි කියන්ලද ගිස්සාපදය සමාදන් වෙමි.

“පිළුණාය වාචා ගටරමණ් සිකඩාපද්.. සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිවිභිම්කොට මිශුරන් හෙද කරවන ගෝපාම කිමෙන් වැලකීමයි කියන්ලද ගිස්සාපදය සමාදන් වෙමි.

“ඡරුණාය වාචා ගටරමණ් සිකඩාපද්.. සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිවිභිම්කොට සිත දිදවන ඕරුණ වෙළි කිමෙන් වැලකීමයි කියන්ලද ගිස්සාපදය සමාදන් වෙමි.

* ස්විය විසින් ‘පංසුරාජන පිළිබඳ’ හි කිස ස්විජ,

“සූම්ප්‍රජාපා ජවරමණ් සිකඩාපද්‍ර සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිලිභිතිකාට අනුග්‍රහවූ ප්‍රජාප වචන කිමෙන් වැළකීමයයි කියන්ලද ගිස්පද්‍රය සමාධින් වෙමි.

“මිච්ච්චීවා ටේරමණ් සිකඩාපද්‍ර සමාදියාම්”

මම අද පටන් දිලිභිතිකාට මිච්ච්චීච්චාවෙන් වැළකීමයයි කියන්ලද ගිස්පද්‍රය සමාධින් වෙමි.

මෙයේ ගිස්පද්‍රයන්ගේ අදහස ප්‍රකටවනයේ සුකිය හා මෙන්ද කිහිමින් සමාධින් වියපුදුය. එවිට-සමාධින්විමෙදී ගිස්පද්‍රයන්ගේ අදහස අවබෝධ වන බැවින් සමාධිවශයන් සාරවන් ඇත්තාම්ප්‍රසුකාකුගැලවෙනාම් පහළ වෙන් පිරි සිදු කායකම් තුනය පිරිසිදු වාන්තම් සතරය යන පුවරිත කළ සත හා සම්පූර්ණ පිරිසිදු ආර්ථය අවවැනි කාට අයේ බැවින් මේ සිලය ආර්ථවයිමකයිලයයි කියනු ලැබේ. මෙය කිහිර රැකිය යුතු හෙයින් නිස්සයිලයකි. අතිතයිලයද පොළඳාය දිනය ආදි විවෙකයින්හි රැකිය යුතුය. මෙයේ ස්ථානයන් සිලවිසුඩිය වැඩි යොගාවටරයා විසින් විනතිසුඩිය වැඩිය යුතුයි.

විනතිසුඩිය නාම් උපවාරසමාධි- අම්ලාසමාධින්ගේ විය යෙන් පහළුවන විනෙනාකාගුනාලයි-සින එකත්වීමයි. නීවරණ කෙලෙසුන් පහකාට සින පිරිසිදු කරන බැවින් මෙය විනති විසුඩි නමවේ.

දස කැසිණය දස අසුහය දස අත්‍යුස්ස්ථිය මූහුමිහරණ සතු රය ආර්ථය සතරය ආහාරපිළිකුලුසස්සුදුය වනුබාතු වවස්ථානය යන සම සක්‍රීය කම්වකන් අරමුණු අතුරෙන් කමින්ගේ වරිකාව ගැලුප්‍රතිපත්‍ර කළේය තුමාතු කුලව හාවනාකළ යුතුය. එයේ හාවනාකරන යොගාවටරයාහාල ලුබාතුස්ථානි ආදි අත්‍යුස්ථානි අවය ආහාරපිළිකුලුසස්සුදුය වනු බාතු වවත්තානය යන දසය ගැර ඉතිරි සම්පූර්ණ කම්වකන්ගි ලෞකිකඩ්‍රාන ඉපද්‍රවය ගැකිය. එය අම්ලාසමාධියයි. සම සතු පිය කම්වකන්ගිම අම්ලාසමාධිය පෙර කාම්ප්‍රජ්‍යදිනීවරණ කෙලෙසු සටපන් විමු පටන් පහළුවන සින එකත්වී උම්බාර සමාධියයි.

සමාජකම්ස්ථානයන් අතුරෙන් රාජබහුලුප්‍රදේශීලුයාකට සැප්පාත්‍යවූ කායනතාසතියට අයන් දෙකිය කුණාප කාටය පිළි කුල වියයෙන් මෙනෙකිරීමෙන් වියයෙන් දෙකානාකරන්ලද ප්‍රේක්‍රියා හාවනාව මෙහි නායුමාතුයකින් දක්වනු ලැබේ. කාම්ප්‍රජ්‍යදිනීවරණ කාම්ප්‍රජ්‍ය දෙය මේ මෙය හුවත්තින් එමස කුම්ඩිවිව උපවාරසමාධි තනොත්තුවීමයි.

සියු අදවා, රත්නත්‍රයයෙහි ගුණ සිහිකිරීමෙන් ප්‍රිතිප්‍රමෝද්‍යය උපද්‍වා, මේ ප්‍රයිජද්‍ව දිගලු බ්‍රිතිප්‍රශේෂකඩුවායින්ගේ වකුන් විසින් පිළිඳාන්තාවූ නෙත්තුම් ප්‍රයිජද්‍වයකි ප්‍රයිජන් යයෙහි මත්‍ය තෙශරව උපද්‍වා ඒකාන්තයයෙන් මේ හා මත්‍යප්‍රතිපත්තිය කරණකාවගෙන විවේකාප්‍රභුභාසව තෙකාවස්කාරයෙක් වන්නේමැයි උත්‍යාහ උපද්‍වා, මෙයේ හා මත්‍ය කටයුතුයි:—

1. අනු ඉමස්මි. කාශය තෙසා ලොමා නබා දන්නා නම්වා, ඩංසා නහාරු අවධි අවධිමිස්ථාව වකුන්, හදිය යකුන් කිලො මිකා පිහාකා ප්‍රස්ථාසා, අන්තා අන්තාගුණා උදිරිය කරිසා මහුලුවිකා පින්තා සෙමිකා ප්‍රබේඛ ලොකිනා සෙදේ මෙයේ, අයුසු වසා බෙලා සිඩිකාණිකා ලකිකා මූන්නා. (මූලසිට අගව)

අනු ඉමස්මි. කාශය මූන්නා ලකිකා සිඩිකාණිකා බෙතලා වසා අයුසු, මෙයේදී සෙමිකා ලොකිනා ප්‍රබේඛ, සෙමිකා පින්තා, මන් ප්‍රවිහා කරිසා උදිරිය අන්තාගුණා අන්තා, ප්‍රස්ථාසා. පිහාකා කිලොම්කා යකුන් හදිය, වකුන් අවධිමිස්ථා අවධි නහාරු ඩංසා, නම්වා දන්නා නබා ලොමා තෙසා. (අගසිට මූලට)

මේ කාශයෙහි තෙක් ලොමා නිය දන් සම්, මස් නහර අවධි ඇව්‍යිජද්‍ව වකුන්වුව, හාදියම්ංසය අක්මාව දැඟැව බඩිව පසු ගුවුව, අභ්‍යන්තර අභ්‍යන්තර තොපසුනුආකාර අභ්‍යන්තරමල මොල, පිහා සෙම් සෑරව ගෝ බිභඳීය මේදනෙල, කුඩා ව්‍යුරුණුනෙල කෙල සෞඛ්‍ය සඳමිජද්‍ව මූලු යන මේ කුණ්පයෝ අයේකාප්‍රය. (මූලසිට අගව)

2. ඉමස්මි. කාශය ඉමෙ තෙසානාම් වණ්නෙන්පි ගෙවීනෙශ්චි සැණුකාන්තාපි ඕකාසානෙකාපි ආසයතෙකාපි අසුභා ජේඹුවිත්, පරික් කුලා. ඉමස්මිකාශය ඉමෙ ඉමෙලොමානාම්-පෙ-පරික්කුලා. ඉමෙ නබා නාම්-පෙ-පරික්කුලා. ඉමෙදන්නානාම්-පෙ-පරික්කුලා. අයාන්ත්‍රාවා නාම්-පෙ-අසුභා, ජේඹුවිත්, පරික්කුලා.

3. ඉමස්මි. කාශය ඉමෙ තෙසානාම් වණ්නෙන්පි ගෙවීනෙශ්චි සැණුකාන්තාපි ඕකාසානෙකාපි ආසයතෙකාපි අසුභා ජේඹුවිත්, පරික් කුලා. ඉමස්මිකාශය ඉමෙ ඉමෙලොමානාම්-පෙ-පරික්කුලා. ඉමෙ නබා නාම්-පෙ-පරික්කුලා. ඉමෙදන්නානාම්-පෙ-පරික්කුලා. අයාන්ත්‍රාවා නාම්-පෙ-අසුභා, ජේඹුවිත්, පරික්කුලා.

3. ඉදා මිංසානාම -පෙ- අසුහා ජීගුවත් පරික්කුලා. ඉදා නායුරුනාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාඅවධිනාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාඅවධිමියුත්නාම -පෙ- පරික්කුලා.

4. ඉදාන්දයනාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදායකන්නාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාකිලොමකනාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාමිහකනාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාපප්ත්‍රසංනාම -පෙ- පරික්කුලා.

5. ඉදා අනත්නාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාඅනතුණුත්නාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාරිදියනාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාකරිජනාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාම්ච්ඡල්බිජනාම -පෙ- පරික්කුලා.

6. ඉදාමිතත්නාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදා සෞඛ්‍යනාම -පෙ- පරික්කුලා. අයංපුබේනාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාලෝකින්නාම -පෙ- පරික්කුලා. අයංසේදුනාම -පෙ- පරික්කුලා. අයංමෙදුනාම -පෙ- පරික්කුලා.

7. ඉදාඅස්සනාම -පෙ- පරික්කුලා. අයංවසානාම -පෙ- පරික්කුලා. අයංබලේනාම -පෙ- පරික්කුලා. අයංසිඩ්සානීකානාම -පෙ- පරික්කුලා. අයංලුසිකානාම -පෙ- පරික්කුලා. ඉදාමූතත්නාම -පෙ- පරික්කුලා.

මේ කෙයෙකි මේ කෙකෙයේ තම් වැනිවගයන්ද, ගකි වශයෙන්ද, සටහන් වශයෙන්ද, පිශිවි සාමානවශයෙන්ද, (මල මූත්‍ර ලේ සැරට ආදින්යේ) ආගුරුවශයෙන්ද, අසුහාය තේජි තායෙහ පිශිකුල්යය. (ලොම්ද සෞඛ්‍යකාවය්ද මේ තුළියන් සිංහලෙනුත් ස්ථානින් සිත්තින් වැඩිය යුතු.)

මෙයේ හාවනාකරන ගෙළුවවිවරයාහාට ප්‍රඹුදීකාව උප ව්‍යාර්ජමාධියද දෙවැනිව ප්‍රථමභාෂා සභිජාක අභිජාසමාධියද උඩුගත්තාකීය. සමාධිය උඩුගත් කළුණි විනුවටුදුඩිය සම්පූජ්‍යවේ. අභිජාසමාධිය නැතින් උපවාර්ජමාධියද විද්‍යාජාවට උපකාරවේ.

විනුවටුදුඩියන් පසු විද්‍යාජාවට තාතිතු කැමැත්තකු විසින් දිඩිවිසුදිය පිශිය වියම් කළුදුතුය. නාමරුප දෙක අභි සැටි ක්‍රුවනාසින් දුකීම දිඩිවිසුදියයි. ආත්මයන් අත්තෙන් සහංසාද වරෙදි දාමල තමුන් මල පහකාව සික්සතාන් සිඳිසුකරන බැඳීන් මෙහ දිඩිවිසුදි ත්‍රිමිතු.

න්‍යාචිය

කාමාවටර සින් 5 ය රුපාවටර සින් 15 ය අරුපාවටර සින් 12 ය ලොකොනතර සින් 8 යයි හූමිහෙදයෙන් සින් 89 ක් වේ, එසේ, වෛද්‍යා, සක්‍රීඝා, වෙශනා, එකාගුණා, ඒම් නීජ්‍යීය, මනසිකාර, මිනකාක, මිවාර, අධිමොක්ක, මිරිය, පිති, ජනු, ඡමානු, අකිරික, අනොනතපු, උඩිවට, ලොහා, දිවයි, මානු; ගැඳුස, ඉසා, මෘතිරිය, කුක්කුවට, පිනා, මිතු, මිතිකිවත්, සංඛි, සති, හිරි, ඔනතපු, අලොහා, අගංදුස, කනුම්ජකිනතනා, කායපස්සදියි, විනතපස්සදියි, කායලුහුතා, විනතලුහුතා, කායමුදුනා, මිනුවූදුනා, කායකම්සැසුනා, විනතකම්සැසුනා, සම්බාවු සමම්කම්තා, සමමාආතේව, කරුණා, මුදිතා, පක්කුදීජ්‍යීය යයි සින් කුවගන්තා, ගෙවනසික ති වේ. මෙකි විනත ගෙවනසික බලී සියලුල අරමුණට අහිමුවට නැමෙන හෙයින් නාමයයි කියනු ලැබේ. ලොකොනතර සින් අව හා එකි ඡයදෙන ගෙවනසික (36) තියේකයද තිදිනීනාවට අරමුණු නොවන බැවින් ලොකික සින් (81) අසු එක හා එකි ඡයදෙන ගෙවනසික (52) දෙපණයද මෙකිලා ගතයුතුයා. බ්‍යාන නොලැබූ පුද්ගලයා විසින් මහදීගත සින් අතහැර කාමාවටර සින් හා එකි ඡයදෙන ගෙවනසික ති ද පිරිසිදිය යුතුයි.

රුපය

රුප (28) විසින්:-නීප්පන්නරුප (18) දහ අවකි. එනම පක්කීබාඩු, ආපොබාඩු, තෙක්රොබාඩු, වායෝබාඩු යන හූතරුප (4) සකරද (සෙසු රුප සියලුල හූතරුපයන් නීයා පවත්තා හෙයින් උපාදු රුප තම මේ.)

වකුවුපසාද, සෞඛ්‍යපසාද, සාණ්ඩපසාද, ඒවිහාපසාද, කායපසාද යන ප්‍රසාද රුප (5) පසද,

රුපාරමෙණය, සද්ධීරමෙණය, ගන්ඩාරමෙණය, රසාරමෙණය, (පක්කීනෙරොබාඩු යන පොටිබාරමෙණය, මෙය හූත රුපයන්කි ඇතුළුණ් විය) යන ආරම්මණ (ගොවර) රුප (7 න්) ති ය.

ඉත්තීහාවය පුමිකාවය යන හාට රුප (1) දදකය, තෙදෙස රුප (1) එකය, ඒවිනිෂ්ඝරුප(1) එකය ආකාර රුප (1)එකය යන මේ රුප (18) දකුටට කළමිදී ප්‍රත්‍යාග්‍ය හටගන් බැවින් අනිෂ්පන්‍යරුප නම් වේ. මෙයම අනිත්‍ය ද්‍රූෂ්ඨ අන්ත්‍රම යන ලක්ෂණ තුළෙන් යුතුකළට විද්‍යීතා වහා ගොඟාවටරයා ගෙන් භාවනා මනස්සාරයට ප්‍රාග්‍රූහ බැවින් සම්පූර්ණරුප නම් වේ.

අනිෂ්පන්‍යරුපදයය:- පරිවෙශදරුප (1) එකය, කාය විසුද්ධාත්‍යන් විවිධාත්‍යන් යන විසුද්ධාත්‍යන් රුප (2) දදකය, ඒ දදක අභුජව ලක්ෂණ, මූද්‍යතා, කමලසුද්ධාත්‍ය යන විකාර රුප (3) පසය, උපවය, සාන්තිත්‍ය, ජරකා, අනිවත්‍ය යන ලක්ෂණ රුප (4) යන්‍ය මේ දයය කළමිදීප්‍රත්‍යාග්‍ය හටගන් බැවින් අනිෂ්පන්‍යරුප නම් වේ.

නාමරුපලක්ෂණ.

“නමන ලක්ෂණ නාම” නාමේ ලක්ෂණය නාමයයි. මෙය නාමේ ලක්ෂණය නම් අරමුණකර හැමිවය. යටත් නාම ධීයල්ලම රුප ඇඩුදි අරමුණු කර, නාම් යන ආකාර යෙන්ම හටගනින්. මෙයේ නාමයද ලක්ෂණ වශයෙන් පිරිසිදිය යුතුයි.

“රුපප්‍රත්‍යාග්‍යන් රුප” රුපප්‍රත්‍යාග්‍යන් රුපයයි රුපප්‍රත්‍යාග්‍යන් නම් විකාරපිමිය-වෙනස විමය. රුප සම්බුද්ධය වනාක් සිත උපණ ආදි විරද්ධීකෙනුන් හා එකඩු කළේ පෙර පැවති ආකාරය අනුකූර වෙනස් ආකාරයකට හැරේ. මෙයේ රුපයද ලක්ෂණ වශයෙන් පිරිසිදිය යුතුයි. මෙනියින් මේ ආන්මහාවකයකි වූ නාමරුප දෙක (විසාරව ගොඟාකේ නම්) සංස්කෘතප්‍රාග්‍යන් වශයෙන් පිරිසිදිය යුතුයි.

සත්‍යාය පුද්ගලයාය යන මේ ආදි වශයෙන් පැවති තිථ්‍යාදැයිතය පහකොට ලොඹික නාමරුප දෙකකාවය අයේ සැටියෙන් දැනගන්නා කුණය දිවිච්චල්‍යායයි. එය සම්පූර්ණ කරනු කැමති බ්‍රහ්මලාභී සම්පාදනික (සම්පාදන් මිශ්‍යාව පැමිණෙන්ව බලාපොරොය්‍යාවන) ගොඟාවටරයා විසින් ගොට සසුද්ධාත්‍යසුද්ධාත්‍යන්‍යන් වශය ඉතිරි ලොඹිකබ්‍රහ්ම අවන් එක් එක බ්‍රහ්මයකට සමවැද එකින් නැඹිට එකින්

පිතකීදී බිජාන්‍යිකද ඒ කා යෙදෙන සම්පූජ්‍යකා බ්ලිං අරමුණට අනිව්‍යට නැමෙන හෙයින් කාම කැමැසි රුපය කා මූල්‍ය නොවන සේ පිරිසිදිය යුතුයි.

ඉක්වින්ට සම්යකු දැක උ පසුපස්සේ ලුහුබැඳ යන්නේ උගේ වාසසාම්‍ය තෘප්‍ර බිජය දකින්නාස් මෙන් මේ කාමය කොන්ඩි-කුමස් ඇසුරු කොට පවත්නේදිය සෞයන්නාවූ යොගාවටරයාගේ තුවන්සේට ඒ කාමයට හිංශය (වාසසාම්‍ය) වූ හාදය රුපය පෙනෙයි. ඉක්වින් හාදය රුපයට තිංශය්‍යූ මහාභූතරුපයන්ද මහාභූත රුපයන් තිංශය කොට ඇති උපාදරුපයන්ද යන රුප සියලුම රුපනාය (චිකාර) වහා හෙයින් රුපනම්යේ දකුෂුය.

රුපය ප්‍රකට බැලින් සම්ථානික-සුද්ධීම්පස්සනායානික යන දෙදෙනාවිසින්ම රුපයකි පවත් පිරිසිදිම පසුපූ කුමියයි. සියලු භූතරුප උපාදරුපයන් රුපක ලක්ෂණයාගේ වශයෙන් එක් රුපක් කොට මේ රුපයයි තුවන්සින් බැලිය යුතුයි. මෙසේ රුපය පිරිසිදින් යොගියාකට ලොකික සින් ටී ද වෙතකසික ටී ද යන කාමඩ්‍යිකයේ ආර වශයෙන් ප්‍රකට වෙන්. ඒ ප්‍රකටවූ නාමඩ්‍යියන් නමන ලක්ෂණයෙන් එක්රුපක් කොට මෙය කාමයයි තුවන්සින් බැලිය යුතුය.

(ගොඹාකොනනරඛ්‍ය වූකලී ගුබලිදැඩිනායානිකයාකට හෙය් සම්ථානිකයාකට හෙය් පිරිසිදිය නොකැසිය. නොලැබූ හෙයින්. මහගාන සින්ද බිජාන ලැබූ අයටම ප්‍රකට වෙන්.)

කවද රුප, වෙදනා, සංඝ, සංස්කාර, විශ්‍යන යන උපාදන සකකී පක්විකයෙන් වශයෙන්ද නාමරුප දෙක පිරිසිදිය යුතුය. උපාදනස්කකීනාම් කාංජනාදුපින්ට අරමුණුවූ ලොකික ජ්‍යෙෂ්ඨයෙයි. එයින් රුපස්කකීය රුපයයි. ඉතිරි ස්කකී සකර නාමයයි. මෙසේද නාමරුප දෙක බෙදා දකුෂුය.

කවද වක්‍රි, සෞන්, සාණ්, ජ්‍යෙෂ්ඨා, කාය, මන, රුප, සඳු, ගන්, රස, ගෙජාවිබ්බි, බමම යන (12) දේලෙජ් ආයතනයන්ගේ වශ යෙන්ද නාමරුප දෙක පිරිසිදිය යුතුය. මෙහි බ්ලිංඡනනයෙන් කොටසක් සමඟ ප්‍රසාදරුප පස හා ආරම්භක රුප සත්‍ය යන ඕනෑද රිකා රුප දේලෙජ් රුපයයි. බ්ලිංඡනනයෙන් එකදෙශයක්වූ වෙත සික ටී ද මනායනනයද නාමයයි. මෙසේද නාමරුප දෙක බෙදා දකුෂුය.

ක්‍රමද විකුත්, සෞත්, ජීවිතා, ක්‍රාය රුප, සඳු, ගති, රුහ, පෙෂාවිත්තා, විකුත් සඳුතා, සෞත් විකුත්තා, සෞත් විකුත්තාත්, ජීවිතා විකුත්තාත්, ක්‍රාය විකුත්තාත් මත්‍ය (ඩානු), මත්‍යා විකුත්තාත්, බලම යන (18) අවලෝක ධානුන්ගේ වශයෙන්ද නාමරුප දෙක පිරිසිදිය යුතුය මෙහිද බෑමායන එකදෙශයක් සමඟ ඔහුදිරික රුප දෙශලොස රුපයයි. පිරිසිදිය යුත්තේ නිප්පනාරුපයේ මය. අනිප්පනා රුපයයේ තොටත්. බෑමායන එකදෙශයක්ටු වෛවතැසික නි කා මිකුත්තාත්ඩානු සත් නාමයයි. මෙයේද නාම රුප දෙක පිරිසිදිය යුතුයි.

ලෞකික ඉංජිය- ලෞකික සත්‍ය- ප්‍රතීක්‍රියාදයන්ගේ වශයෙන්ද නාමරුප දෙක පිරිසිදිය යුතුයි.

මෙයේ දක්විනලද නය ක්‍රමවලින් කාමත් නය ක්‍රමයකින් රුපය පිරිසිදාගෙන නාමය පිරිසිදින පිට එය තොටවෙනයි නම් රුපයම නැවත නැවත පිරිසිදිය යුතුයි. මෙනෙකිනළ යුතුයි. යම් යම් ආකාරයකින් රුපය මත්‍යායේ තොටැකිල් මෙනෙහිනළහැකි වෙයිද එම්ව ඒ ඒ ආකාරයෙන් ඒ රුපබම් අරමුණු කරන්නාවූ නාමබම් ලෙසෙසියෙන් ප්‍රකට වෙන්. කුණු බැඳී අපිරිසිදුවූ කැඩ පත්‍රක බලන්නහුගේ මූහුණ ප්‍රකටව තොපෙනෙනකළුත් එප මණකින් කැඩපත ඉවත තොදමා නැවත නැවතන් පිස්දමා පිරිසිදුකළවිට පකුසුවෙන් මූහුණ බලාගතකැවින්නාක් මෙත්. කැඩපත පිසුදුම්මෙන් එකීවූ කුණු පහවයන්නාක් මෙන් රුප බම් පිරිසිදුයේ මෙනෙහිකිරීමෙන් උව මිරාඩ්වූ කෙලෙස්කුණු පක්වයන්. කැඩපත පිරිසිදු මූවාක් මෙන් සිතද පිරිසිදු වෙයි. එම්ව රුපය අරමුණුකරන නාමබම් ලෙසෙසියෙන් ප්‍රකටවෙන්.

මෙයේ දෙඩා දුව්‍යයක් දෙකටි පලා වෙන්කරන්නාක් මෙන් නාමය කා රුපය දෙකට බෙදු සත්‍යයෙක් ප්‍රදේශලයෙක් ඇත්තම යක් සත්‍යයක් පුරුෂයෙක් නැති. නාමරුප දෙක පමණක් අක්ෂෙන්යයි සත්වුවකන් කළ යුතුයි. ක්‍රමද සිත තුම්පාවනු පිණීස නත්වැදුරම් සුතු, නත්තයන්ගේ වශයෙන්ද නාමරුප දෙක බෙදු දත් යුතුයි ඒ මෙයෙයි:-

යථාසි අභිජනමතාර- ගොත්තිසඳු, රුජාතුති,
අඩං බැංක්සු සැංචාසු- ගොත්ති සැංචාති සම්මුති.

తరేడ అంరు, ఆడి రథ అవయవ జీవికయ లీకన్నతకొలి కుల్మి
మెన్న రథయ యన లఘువుకూరయ అన్వితమౌన్య యతికష్ట లిసోమ
సకువియన్ లీకన్నత్తుల్లికల్పి జీవియా యన జీలితయవీ.

ఈటు ఆత్మితి కుల్మిద్వి-అగ్నాంగుని ప్రువువహి,
అంశ ఆత్మితి అబిషింధు-జీవితమౌన్య ప్రువువహి.

యతికష్ట లి వాలే తింగి ఆడియ నీసు గెఱయన్ యది కీయన్లు
బెన్నమౌన్య లిసోమ ఆంగ నుకర మహ ఆడియ నీసు అరీరయది కీయన్లు
ఎబె.

ఆడి విఖ్యా జిప్పి- అనుకూ- తో ర్మాణ ని విభూతార,
ఊసుం తెలెతో అనుతుకుమి- నాసుం ఆబావిఖ్యాంగు.

ఉద్దిన్ జీకువియే ఆనుమయ లెన్య నుమ క్రిష్ట ర్మాల పిణ్ణిస -
పిబిమ పిణ్ణిస నోపలన్ననుహుయ. యతి కెఱయవిన్ లే జీకువియే
అంశ లయెన్ నోర లెద్దే లికుదిన్ ఆబావియవ పిబిమ కుర్చు
మెన్.

రఘుయుయా ద్వర్మాణుమి- జీవింపారంబి బింపి,
అంశిం జ్ఞాన్యాం నుమర్మాపం- అస్మాన్మాన్మామామ్యామి.

సమయమై మెన్ ద్వారయెన్ సాధ యక్కిన్ యెద్ద జీవియన్నుయ
యక్కిన్ ఆడిమెన్ యాత రత్న ఆడియహి లఘుపాపార జీవియహి కుటే.
లిషెన్లిటి జీవియన్ బాటు. లిసోమ నుమర్మాప డెక్కడ క్రిష్ట
నోమిన్ లికుల యెద్ద క్రియాకరహి లిటిద జీవియెక్క బాటు.

అతిక్కి. నూమర్మాపం లి- లెతూ ఆమ్మాన్మాన్మాన్మియుహి,
లికుసమి. తిప్పిమానాసమి- లెతూ తిప్పిమాని పలుషూ.

ప్రకలు జిరి నుమర్మాప డెక్క క్రిముకొమ్మిన్ ఆప్సుర్మాలి
పలన్ననుహుయ. లికుక్క లికుకుల ర్మాపుకూరల పలన్నను బింగిన్ లికుక్క
క్రిడెను కుల్పి డెక్కత విండిన్.

ఈటు నూమి. తియుమి-తిముయుమి యమిన్ అంశమిలి,
నుమెలి ర్మాప. తియుమి-నూతికుమి, పలుశువాచి.

యతికయ లికుతుయే నుమ నీసు ల్లిష్టుడే కుమిన్ కుకురేన్డ
లిసోమ నుమకుల ర్మాపయ నీసు పలన్ననుయ.

ఈటు లి లిష్టుతుయు తియుమి-నూమి యమిన్ అంశమిలి,
నుమెలి బ్యామి. తియుమి-ర్మాపుకుమి, పలుశువాచి.

යම්සේ නැව මත්‍යුජයන් තිසා මූහුදේ ගමන්කරයිද එසේම රුපකාය නාමකය තිසා පටන්නේය.

නුම් ව රුප් ව ඉඩිභා සවචෙහා,
භාගාහ් සංඛ්‍යා මත්‍යුජා ව විජ්‍යා
සුදුසුදා ඉදා සහාම්ලාහිසාඛා.
දුක්ඩියා පුරුෂා නීණ්ඩාවිසාදිතයා.

මේ ගරීරයෙහි අභ්‍යන්තර වශයෙන් නාමය හා රුපයද අයේන්ය. සත්‍යෙක් හෝ මත්‍යුජයෙක් හෝ ආන්මයක් හෝ නැය්නේය. මේ ගරීරය දුට ආදියෙන් සැදු යනුතුයක් මෙන් ආත්මයෙන් හිතය. නාමකාම රුජියක් වැනි දුක් ගොඩකිය.

මෙසේ බඩාඡක් සුව්‍යානකාන්තේ වශයෙන් සංස්ඛ්‍යානය කොටද පසුව්‍යානකාර භූමියෙහි නාම රුප දෙක කැර සත්‍යෙක් පුද්ගලයෙක්, සුත්‍රක්, පුරුෂයෙක් කැනැයි අයේහිටියෙන් දැන ගැනීම ආත්මදූෂ්‍රී මල පහකරන බැවින් දිවිධිපිසුඩී නම් වේ. මෙයම නාමරුපවත්තානක්දාණ-සංඛාරපරිවෙශදාණාණ නාමයන් ගෙන්ද කුදාන්වනු ලැබේ.

ඉහා පහසු ප්‍රමාණ

අඇඟ්පෙනෙන කෙනෙකුට හොඳිවලු සහ දළ ආදිය පෙනුණු කළේ ඒ අනුසාරයෙන් මූලු ගරීරයම බලා අනෙකු බව දැන ගත ගැකිවන්නාක් මෙන් යම් කිසි කථා, ගබඳයක් අසුරුවිට මේ ගබඳය උපාදුරුපයකි. මය මහාභූතරුපයන් අසුරුකොට පටන්නේය. මහාභූතරුපය උපාදුරුපයන් විසින් අසුරුකොරහු ලබයි. මෙක් ගුතරුප - උපාදුරුප දෙකාවස රුප නම්වේ. මේ රුපද විනාවෙටියිකස්මූඩ්‍යයෙන්ම හටගන්නාභාය. ඒ විනාවෙටියික සැම්භාය නාමයයි. මේ නාමරුප දෙක කැර කථාකරන්නාභා පුද්ගලයෙක්, සහියෙක්, ආත්මයක්, සුත්‍රක්, පුරුෂයෙක් කැන්නේයි පිරිසිද දහසුභාය.

දිවිධිපිසුඩී නීමි.

දිවිධිපිසුඩීයෙන් පසු කැඩාවිත්තාරණ විසුද්ධිය ඉපදිය සුනුය, සටනි නාමරුපයන්ගේ පුත්‍යය මේ මේ යය පිරිසිදගෙන කාල ආකෘතියෙහි පැවති සැකාට සුරුවාට ස්ථානය කැඩාවිත්තාරණ විසුද්ධි නම් වේ. මය සමඟාදනය කරන ආකාරය මෙසේයි:-

දක්ෂ ටෙවදුවරයෙකුට රෝගියෙකු මූණගැසුණුවිට ප්‍රමුඛකාව තෝරුවානිදාන ප්‍රංශාන්නාක්මෙන් ගරීරය පිළිබඳ මේ නාමරුප

ජ්දක ජදවියකු විසින් මටකලදීදේද නොවේ. කෙතුවකින්-ප්‍රකාශයකින් නොරවේ ඉංගිරි කටයුත්නේදී නොවේ. යම්කිසි හේතුවකින් - ප්‍රකාශයකින් කටයුත්නේ යයි දැන ඒ ජේතුව-ප්‍රකාශයකුම්දුය සෞයා දැනුතුය,

රුපකය පිළිබඳ කෙතු ප්‍රකාශය:- මේ කය වනාහි රක් පියුම් තකළපියුම් ආදියක ගොළ මූලික් ආකර්ෂණ ගොළ උපත්තෙන් තකාවේ. මට්ටකුස ආම්සය පක්වාසායන් අතරෙහි උදරප්‍රවල යට පිටු පා පිටකටුව දෙස ගැරී අතුතු අතුතුවකින්වලින් වටකරන ලද්ව දුගැඳවූ පිළිකුල්වූ අතිශයින් සම්බාධයටත යෙයි කුණුමස් කැල්ලක-අසුවටලක ප්‍රාණවෙකුමෙන් උපදනෝය. අවිශ්‍ය, ත්‍යාමණා, උපාදාන, කම්, ආකාර යනු මේ කරුණුපස රුපකය පිළිබඳව කෙතු ප්‍රකාශයෝය.

එහි අවිශ්‍යව තම මතුපාස සම්පන් ආදිය පිළිබඳ අසාරකාය නොදුනීමයි. ත්‍යාමණාව තම මතුපාස සම්පන් ආදිය කෙරෙහි ආසා කිරීමයි. උපාදානය තම ඒ මතුපාසයම්පන් ආදිය ත්‍යාමණා දුෂ්චිත්‍ය ගොළ වශයෙන් දුෂ්චිට ආසාකොට සාරවන්සයයි කදින් ගැනීමය. ක්‍රමීය තම ඒ ඒ කුසල් ඇතුළු පිළිබඳ වෙතනාවය. ආසාරය තම දුබලියි ගකට දෙබලියක් දෙන්ක්මෙන් ගරිරය නොවැටි පාවියෝමල උපකාර්ඩ් කනබෙංක දුෂ්චිත් පවත්නා ඕනෑමය.

එයින් අවිදා, ත්‍යාමණා, උපාදාන, කම් යන සහර දෙන සහ කය උපදාවක හෙයින් (ජනක) හේතුයයිද, ආකාරය කයට රැකුලුදෙන බැවින් ප්‍රකාශයයිද කියනු ලැබෙන්. තමිද අවිශ්‍ය, ත්‍යාමණා, උපාදාන යන තීදෙන මේ කයට මට මෙන්ම මෙන්ම මෙන්ම මෙන්ම. ක්‍රමීය පියා මෙන්ම. ආකාරය මුම්යෙකු ව්‍යාහරදන ආයා මෙන්ම. මෙයෙ රුපය පිළිබඳ කෙතු ප්‍රකාශයන් පිරිසිදු බෙදාගත යුතුය.

උට පසු ලේඛකික තාම බළියන්යේ ප්‍රකාශයද පිරිසිදු බෙදා දත් යුතුය. ඒ මෙයෙයි:-

විකුත්වැකුදා ණ්‍රාන්ඩ විසුදුප්‍රසාදය හා රුපාරම්ණයද ප්‍රසාදවිකුත්වැකුදා අංශ ප්‍රාන් ප්‍රසාදය හා සාදාරම්ණයද, සාංචා විකුත්වැකුදා අංශ ප්‍රසාදය හා ග්‍රෑමලමණයද, ප්‍රීට්‍රා විකුත්වැකුදා අංශ ප්‍රසාදය හා රුපාරම්ණයද, කාංචා විකුත්වැකුදා අංශ ප්‍රසාදය හා එළාචිකාරමණයද, මෙන්ඩා විකුත්වැකුදා අංශ ප්‍රසාදය හා ධ්‍රාමාරමණයද ප්‍රකාශය වෙන්. මෙක් ප්‍රකාශයයෝ ඒ විකුත්වැකුදා අංශන්ට පමණක් තනුව විකුත්වැකුදා අංශන් හා සම් අංශදෙන ප්‍රකාශකිකායන්ටද ප්‍රකාශය එවක්.

සංඛා තුදු නාමරුපං—ප්‍රචිජ්‍යත්වා ප්‍රචිභාත්,
ආව්. ‘නිජෙ පා ‘නාගෙන—අභ්‍ය්‍යෝගී ස්විස්සාත්.

මේ පටන්නා හටය පිළිබඳ නාමය හා රුපය අවශ්‍ය, කණ්ඩා
උපාදක, කමල, ආහාර, වක්‍රුපසාද, රුපාරමණ ආදි හෙතු
ප්‍රක්‍රිය බ්‍රේජ්‍යත්වා පටන්නේ යම්පේද එමෙන් ඉකුත්තු හට
යන්ගිද ප්‍රක්‍රියත්වා ගෙන්ම හටගන්නේය. සසැන් මිදෙන්තුරු
මතු අනාගත හටයන්ගිද ප්‍රක්‍රියත්වා ගෙන්ම හටගන්නේ ය යි
මෙසේ දැන් පටන්නා හටයද ඉකුත්තු හට හා මතු හටද යන
කාලනුය සම්බන්ධ නාමරුප බ්‍රේජ්‍යත්වේ ප්‍රක්‍රිය පිරිසිද බෙදා
දැනගත් කළේ “අනෙසිං තුබේ අතිකම්දානා” යන ආදි
ඡැසෙන් කාලනුයයෙහි පැවති සෞඛ්‍යාස් වැදුරුම් සැකය
පහව යයි.

ත්‍රිවා අනුම් ගොඟාවටරයෙක් හෙම සාධාරණ අසාධා
රණ වැශයෙන් නාමයාන් ප්‍රක්‍රිය දෙකක්ද කළේද වැශයෙන්
රුපයායේ ප්‍රක්‍රිය සකරක්ද දක්නේය. එයෙන් වක්‍රුවාරය
ආදි වාර සය හා රුපාරමණය ආදි අරුම්බුණු සයද නාමි
යාගේ සාධාරණ ප්‍රක්‍රිය මෙන්, ගොඟාමනසිකාරය හා පත්‍ර
රුපජේස්වාස, පූඛෙකකඩප්‍රක්‍රියතා, සඳුම්මස්සවහ, සපුරුරිස්
පත්‍රස්සය යන සම්බන්ධ වතු සතර කුසලයටද අයෙකානිසෝ
මනසිකාරය හා විපන්ති වතු සකර අකුසලයටද කළේ අවශ්‍ය
කෙතිකාලුදිය විපාකයටද හාඛි සනාථිරණාදිය ආවශ්‍යන
වොන්පන්දියටද අසාධාරණප්‍රක්‍රිය මෙන්. මෙසේද නාමයායේ
ප්‍රක්‍රිය දැන ඇවත් රුපයායේ ප්‍රක්‍රිය දක්නේය. ඒ මෙසේයි:-
කළේ, විත්තා, සාතු, ආහාර යන මොවුනු රුප උපද්‍රවක ප්‍රක්‍රිය
සකර දෙනය. එහි ක්‍රිය නම් අතින හටගෙනකි කරන ලද
කාමාවලර රුපාවටර ක්‍රියන් අතුරෙන් යම්කිසි එකකි.
එය ප්‍රතිස්කීයෙකි පටන් සැක්කායක් පාසා, උපදානා ක්‍රියේ
(ක්‍රියෙන් හටගන්නා) රුපයට ප්‍රක්‍රිය යේ. වික්‍රීය
නම් අරුප විපාක හා දෙපස මිකුදුණෙන් ගැර
(75) පන්සයෙකා වැදුරුම් සිංහය. එය ප්‍රතිස්කීවිත්තය උකම්
උපදානා හාඛි විත්තයායේ උත්පාදක්ෂණයෙකි පටන්
සිතුම් උත්පාදක්ෂණයන් උපදානා විත්තපරුපයට
ප්‍රක්‍රියවේ. සාතුව නම් සිතුවූ සො උගෙන්තු තෙප්පාඩාවූවය.
එය හටගෙන්මෙන් පසු සාතුරුපයට ප්‍රක්‍රියවේ. ආහාරය
නම් ප්‍රමුඛ කි සිංහව්‍යාමය. එය අකුහා කළේ අහාරජරුප

උපදවයි. මෙයේ රුප උපදව්‍යන ප්‍රතිඵල දක්නේය. මේ ආදී කුමයෙන් නාමරුපයන්ගේ ප්‍රතිඵල බෙදා දැන් කළුණි යවකි කාලනුග පිළිබඳ සෞඛ්‍යාස්‍යවැදුරුම් සැකය පමණක් තොට “සහ්යිකාකුයි” ශාස්‍යාචරයා කෙරෙහි සැකකරයි යන ආදී නයින් පැවති අවවැදුරුම් සැකයද පහව යයි. දෙසෑ වක්වූ මිෂ්‍යාදාශවිත දිරු වෙන්. මෙයේ නොයෙන් ආකාර යෙන් නාමරුපයන්ගේ ප්‍රතිඵල පිළිසිදුගැනීමෙන් තුළිබ කාල යන්ගි පැවති සැකය එතරකාට සිටි කැණුණය කැඩාවීම් තුරණ විසුද්ධියයි දකුවනු. මිටම බමටතිනිකුණුණයයිද යථාභුත කැණුණයයිද සම්දාස්‍යනයයිද කියනු ලැබේ.

පළමුකින් දිවිවිසුද්ධියන් නාමරුපයන්ගේ සවහාව උස්සන පමණක් දකානුයිය. මේ කැඩාවීතුරණ විසුද්ධියන් නාමරුපයන්ගේ හේතුව හෝ ප්‍රතිඵල පමණක් දකානුයිය. නාමරුපයන්ගේ ප්‍රතිඵල හේතුව හෝ හේතුව දැක්වෙන් හේතුවෙන් තොරව තුපදින-හෙතුවක් අනිකළුණිම උපදින සියලු දේ පිළිබඳ උත්ස් පාදය දකානුයිය. යමෙක්කි උත්ස්පාදය ඇතුළුණාන් එය එකා භාෂයෙන් අනිත්‍යවේ. එහෙයින් නාමරුපයන්ගේ හේතුව නීසි සරිදී දක්නා යොයීනෙම හේතුවෙන් කටයන් නාමරුපයන්ගේ ඉපදීම කායිමද දක්නේය. යවකි නයින් සැකයද දුරකරන්නේය. එහෙයින් කැඩාවීතුරණ විසුද්ධිය පහල තීමෙන් පසු සම්සන්කුණයෙන් නාමරුපයන්ගේ අනිත්‍ය දීඩ් අනාත්ම උස්සනයන් පහසුවෙන් මෙතනයිනා කැකි වන්නේය.

මෙකි දිවිවිසුද්ධි-කැඩාවීතුරණ විසුද්ධි දෙක සම්ථ-මිදියි නාවන් අතුරෙන් විදියිනායෙන් ඇතුළත්විය යුතුය එහෙන් විදියිනායුතා දැනායකි ඇතුළත් මොවු බැවින් එකා භාවිතදියි නායකිද කිය නැති තොරවේ. විදියිනායුතාය පිළියෙළ කරගනී මට මූල්‍යවන්නේය. දැනයිලු දෙකවම වඩා සියුණුය නිල්‍ය මාගියට අස්ථිවාරමක් වැනිය.

මේ විශාල්‍ය දෙකින් යුතුකානුවූ ප්‍රදේශලාය ඉවසීම, උඩිගු තොවීම, යහපත් ප්‍රතිපත්තියෙකි ඇලීම්, උදදෙකින් සනුවුම්, කෙලෙස් තුනීකිරීම්, යන ආදී විශෙෂ ගුණාධියන්ගෙන් යුතුකානුවන්නේය. එසේම බුද්‍යාසනයෙන් ලැබූ සනෙසිල්ල ඇත්තෙක් වන්නේය ශාසනයෙකි ලැබූ පිහිට ඇත්තෙක් වන්නේය. ශිල්සම්ධ ප්‍රදූත්‍යන්ගෙන් පිරිප්‍රන් බැවින් ලේඛකාත්‍යර

මෙයි එලුයන්ට පැමිණාත නොහැකි ව්‍යවද මරණීන් මතු ඒකාන්ත යෙන් සුකනියෙකි උපදනේය. අපායයෙහි තුපදනේය. සෝච්චන්ට ව්‍යුයෙක් වැනි වෙයි. එතකයින්ම ඔහු මූලිකාජාපනින් නම් වේ.

ක්‍රිඛාවිතරණ විසුඩිය තිමි.

ක්‍රිඛාවිතරණ විසුඩියෙන් පසු මගාමගකිණුණදස්සන් විසුඩිය පිණිස වැයම් කළ යුතුය. මේ තිවන් මගය මේ තිවන් මග නොවේයයි මෙයිය හා අම්ගිය දැනගැනීම් වශයෙන් හට ගන්නා සුදාන්තය මගාමගකිණදස්සන් විසුඩිය නම්වේ. එය සම්පාදනය කරනු කැමැන්තහු විසින් පළමුවෙකාබ ලේඛකින් නාමරුපධම් කළාප (පිෂ්ච) වශයෙන් හකුලුවා සම්භිනය කළ යුතුය. පරිමේදිය යුතුය - මෙනෙහිකළ . යුතුය. එය කළාප සම්භින් නම්වේ.

කළාපසම්භිනය.

“යා අනිත්‍ය රුප භා අනිත්‍යෙයව බිංදු තැයිම් හාවම් සම්පන්නාත්‍ය අනිවවම බිංදුකින් දුකුඩා හායටයේන් අනිත්‍ය අසාරකාගකින්” යම් රුපයක් අනිත්‍ය හාවයෙහි විද්‍ය එය අනිත්‍ය හාවයෙහිම ස්ථයිතිගියේය. මේ හාවයට නොපාමිනියේය. මෙයේ ස්ථයෙන් බැවින් අනිත්‍ය රුපය අනිත්‍යයි. එයම හාය උපදාවන බැවින් දුකුඩා අනාත්මකයි.

“යා අනාගත්‍ය රුප අනාගතාරණයට තිබෙනයිස්සන් නා තැයිව බිංදුයෙන් නා තැයිනා පර ගම්යෙන් නා අනිවවම බිංදුයෙන් දුකුඩා හායටයේන් අනිත්‍ය අසාරකාගෙන්න” යම් රුපයක් මතු (මිලු) අනාගත හාවයෙහි උපදින්නේද එය එකීම ස්ථය වන්නේය. එයින් එකා හාවයට නොයන්නේය. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් අනාගත රුපය අනිත්‍යයි. එයම හාය උපදාවන බැවින් දුකුඩා එයින් අනාත්මකයි. එයම ආත්මසාරයක් තැයිබැවින් අනාත්මකයි.

“යා පවතුප්පාතනා රුප භා ඉගබලි බිංදු නා ඉගකාපර ගම්කින් අනිවවම බිංදුයෙන් දුකුඩා හායටයේන් අනිත්‍ය අසාරකාගෙන්න” යම් ප්‍රත්‍යුෂ්චරනා (දැන් පවත්නා) රුපයක් වෙයිද එය මෙහිම ස්ථය වෙයි. මතු හාවයට නොයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් ප්‍රත්‍යුෂ්චරනා රුපය අනිත්‍යයි. එයම හාය උපදාවන බැවින් දුකුඩා එයින් අනාත්මකයි. එයම ආත්මසාරයක් තැයිබැවින් අනාත්මකයි.

“සෑ. අජ්ංකිතා. රුපා. නෑ. අජ්ංකිතා තමට බිජනී නෑ බිජිඩා හා මි. ගෙවැනිනි අනිවවා. බිඡැවකිනා දුක්කඩා. සහයවෙත්නා අන්තරා අසාරකාවකිනා” යම් අජ්ංකිතා රුපයක් ඇදේද එය අධ්‍යාපක්ම ස්කෑජ වේ. බිජිඩා(බාඩිර) රුප බිවට තොළයි. මෙසේ ස්කෑජ වන බැවින් අජ්ංකිතා රුපය අතින්නයි. එයම හය උපද්‍රවන බැවින් දුක්කඩා එයම ආච්මසාරයක් නැඟි බැවින් අනුකූලයි. (අවටිසි රුපයන් අතුරෙන් ප්‍රසාදරුප පස ආච්මය උපද්‍රසා— ආච්ම වශයෙන් පවත්නා බැවින් අජ්ංකිතාරුප නම් වේ. තොළකාන් ක්‍රමන්දෙශ සන්නානයකිවූ රුප සියලුල අජ්ංකිතාරුප නම් වේ. අතුන්දෙශ සන්නානයකිවූ රුප සියලුල බිජිඩාරුප න්‍යම්වේ.)

“සෑ. බිජිඩාරුප. නෑ. බිජිඩාජයට බිජනී නෑ අජ්ංකිතා හා මි. ගෙවැනිනි අනිවවා. බිඡැවකිනා දුක්කඩා. සහයවෙත්නා අන්තරා අසාරකාවකිනා” යම් බිජිඩාරුපයක් ඇදේද එය බාඩිර වම ස්කෑජ වෙයි. අජ්ංකිතාරුප බිවට තොළයි. මෙසේ ස්කෑජ වන බැවින් බිජිඩාරුප අතින්නයි. හය උපද්‍රවන බැවින් දුක්කඩා ආච්මයාරයක් නැඟි බැවින් අනුකූලයි. අච්මසාරයක් නැඟි බැවින් අනුකූලයි.

“සෑ. ඔලුංගිකා. රුපා. නෑ. ඔලුංගිකාඡව බිජනී නෑ සූඩුම්හාව. ගෙවැනිනි අනිවවා. බිඡැවකිනා දුක්කඩා. සහයවෙත්නා අන්තරා අසාරකාවකිනා” යම් ඔලුංගිකා රුපයක් ඇදේද එය ඔලුංගිකාව වම ස්කෑජවෙයි. සූඩුම්හාවයට තොළයි. මෙසේ ස්කෑජවන බැවින් ඔලුංගිකාරුපය අතින්නයි. එයම හය උපද්‍රවන බැවින්දුකියි එයම ආච්මසාරයක් නැඟි බැවින් අනුකූලයි. (අවටිසි රුපයන් අතුරෙන් ප්‍රසාද රුප පස හා ආරම්භ රුප සකද යන 12 ප්‍රකට වන බැවින් ඔලුංගිකාරුප නම්; ඉතිරි රුප 16 සිපුම් වන බැවින් සූඩුම්හාරුප නම්.)

“සෑ. සූඩුම්. රුපා. නෑ. සූඩුම්හාඡව ගෙවැනි නෑ ඔලුංගිකාඡව. ගෙවැනිනි අනිවවා. බිඡැවකිනා දුක්කඩා. සහයවෙත්නා අන්තරා අසාරකාවකිනා” යම් සූඩුම් (සිපුම්) රුපයක් ඇදේද එය සූඩුම් හා වයෙහිදීම ස්කෑජවෙයි. ඔඟදුරිකාඡව තොළයි. මෙසේ ස්කෑජ වන බැවින් සූඩුම්හාරුපය අතින්නයි. එයම හය උපද්‍රවන බැවින් දුක්කඩා එයම ආච්මසාරයක් නැඟි බැවින් අනුකූලයි.

“සෑ. හිනා. රුපා. නෑ. හිනාඡව ගෙවැනි නෑ පෘෂ්ඨ හා මි. ගෙවැනිනි අනිවවා. බිඡැවකිනා දුක්කඩා. සහයවෙත්නා අන්තරා

නතා අසාරකශවයින්” යම් හිත රුපයක් ඇදේද එය හිතහාට සෙහිම ස්ථය වෙයි. ප්‍රජීතහාටයට නොයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් හිතරුපය අනිතායයි. එයම හා උපදාචන බැවින් දුකයයි. එයම ආත්මසාරයක් තැනිබැවින් අනුත්මයි. (යට යට භූමිවාසින්ගේ රුප හිතය. උඩ උඩ භූමිවාසින්ගේ රුප ප්‍රජීත (උතුම්) ය. නොකොන් යම් අතිශරුපයක් අරමුණු කිරීමෙන් අකුසල ටිපාකය උපදාචන නම් ඒ රුපය හිතනම්. යම් ඉවරුපයක් අරමුණු කිරීමෙන් කුසල ටිපාකය උපදාචන නම් ඒ රුපය ප්‍රජීත නම්.)

“යා. පාල්. නා. රුප. නා. පාල්.හාටවියෙට බිජනී න හිත හා.වං ගුව්පත්තින් අනිවට. බිඡවෙයින් දුකයි. හිඡවෙයින් අය කතා අසාරකශවයින්” යම් ප්‍රජීත රුපයක් ඇදේද එය ප්‍රජීත හා.වෙයිම් ස්ථය වෙයි. හිත හා.වියට නොයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් ප්‍රජීතරුපය අනිතායයි. එයම හා එලුවන බැවින් දුකයයි. එයම ආත්මසාරයක් තැනි බැවින් අනුත්මයි.

“යා. දුරෝගුප. නා. නැපෙළට බිජනී න සහනිතක්කාට. ගුව්පත්තින් අනිවට. බිඡවෙයින් දුකයි. හිඡවෙයින් අනාත්තා අසාරකශවයින්” යම් දුරෝගුපයක් ඇදේද එය එහි ම ස්ථයවයි. සහනිතක රුපලාචන නොයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් දුරෝගුපය අනිතායයි. එයම හා උපදාචන බැවින් දුකයයි. එයම ආත්මසාරයක් තැනි බැවින් අනුත්මයි. (පකුළුවෙන් නොදාක හැකි බැවින් සුඩු රුප 16 දුරෝගුප කම්. පකුළුවෙන් දහ හැකි බැවින් ඕඟාදිතක රුප 12 සහනිතකරුප නම්.)

“යා. සහනිතකරුප. නා. නැපෙළට බිජනී න දුරෝගුපාට. ගුව්පත්තින් අනිවට. බිඡවෙයින් දුකයි. හිඡවෙයින් අනාත්තා අසාරකශවයින්” යම් සහනිතක රුපයක් ඇදේද එය එහිම ස්ථය වෙයි. දුරෝගුපහා.වියට නොයයි. මෙයේ ස්ථය වන බැවින් සහනිතක රුපය අනිතායයි. හා එලුවන බැවින් දුකයයි. ආත්මසාරයක් තැනි බැවින් අනුත්මයි.

මෙයේ රුපය කළුපවියෙන් සම්භිතය කොට නාමයද කළුප වශයෙන් සම්භිතය කළයුතුයි. ඒ මෙසේය:-

“යා. අනිතා. නා.මං.නා. අනිතනාතයට බිජනී නයිමං. හාවං සම්භිතනාතන් අනිවට. බිඡවෙයින් දුකයි. හිඡවෙයින් අනාත්තා අසාරකශවයින්” යම් (ලොකික විතත වෙතකි) නාමයක්

අතීනහටයෙහි පිද එය අතීන හටයෙහිදීම ස්ථාවේ ගිණයෙය, මේ හුවයට නොපූම්ඩියෙයය, මෙයෙහි ස්ථාව වහ බැවින් අතීන කාමය අතීනයයි. සහලුවන බැවින් දුකායි. ආත්මසාරයක් නැයි බැවින් අනුක්මයි. මෙයෙහි නාමයද රුපයෙහි හි කුම යෙන් අතීන, අනාගත, පවතිපානන, අජ්ඝනත, බහිඛ්‍ය, ඔලුරිත, සුඩුම, හිත, පණින, දිජර, සනාධිකා යන එකාලෝය් ආකාරයෙන්ම බැඳුගෙන සම්බිනය කළයුතුය.

රුපයාගේ අතීනාදිහෙදය හටවශයෙන්, සනාධි (පරපර) වශයෙන්, ස්ථාව්‍යයෙන්ද සැලකිය යුතුයි. හටවශයෙන් එක් හටයෙකුයි එක් සනාධියෙකුයි රුපය ප්‍රතිස්ථායෙන් පෙර අතීනය. ව්‍යුත් (මරණ) යෙන් මතු අනාගතය. ඒ අතිරේක වතුයේ ප්‍රතිස්ථාපනය. සනාධිව්‍යයෙන් සම්බැඩු එක් සැතුවුණයින්, එක් අභාරයකින්, එක් විත්ත්වීමියකින් හටයෙන්මින් පවත්නා රුපපරමපරාව ප්‍රතිස්ථාපනය. උච්ච පෙර අසම්න සැතුවුණාරාදියෙන් හටයෙක් රුපපරමපරාව අතීනය. උච්ච එක් මේහෙළක්, එක් පෙරවශකාලයක්, එක් පස්වරවශකාලයක්, එක් රෙයක්, එක්දවාලක් යන අදිවශයෙන් ඒ ඒ කාලයෙහි පිරිසිදු ගතු ලබන රුපය ප්‍රතිස්ථාපනය. එයින් පෙර පැවැති රුපය අතීනය. එයින් පසු මතුකාලයෙහි පවත්නා රුපය අනාගතය. ස්ථාව්‍යයෙන් උපාද්‍යාචිනිහිමිය යන ස්ථාව තුළෙන් යුතුව දැන්පවත්නා රුපය ප්‍රතිස්ථාපනය. එයින් පෙර පැවැති රුපය අතීනය. එයින් පසුව පවත්නා රුපය අනාගතය.

විත්ත මෙවකසික සංඝිතාක නාමයාගේ අතීනාදි හෙදයන් හටවශයෙන්ද සනාධිව්‍යයෙන්ද සැලකිය යුතුයි. හට වශයෙන් සැලකීම රුපයෙහි හි නයින්ය. සනාධිව්‍යයෙන් එක් විවිධයෙහි අභුලත්ව දැන් පවත්නා නාම පරමිපරාව ප්‍රතිස්ථාපනය. නොහොතු එක් අරමුණක් අයිව දැන්පවත්නා නාම පරමිපරාවද ද්‍රව්‍ය මූල්‍යලේඛි වූමින් බ්‍රේජ්‍රවණය කරමින් පවත්නේ ප්‍රතිස්ථාපනය, එයින් පෙර පැවැති නාමය අතීනය. ස්ථාව්‍යයෙන් පැවැතිම රුපයෙහි හි නයින් දකුෂුයි.

කම්ත්ගේ සනාධානයෙහි වූ නාමය අජ්ඝනය, අකුන්ගේ සනාධානයෙහි වූ නාමය බහිඛ්‍ය (බැංගිර) ය.

20

අකුසල නාමය සාමද්‍ය අතිෂට්‍යීපාක උපද්‍රවන බැවින් ඔහුරියය. ඉතිරි නාමය සාමද්‍ය අතිෂට්‍යීපාක තුපද්‍රවන බැවින් සූඩුම (සියුම්) ය. කවද උපසාහ සහිත බැවින් සුසල නාමය හා අකුසල නාමය ඔහුරියය. එතයේ නොමැති බැවින් ඉතිරින් ඉතිරින් මය සූඩුමය. කවද ආසවාදයක් නැති බැවින් දුකුඩ සහගත නාමය ඔහුරියය. ඉතිරි සූඩු සහගත නාමය හා උපසාහ සහගත නාමය ආසවාද සහිත බැවින් සූඩුමය. කවද නොයෙක් අරමුණු කර තිසිර යන බැවින් සමාජයාධිය සම්බන්ධතාවයුතුන් නාමය ඔහුරියය. සමාජයාධිය සම්බන්ධතාවයුතුන් නාමය සූඩුමය. කවද ආශ්‍රාව සෙලුජයන්ට අරමුණුවූ නාමය ඔහුරියය. ඒ සෙලුජයන්ට අරමුණු නොවූ නාමය සූඩුමය.

ඔහුරික නාමය තියය. සූඩුම නාමය ප්‍රජීත (උභුම්) ය. අකුසල නාමය මූශනාවන බැවින්ද සම්ත තනාවන බැවින්ද කුඹල-අවසානාක නාමයන්ට දුරය. එතයම කුඹල-අවසානාක නාමය අකුසල නාමයට දුරය. අකුසල නාමය අකුසල නාමයට ස්වභාවවශයෙන් සදාඇවශයෙන් සම්පිළය.

අතිතාදිහෙද එකකාලෝචන හා අතිතාදිහෙද අතිතාදිහෙද අතිතාදිහෙද අතිතාදිහෙද වෙතින් “රුපං අතිවලං දුකුඩං අතිතාදිහෙද” රුපය අතිතාදිහෙද දුකුඩං අතිතාදිහෙද “නාමං අතිතාදිහෙද අතිතාදිහෙද අතිතාදිහෙද” නාමය අතිතාදිහෙද දුකුඩං අතිතාදිහෙද යනුවෙන් සම්තස්තයන්ද සම්ජීතය කළ නැතිය.

අතිතාදිහෙද

නාමරුපසඩ්බ්‍රාස ස්කන්කීරිරය අසුරු සැණක් අයේපිය මිරක් සෙලුන පමණද ස්විරව බිරා සිටිය නොහෙතු ගෙයින් අතිතාදිහෙද. සහයන්ගේ සරිර අසුරු සැණක් අයේපිය මිරක් පමණ ස්විරව බිරා සිටිය නැකිනම් ඒ කාලය ප්‍රත්‍යාසු ප්‍රකට කාලයක් බැවින් ස්කන්කීරිරයෙහි හෙතා පහරක් වැඩුණ් අසුරු සැණක් දැයේපියවරක් පමණ කාලය තුළවන් නො තිදි නොපෙරලි බිරා සිටිය සූඩු වේ. එතකුදුවුවන් ඕලවත් සිනොජණාදී ප්‍රත්‍යාසු ස්කන්කීරන ලද්දේදේ තිහම් එකෙනෙහි සිදි පෙරමුහෙන්ගේය. එතදහ පෙරමුහෙන සියලුලම සුරාණයන්ගේ අතුරුදෙනාලිම සහ අතිනවයන්ගේ පහලවීමි. දුටුණාය යොම් බලන්නවුවන්ට දිය ගොඩඳෙක් සියලු ප්‍රමුඛ සහයන්ට ස්වභාවීත්වා ත්වත කාලය තුළ එ ද්විල් නොසඩ්වා

සේවකයින් නැති වෙශය මගන්සි දරන්ට සිදුවී ස්ථානයේන් මේ ස්කඟියන්ගේ අතිතයය නිසාමයයි පෙනී යනවා ඇති. අතිතයය අයිතියේ හාසාහක සූහාවයක් බව පෙනී යනවා ඇති. ඉදින් ස්කඟියන් තිතුවීමෙන් එකි වෙශය මගන්සි ස්වලුයකුද දරන්ට සිදු තෙකුවන්නේමය. දන්දීම් සිල්ලයකීම් ආදිපින්කම් කරන්නේන් මේ අතිතයය නිසාමයි. එය අතිතයය නිසා එදින සංස්කාර දුෂ්චාරීයක්මය. ස්කඟියන් තිතුවී නැති අතාගනයෝගාරය බිජා වෙශයයිමට කාරණයක් නැති නොය. අතිතය උස්සණයයි කියන්නේ ස්කඟින්මරණ-ස්කඟික හඩියන්වයි. ස්කඟියන් ඒ අතිතය උස්සණයයි කියන ලද ස්කඟික මරණ-ස්කඟික හඩිය තෙන් විදියක හෙයින් කියනලද නැතින් ප්‍රතිපූර්වන්න ස්කඟියාත්‍රාව පිණීය පවත්වනලද උන්සා හියන්ගේ කෙළවරක්ද නැත්තේය.

දුෂ්චාරය .

මේ නාය පුබියන් අමිත්‍රි දුෂ්චාරයින්ය. දුෂ්චාරය නෙමු දුෂ්චාර (=දුක් දුක්)ය, සංස්කාරදුෂ්චාර, එපරිණාමදුෂ්චාරය තෙවැනි රුම්වේ. මේ කැයෙහි අවධානු (98) වක් රෙඛාදී අභ්‍යන්තර උපදු වයන්ගේ ස්ථානයන් අතිවාහිනී උදුම්, කැස්කුම්, දුටුම්, හිරි, ගොර, මර, සහ ගිනි, දිය, කුඩා, දුඩු, ආඩුවි, ශොර, හතුරු, කැකි, පොලේන් ඇදී බාහිර උපදුවයන්ගේ ස්ථානයන් ඇති වන දුක් සහ අපාගාහයි තුළ ස්ථානයන් විසින් විදිනු ලබන කායික දුක් ඇදියන් දුෂ්චාරය තෙවැවේ. තීරුව්ලික සඩ්ටියෝ පවා, මේ දුෂ්චාරය දුක් බැවි දන්නාතුය. දුෂ්චාරය තෙවැ නාය පෙෂුනු කළේහි හා වන්නාතුය. තැයින්නාතුය. සැග ටෙන්නාතුය. හැකිහාම් සටනුපිණිසද ඉදිපින් වන්නාතුය. කුඩාරයායින්ට කුකුල්මය් ඇදී අපට්ස ආකාරයන් කෙරෙරි නොව ස්ව්‍යිය කැයෙහි රෙශය කෙරෙහි අයිවාහි හැයෙහි. කුඩා රෙශය නැති අයට නම් ඒ කුකුල් මය් ඇදිය කෙරෙරි හය මන්නව කරුණක් නැත්තේය, එමෙන්ම මේ සහ පැයවායිය මින් ගියක් වැනිවේ. බාහිර අභ්‍යන්තර උපදුව නැමැති අපට්සකාර ස්ථානයක් ලද්දෙන් ස්කඟියන්යෙහි ගොනුකාකා වූවින් කොයි වෙශය වූවින් වූවින් දුක්දුක් පහළවේමය. ගොකැයෙහි හාව තැයිගැනීමට වූල සේය, බිජුවන් ස්කඟියන් සම්ම වූවින් පෙනීයනාවා ඇති. ස්කඟියන් නම්නේ දුෂ්චාරය නිසා සඩ්ටියෝ අතිවාහි තිබෙන සම්භාධියන්ගේ කෙළවරක් තැයිබුදු පෙනී සහවා ඇති. මේ දුෂ්චාරයින් උස්සණයි.

සංයිතාරදු:බයයි කියනු ලබන්නේ හුපන් වස්තුව උපදවනු පිණීස- නොලැබූ වසනුව ලබාගනු පිණීස-නොපා මත් වසනුව පමුණුවා ගැඹු පිණීස-පමුණුකොට වෙතහස මහන්සිගෙන මිදින දු:බරායයි. විපරිණාමදු:බයයි කියනු ලබන්නේ එසේ වෙතහස මහන්සි ගෙන සංයිතාර දැක් විදී මෙන් ලබාගන් වසනුව නොවිදී, නොපිරියි, නොඅසුම්, නොමැරි, නොකියට, නොසතුරට, නොවියවුලට රස්සාකරනු පිණීස ගන්නා වෙතහස මහන්සි රායයි. එසේ නොවිදී නොපිරියි පවතිනු පිණීස වෙතහස මහන්සි ගන්නේ වි තමුණ් තිදිමට පරිනිමට සැක්සය එලංඩ සිරිකළුණ බිඳී පරිනියන්නේය. එකළුණි අයේවන කායික වෙවායිසික දු:බරායයද ඒ විපරිණාම දු:බයෙහිම් ඇතුළත්වේ. දිනපත් අනුහවකරනු ලබන ආකාරයද යවකි දැක් තුනෙන් යුතුක්වේ. ඒ ආකාරය ආකාරයන් වෙන්විය නොහැකි පුද්ගලයාකට දැක් තුනකින් නීතර පිබාකරයි. කෙසේදෙන් ඒ ආකාරය ඉපදිමට පිණීස පූජ්‍යපූජ්‍යව්‍යියන්සි බිජබාන්‍ය ලබාගැනීමට වැශම් කිරීමේ පවත් පූජ්‍යව්‍ම පූජ්‍යව්‍ම ව්‍යියන්සි ආකාර පිසීම දක්වා මේ අකර අයිව්‍යාක් උන්සාහ ව්‍යාපාර ඒ ආකාරය යෝග්‍යාක් සංයිතාර දු:බයෙරේ නම් වෙන්. ආකාරය අන්නොහැරිය කැකි පුද්ගල තෙම හැම කළුණි ඒ සංයිතාරයන්ගෙන් බැඳී ගෙනී ව්‍යාසය කරන්නෙක් මය. ආකාරය අන්හැරිය කළුණිම ඔහුම ඒ සංයිතාරදු:බ බිජ්‍යනයෙන් මිදියහැකි වන්නේය. කුමක්සෙයින්දයන්? ආකාර සැපයීමට වෙතහස මහන්සි නොවිය යුතු බැවිති. මෙසේ ආකාරය අන්හැරිය නොහැකි පුද්ගලයාට ඒ ආකාරය සංයිතාර දැක්නින් නීතර පිබාකරන අන්දම දකුෂුය. මේ කියන ලද්දේදේ සහනතියාසකාර දු:බයයි. සංයිතාරය දැක් වනානි ශේෂප්‍රත්‍යායාදී සුවිසි පට්ටානුප්‍රත්‍යායන්ගේ වශයෙන් දකුෂුය.

ආකාරය අන්හැරිය නොහැකි පුද්ගලයාට ඒ ආකාරය විපරිණාමදුකියෙන් කෙසේ පිබා කෙරේදෙයක්. පූජ්‍යපූජ්‍යව්‍යියන්සි බිජබාන්‍යපූත්‍යාසකාරණයෙකි පවත් එකින් අයිකාල ආකාරය අනුහාට කොට මිලුමුනුකාන්තය පිණීස උන්සාහ ව්‍යාපාර යෙදීම දක්වා මේ දැනුර පමුණුකොට ඒ ඒ කාන්තයන් නවබුනක්මැකි ප්‍රත්‍යායන් පරිස්‍යකරඛාලා ඕවුන්ගෙන් ආරස්‍යාම පිණීස සාදනාලද උන්සාහ ව්‍යාපාර ඒ ආකාරය මෙයි පිරිණාමදු:බයෙකි. මෙසේ ආකාරය අන්නොහැරිය කැකි පුද්ගලයා ඒ ආකාරය මෙයි විපරිණාමදු:බයෙකි. මෙසේ ආකාරය අන්නොහැරිය සංයිතාරදු:බයෙකි නීතර බැඳී ගෙනී සන අන්දම දකුෂු. ආකාරය අන්හැරිය කළුණිම ඒ විපරි

ඡ්‍රීම බිජිත්තුයන් මිදියකෑකි වන්නේය, කුමක් හෙසින්දයන්. ඒ ආහාරය අයෙකිරීමට උපකරණවූ සියලු ක්‍රියාවන්ම නම බුන්තීමට සැකෙන ප්‍රත්‍යාග එහිභාසි කළේහි නවබූත්තියාම බෞත්‍යා ගෙයියි. මෙයේ ආහාරය අත්තෑරිය නොහැකි පූද්ගලයාට ඒ ආහාරය විපරිණාම දුෂ්චිතයන් තිතර පිබාකරන අන්දම දතුපුතු.

ඒ ආහාරය අනුහට කරඹුපිණිස සංස්කරණ (=පිළියෙළුකරන) අවසානවන්ති සහ විපරිණාම අවසානවන්ති අයෙකුවියාක් කාය විතතු පිබා වනාකි ඒ ආහාරයාගේ දුෂ්චිතයෝයි. මෙයේ ඒ ආහාරය ඒ පූද්ගලයාට දුෂ්චිතයන්ද තිතර පිබාකරන අන්දම දතුපුතු. ඒ ආහාරය ආහාරහාවයට පැමිණීමට ප්‍රථම නවබූත්ති සියකල අයෙකුවන පිබා වනාකි ආහාර බවට පැමිණීමට ප්‍රථම ඇයෙකුවන විපරිණාම දුෂ්චිතයෝයි. ඒ ආහාරය අනුහට කොට දිරවාගත් නොශි මැරෙන කරම දරුණු ආහාරයෙන් තාතා රෝගාධා පැමිණීමෙන් අයෙකුවිය කැසි විපරිණාම දුෂ්චිතයෝද ආහාර දිරු මලවීතුකාන් අවසානවිය අයෙකුවිය යැයි විපරිණාම දුෂ්චිතයෝද ආහාර බවට පැමිණීයායින් පසු විදින්නට සිදුවන ඒ ආහාර යාගේම විපරිණාමදුෂ්චිතයෝයි. ලෙළුකළයින් කියන තුරියට නම් අනුහටකාට උරුරෙන් පහළට ගොස් වනින් සංසාන ගකී රස වශයන් ආහාරයාගේ පෙරමුමම විපරිණාමයි ගන යුතුවේ. මෙය සහනත්ති විපරිණාම දුෂ්චිතයෝයි. ක්‍රිත්තික වශයන් වනාකි සවකිය සවකිය උන්පාද ලක්ෂණයන් සහතා න්‍යායන් පහළුවන්නාවූ පැමිලි ආපො ආදි පරමාලි බැමි අසුරු සැණක් පමණද අනිච්චාරයෙන් සිටිය නොශි ජරුණින්නට අසුවද සැණයකින් දිරුයන්නාහුය. මරණ ගින්නට අසුවද ක්‍රිත්තික විපරිණාමයි අතුරුදත් වන්නාහුය. එකස් ජරුමරණ ගිනිවලට අසුව සැණයකින් දිරුයාම ක්‍රිත්තික විපරිණාමයි අතුරුදත්වියාම ක්‍රිත්තික විපරිණාමයි කියනු ලැබේ. ඒ ක්‍රිත්තික විපරිණාම යට තිතර අසුව දිරුමින් නවබූත් වෙමින් පවත්නා පැමිලි ආපො ආදි පරමාලි බැමි ජරුමරණ නම්නේ ගින්නට දරුණාධික් වනිවූ බැවින් ආසවාදකවසුතු නොවෙනුමය. බුද්ධක් සැණ යෙන් සැණය ජරුමරණ ගින්නට අසුව දිරුමින් නවබූත් විපරිණාම දුෂ්චිතයෝයි වෙමින් පවත්නා ආසවාද නොකළ යුතු විපරිණාම දුෂ්චිතයෝයි මෙයින් පවත්නා ආසවාද නොකළ යුතු විපරිණාම දුෂ්චිතයෝයි සිටි කුඩා මහන්වූ සකකි ඕරිරයන් වරද කරුවන් වෙතත් ප්‍රසාද ප්‍රමාණය පැමිලි රුම්බුවන රුම්බුවන ගිනිවල් හා සමාන බවද ඒ ස්කකිලරිය යන්නේ අපුරුණෙන් උපදින පැමිලි, ආපො ආදි තාම්

රුප බළියන් අපරාධ ක්‍රියා හෙතුමෙකාවගෙන ගිහිවලට දමන ලද අපරාධකරුවන් හා සම්භ බවද සූජණයෙන් සූජණය අනුරුසිදුරු නැයිව දේශී තැගින ජරාමරණ ගිහි සූජණයෙන් සූජණය ඒ ගිහිවල් පුරවා ලමින් තැගින්හාවූ අනි රෝදු ගිහි ජාලාවන් හා සම්භ බවද ස්කන්කිජරිරයන් පුරවාලමින් සූජණයෙන් සූජණය අනුරුසිදුරු නැයිව නාමරුප බළියන් පැහැල කරන්නාවූ “කම්, විතු, සාභු, ඇහාර” සන වනුදැවිඩ ප්‍රහා යන් කිහිර අපරාධකරුවන් ගිහිවලට ඇදදමන්නාවූ තිලඩා රින් සහර දෙනෙනු හා සම්භ බවද පෙනීයනවා ඇත්. ස්කන්කි ගිරිර පුරවා ලමින් සූජණයෙන් සූජණය පැහැලකරනලද අහිනව අහිනව නාමරුපබළියන් ජරාමිරණ ගිහිදෙකින් අනුරුදන් කිරීම වනාකී ගිහිවලට ඇදදමනු ලැබුණාක් අපරාධකරුවන් අන්තිජාලාවන් විසින් සූජණයෙන් සූජණය දවා අනුරුදන් කිරීම හා සම්භය. මෙය සූජණික මිපරිණාම දුඩු ලෙසෙනයි.

සනක්වීපරිණාම ලක්ෂණය කෙසේද යන්? සනක්වී ස්කන්කිරයන්හි ප්‍රතිසංඝ්‍යාත්මකයෙහි පවත් අසුරු සෑණක් පමණ ද තොතාවහි කිහිර අහිනව අහිනව නාම අහිනව අහිනව රුප පැහැලටීම පිණිස ප්‍රාථිහවයෙහි ද්‍රානකිලාදී සුවරිතක්මේ රස්කරන අදහසින් ද්‍රානවසුළු සාපයා වෙශෙසිම දන්දීම පෙනෙ වස් පිසිම් සහ මේ හටයෙහි වූතියන් වශයෙන් ක්‍රිජරුප තීරෙඩය අවුරුදු සියලුකින් පැමිණන්නේ නම් ඒ කාක්කල් ස්කන්කිකය ප්‍රතින්වා ගැනීමට ගන්නා උන්සාහ ව්‍යාපාරයේ දිනපතා ඇලුතෙන් ඇලුතෙන් හවුන්නා ස්කන්කිකයන්වේම සංස්කාර දුඩු බෙතැයි. දියගොඩ දෙක්කි හැසිරෙහ සන්කීයන් මෙය දිනපතා දිවි පැවැත්‍රීමේ බැරැරුම් කම් අවකිරකම් කෙබඳ දුයි පෙනෙනහොත් ස්කන්කියන්වේ සංස්කාර දුඩු බෙතැයි බැරැරුම් ආවකිරකම් පෙනීයනවා ඇත්. මේහිවයෙහි එක දාන ක්‍රිජක් වෙශුවෙන් විසුව සැපයීම පිණිස-දිනය පිළිඹිජල තිරීම පිණිස ගන්නා දුක් වෙශෙස මහන්සි ප්‍රතිසංඝ්‍යාව පෙනෙන නකළුකි ලැබේ කිඳෙන ස්කන්කිකය පිණිස ප්‍රාථිප්‍රාථිහවයන්හි විදිනලද සංස්කාර දුඩුබරාගියද ප්‍රහාසන පෙනෙන්නේමය. ප්‍රතිසංඝ්‍යාත්මකයෙහි පවත් අන්තිම වූතිය දක්වා අකර අවුරුදු සියලුක් දහසක් ලස්සයක් කොටසක් අසක්කියක් අනුලුත් අන්තරා විභි, මාස, පස්ස, දින, සරිකා, සූජණ, ලය, වූතුනී, ඇත්තිවෙන්. ස්කන්කිකය නවබුන්වීමට අවකාශයක් ඇත්තුවා

25

භෞත් නවබූත්තන්මීය කැකි ස්ථානයක්ය කියා එකම ස්ථානය ස්වද නැත්තේය. මරණයට අවකාශයක් ඇතිවුවහොත් තනු මැරෙණ ස්ථානයක්ය කියා එකම ස්ථානයක්ද නැත්තේය. ස්කන්ධියන්ගේ නවබූත්තීම මියයාම් ස්වභාවයක් ඩිලින් නව බූත්තීමට-මරණයට ප්‍රත්‍යාග වියකැකි අනෙකු අවකාශයන් ගැන සළකාබලුකළ ඇතිවන උත්සාහ ව්‍යාපාර හා හැඳ ස්කන්ධි කායයාගේම විපරිණාම දුකුලියෙයි. එකින් මිදෙනු කාමන්ව උත්සාහ ව්‍යාපාර ව්‍යාපාර යෙදු නමුන් ඒ කිසිවකටත් කිරීමෙනාම් නොයෙක් කැමුණු තිබු නොයෙක් කැමුණු තිබුම් පෙරලුම රිදුම් කැක්කුම්, කිරී, කොර, මර, උණසන්තිපාතාදී නොයෙක් විපරිණාම දුබිජයී ඇතිවන්නා භූමිය. සම්පතක් හෝ විපතක් පැමිණෙන බලි දිනුනා බැංකරලිය නොහි යාමිර්ම ආදිය කිරීමෙන් විදින්නට සිදු එන දුක්, ගොඟයට ලෙඛයට වසහවිමෙන් මානායට වසහවිමෙන් විදින්නට සිදුවන දුක්, මිථ්‍යාදාපවියට වසහවිමෙන් විදින්නට සිදුවන දුක්, පස්සීප්පි උද්‍යුගුක් ප්‍රතිපත්තිපුරුණයන්ගිදී විදින්නට සිදුවන දුක්, යන ආදි දුක්ද, මේ ස්කන්ධිකායයාගේම විපරිණාම දුබිජයී. සංස්කෘතපායන් තුවකුන් කාමනි ජාතියක් පාකුලිකර ගැනීම පිණීස පැයකට මක්නෙන් ද්‍රව්‍යකට මසකට මක්නෙන් ව්‍යුහකට භාවයකට මක්නෙන් ප්‍රූජීපූජී පැය, දින, මාස, වළි, ණව, කළුපයන්හි රස් කරනලද දාන ඕල සාචා පුවරින, දුෂ්කුලින, මහණ්ඩාවන්, කවුය්වෙස් ගැනීම්, සම්ස් ජීවිකා, මිථ්‍යාජ්‍යිකා ආදිකළු ඒ කමතුමන් විසින් කාමන්වනලද ජාතිභූගෝම සංස්කාර දුබිජයී. ප්‍රූජීහාගයෙහි සංස්කාර දුක් විද කම්පියස්කල ශෙකින්ම අපරාහාගයෙහි වකවානුව පැමිණ ඒ ඒ ජාති පාකුලි අං කළුකි විරකාලයක් පවත්වා ගැනීම පිණීස කරනලද වැයම් රාජියද සංස්කාර දුබිජයිම ඇතුළත් වේ. ලැබේනිඩින මේ ජාතියෙහි ඇතිවන උපදුව විද ශෙකින් පිරිස්සා කර බලා කළුමන්නෙන් ඒ වෙනුවෙන් උත්සාහ කිරීමේදී ඇතිවිය කැකි දුකුකරයියද ස්කන්ධිකායයාගේම විපරිණාම දුබිජයී.

අනාත්මය.

මේ ගරීරය ඇතුළතෙහි තම් යයි කියා හෝ මිම යයි කියා හෝ ගනපුදු කරයක් නැත්තේය. එය එයේ මය. උපන් ගරීරය නොදිරා පවතීම්, කියා හෝ දිරුවන් නොමැඹී පවතීම්, කියා හෝ ඉපදිමෙන් කානැයිමෙන් පිඩා නොවේව, කියා හෝ කොපමණ සිනුවන් කිවන් ගරීරය එයේ සිකුන්හැවුන් ගෙනියන්නාවෙන් අදහස්වූපිරිදිදෙන් නොපවයේන්මය. ඒ මේ ගරීරය නාමරුපවෙයෙන් දෙකටබේදු කළුකි එස්සිමියෙක්ද නැත්තේය. එස් වසන්නෙක්, කරන්නෙක්, විදින්නෙක් ද නැත්තේයේය.

එකෙයින් මිථ්‍යාලුවීධිකායන් විසින් මටයයි කාපුනා කොට ගන්නාලද ආත්මසාරයක් තැංශේන්මය. අභ්‍යමසාරයක් ඇතේ කොන් සෑරිය ක්‍රිතින්ට ව්‍යවමනා ආකාරයට පවත්වාගත හැකි විය යුතුය ලෙස්කයා අතර අනික්‍රීතුණාය හා දුබ උස්ස නායු ප්‍රකටය. අනාතම් උස්සණාය වනායි ඉතා අප්‍රකටය. එකෙයින්ම එය දූනාගැනීම දුම්කරය. පරිජාග හාතනායක් බිඳුණු විවක කෝ වන්ගබපිශිෂ්ටකාදියක් සැදුණු විවක ගෝ “අහෝ අනිවට. අහෝ දුකකි. අහෝ අනිත්‍යය අහෝ දුක්”යි යනු කැම දෙනම කියනි “අත්‍යා අතනතා, අහෝ අනාතම්”යි යනු කිසිවෙක් නොකියයි. (ත්‍රිඋස්සණ පිශිෂ්ට මෙකි කොටස අපත්‍ය ආවායකීම් සිංහිමම සංඛ්‍යාද්‍යාන් වික්‍රීදි විසින් ලියන පදී)

නියුණු තුවණෝනාකට වනායි නාමරුපබම්‍යන් සැකකි, ආයතන, බාඩු. ආදින්ගේ වශයෙන්ද යටතිනායින් පරිඡිද ගෙන සම්මුළුනාය කළුනැකිය. ඒ මෙසේයි:-

සක ඩ්‍රිංමම්හිනාය

“රුපං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා”, රුප සම්බය අනිත්‍යය දුකයි අනාත්‍යමයි. “වෙදනා අනිවට, දුකකිං අත්‍යන්තා” අරමුණු රස අනුහුවකරන වෙදනා සම්බය අනිත්‍යයි දුකයි අනාත්‍ය මයි. “සතුනු අනිවට, දුකකිං අත්‍යන්තා” අරමුණු කැදින ගන්නා සංදු සම්බය අනිත්‍යයි දුකයි අනාත්‍යමයි. “සංබාර අනිවට, දුකකිං අත්‍යන්තා” ලොකයෙයි සියලු ලද් රස්කරණ සංබාරයෝ අනිත්‍යයි, දුක්යෙහි, අනාත්‍යමයි. “විකුණුණං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා” අරමුණු දූනාගන්නා විකුණුණ සම්බය අනිත්‍යයි දුකයි අනාත්‍යමයි.

ආභ්‍යන්තරම්හිනාය

“වකකායතනං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා” වකකායතනයයි කියන ලද අස අනිත්‍යයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “සොතායතනං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා” සොතායතනයයි කියනලද හාණ අනිත්‍යයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි, ‘සාණායතනං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා’ සාණායතනයයි කියනලද නාසය අනිත්‍යයි දුකයි අනාත්‍යමයි. “ඡ්‍රේවිහායතනං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා” ඡ්‍රේවිහායතනයයි දුව අනිත්‍යයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “කායායතනං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා” කායායතනයයි කියනලද කාය අනිත්‍යයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “මකායතනං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා” මකායතනයයි කියනලද සිත අනිත්‍යයි, දුකයි, අනාත්‍ය මයි. “රුපායතනං අනිවට. දුකකිං අත්‍යන්තා” රුපායතනයයි කියනලද රුප (වශී) ය අනිත්‍යයි, දුකයි, අනාත්‍යමයි. “සද්දුය

තනං අතිව්ව දුකකි。 අනහතා” සද්ධියතනහයසි කියනලද ශබ්ධිය අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි. “ගත්තීයතනං අතිව්ව දුකකා අනහතා,” ගත්තීයතනයසි කියනලද ගත්තීය (ගදසුවද) අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි. “රසායතනං අතිව්ව, දුකකා අනහතා” රසායතනයසි කියනලද රසාය අතිතයසි දුකකි අනාත්මකි. “මේවාට්තායතනං අතිව්ව දුකකා අනහතා,” පෙවාට්තායතන යතනයසි කියනලද පස්ථී තෙපෙර වායෝ මේවාට්තා බැස අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි. “බම්මායතනං අතිව්ව දුකකා අනහතා,” බම්මායතනයසි කියනලද නිමිණවර්ජිත තෙවතයික දෙපණස හා සූචිමරුප ඝ්‍යාලස අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි, (මෙහි අයේ, කණ්ඩා, නාසය, දිව, කය යනු ප්‍රසාද රුප පසය, රුප, සද්ධි, ගත්තී, රස, මේවාට්තා යනු ආරම්මණ රුප සහය.)

ඛාත්‍යයම්මිනිය

“වක්‍රියාතු අතිව්ව, දුකකා අනහතා,” වක්‍රියාතුයසි කියන ලද අයේ අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකී-පෙ-මේවාතු අතිව්ව, දුකකා, අනහතා” මේවාට්තාතුයසි කියනලද පස්ථී තෙපෙර වායෝ මේවාට්තාබැස අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි. “වක්‍රි විකුණුණවාතු අතිව්ව, දුකකා, අනහතා,” රුපයා අරමුණුතකාව ඇයේ හටගන්නා වක්‍රිවිකුණුණවාතු නම්මු සින අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි. “ස්‍යාත්විකුණුණවාතු අතිව්ව, දුකකා, අනහතා” ශබ්ධිය අරමුණුතකාව ස්‍යාත්විකුණුණවාතු නම්මු සින අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි. “ප්‍රවිහාවිකුණුණවාතු අතිව්ව, දුකකා, අනහතා,” රසය අරමුණුතකාව දිවේ හටගන්නා ප්‍රවිහාවිකුණුණවාතු නම්මු සින අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි. “මෙනාඩාතු අතිව්ව, දුකකා අනහතා,” මෙනාඩාතුව (ප්‍රක්‍රියා රාව්‍යාජනය හා සම්පරිව්‍යනුගලය) අතිතයසි දුකකි අනාත්මකි. “මෙනාවිකුණුණවාතු අතිව්ව, දුකකා අනහතා,” මෙනාවිකුණුණවාතුව (මෙනාඩාතු හා දෙපණ විකුණුණයන් හැර ඉතිරි සංනාතනා සින) අතිතයසි, දුකකි, අනාත්මකි.

ලෙංකික ඉජ්ජිය-සනස-ප්‍රතිතයස්සම්පාදින්ගේ වශයෙන් මේවාට්තා මේවාට්තා සම්ඟීය සාම්ප්‍රදායික සිනයන් දී වෙළුයේ ම සම්ඟීය සාම්ප්‍රදායික සිනයන් දී

නාටන් හුමෙසක්

“රුප්‍ය අනිවව්. ප්‍රතිඵලිය ප්‍රතිච්ඡීම්. බිජඩම්මිම්. විය බහුම්. විග්‍රහම්. නිශේෂඩායිම්ම්.” රුප්‍ය ඉපද නැසෙන සෙයින් අනිත්‍යය, ප්‍රත්‍යායන් රෝකරනලද සෙයින් සංඛ්‍යාය. ප්‍රත්‍යායන් උපදනා සෙයින් ප්‍රතිච්ඡීම්ම් ප්‍රතිඵලිය, තෙවෙන් සෑහාව අයේලැටින් බිජඩම්ම්, විනාශවන සෑහාව අයේලැටින් විය බිජඩම්ම, වෙන් වන සෑහාව අයේලැටින් විග්‍රහම්ම නිරුධිවන, (විදෙනා) සෑහාව අයේලැටින් නිශේෂඩායිම්ම්.

“නාම් අනිවව්. සංඛ්‍යාය. ප්‍රතිච්ඡීම්ම්. බිජඩම්ම්. විය බහුම්ම්. විග්‍රහම්ම්. නිශේෂඩායිම්ම්.” නාමය ඉපදනා සෙයින් අනිත්‍යය, ප්‍රත්‍යායන් රෝකරනලද සෙයින් සංඛ්‍යාය, ප්‍රත්‍යායන් උපදනා සෙයින් ප්‍රතිච්ඡීම්ම් ප්‍රතිඵලිය, විනාශවන සෑහාව අයේ බැලීන් විය බිජඩම්ම්, වෙන් වන සෑහාව අයේ බැලීන් විග්‍රහම්ම, නිරුධිවන සෑහාව අයේලැටින් නිශේෂඩායිම්ම්.

මෙම කුම්මෙයන් ද නාමිරුපදදක මෙනෙකිකළ යුතුය. සකක්, දින්ගේ වියෙනුන් මෙනෙකි ක්‍රිම යුදුස්සාය.

නාටන් හුමෙසක්

“රුප්‍ය අනිවව්. පලෙලාකා. වලු. පහඩි අද්ධිවව්. විපරි ආමඩම්. අසාර්. විහුව්. සංඛ්‍යාය. මරණඩම්ම්.” රුප්‍ය ඉපද නැසෙන සෙයින් අනිත්‍යය, ව්‍යාධි ජරුමරණයන්ගෙන් ප්‍රාග්‍රූහිවන බැලීන් පැප්‍රාක්ෂි, ව්‍යාධිජරුමරණයන්ගෙන් කා අභ්‍යලෙකාකඩම් යන්ගෙන් සෞඛ්‍යවෙන බැලීන් වලු, උපක්‍රියන් සෙවී ඉඩීම සෙවී විදෙනාබැලීන් පහඩි, ගහකගෙයියක් මෙන් කැමකුලුකි නොපවුන්න, බැලීන් අද්ධිවය, ජරුමරණ තදකින් පෙරපලන සෑහාව අයේලැටින් විපරිණාමඩම්ම්, හරයනැයේ එලුයක්සේ පහසුවන් ඕද්ධිවෙන බැලීන් අසාරය, නොවැඩින බැලීන් සෙවී කැමකුදාංශින්ගේ හැකුවෙන මිශ්‍යවය, ප්‍රත්‍යායන් කරනලද බැලීන් සංඛ්‍යාය, මැලෙරන සෑහාව අයේ සෙයින් මිරණඩම්ම්, නාමය ද මෙසේ ම සම්මීතය කළුයුතුය. මෙය දෙවැනුරුම් අනිවව් කුපස්සනාවයි.

“රුප්‍ය දුක්ඛඩ රෝගයා ගැනෙන් සාලුල් අසිං ඇඟ්‍ය ඇඟ්‍ය ඇඟ්‍ය උපදද්දවා හාස් උපස්ථිතය, අනුතා ජ්‍යෙ අමැලුණ් අයරණ් ආදි කාලී අස්ථිලු වහකා සාංචට් මාරුම්පෑ ජාතිඩම්. ජරුමරණ මිශ්‍යවෙන් පැරිදෙද්වෙම්ම. උපායාසඩම්ම. සෑකිජලපිකා බිමම්.” රුප්‍ය ඉපද නැසෙන් අයේ පිඩි වන බැලීන් ද දුකාව සාම්‍යතාවි බැලීන් ද දුක්ඛඩ, ප්‍රත්‍යායන් යැයියසුතුවී රෝගයට වුල්වී බැලීන් තේශයකි, කෙලෙස් අප්‍රවිචිතරන බැලීන් ඉදිම් ඊශ්‍යවී. ප්‍රත්‍යායන් හැඳුවා ඇරවවැශිරනු හැඩුයක් මෙනි. අඹුලුත කා

වැද්‍ය රජී උපදිත නිකුත් නො කළ හැකි උලක් මෙයි. ආසිහන් විසින් ගරහමු ලබන බැවින් ද සන්නිධිව අනෑම් උපදිත බැවින් ද පාඨයට යාචනවූ බැවින් ද අසෙ, ශිල්පෙකුගේ අභින් පිළිවාද පැවතුම් ඇයේ බැවින්ද ආචාර්යාව (ලෝචිට) ආසනා කාරණා වන බැවින්ද ආචාර්යාවකි, තොයෙක් විපාතනී එලුවන ආගන්තුක සහුරෝගු වැනි බැවින් ජැනිස, තමා තො, දාන ම මගුව්වූ අනෑම් එලුවන බැවින් ද තොයෙක් උපදිව යන්ව සංක්‍රාම් බැවින් ද උපදිව ගෙයකි, සියලු හයට ආකර්යක් වැනි බැවින්ද දුක් තැයේ නිවෙන් ප්‍රකිරිරුණු බැවින්ද හෙයි, තොයෙක් අභ්‍යන්තර බැහිර අනෑම්යන් හා සම්බන්ධ වන බැවින්ද රාජාදි වරදින් යුකන බැවින්ද උපසංඝිත (අනෑම්) ගෙයි, ආරක්ෂාකිරීම දුෂ්කර බැවින්ද අභ්‍යන්තරය, ජාත්‍යාදි හෙය තො ත්‍යාග බැවින්ද අසරණය, අනිතභාදි ආකාරයෙන් පවත්නා බැවින්ද ඉතා දිලින්දෙකුගේ දුකින් මධ්‍යාලද බැවින්ද ආදිනවගෙයි, පාඨයට මූල්‍යෙනු වන බැවින්ද අසම්පූර්ණයි, මිතුයෙකුගේ වෙශයෙන් පැමිණ් මිනිමරු සහුරෝගු වැනි බැවින්ද වඩක්‍රාන්තයි, ආශ්‍රාවක්‍රාන්තයාට ආසනාකාරණා වන බැවින්ද සාම්බෘඩ, ගොලු-මැත්‍යම්-රායන්ගේ ආකාරයන් පාඨය වැනි බැවින්ද ඡාරා මිසය, ඉපදිම සවහාට තොට ඇයේ බැවින්ද ජාත්‍යාධාරීමය, දිලිම සවහාට වෙකාට ඇයේ බැවින්ද ජාත්‍යාධාරීමය, ගොකීම් සවහාට තොට ඇයේ බැවින්ද මෙම මිමුන් ප්‍රාග්ධනයි, නාමණා, දූෂ්‍ය දුෂ්කරිත කොළඹයෙන්ට අරමුණු වන බැවින්ද සංක්‍රාන්තිකාංමය, නාමයද මෙසේම සම්මැළීනය කළපුණු මෙය පස්ට්‍රි වැදුරුම් දුක්කඩ් තුෂ්‍යනාවයි.

“උපා අනිතතා පරා ඕනෑ තුවුණු සූච්‍යාදු” උපය හිමියෙක් වැසියෙක් කරන්නෙක් විදින්නෙක් ඇතැයි කළපනා තොට ගන්නාලද ආක්‍ර්‍යාරයක් තොටන බැවින්ද අනෑස්මය, තමින්ගේ වෙශයෙන් නොවන බැවින්ද අනෑස්මය, නීත්‍ය-සුජ-සුඛ-අනම වෙශයෙන් තෝපියන් එසින් කළපනා තොට ගන්නාලද හරයක් තැයේ බැවින්ද ඕනෑ (කිස්)ය, එහෙයින්ම තුවුණු හිමියෙක් වැසියෙක් විදින්නෙක් ඇතැයි කළපනා තොට ගන්නාලද අනෑස්මයක්ද තැයේ බැවින්ද ගුන්‍යය, නාමයද මෙසේම සම්මැළීනය කළපුණුය. මෙය පස්ටුරුම් අනිතතාතුපස්‍යනාවයි. සක්‍රාම ආයතනාදින්ගේ වෙශයෙන්ද මෙම තුවුණු සංඛ්‍යාරය, අභිවාචක දුක්කඩ් අනිතතා” සියලු සංඛ්‍යාරයෙක් අනෑස් යහු දුක්කඩ් අනෑක්‍රාමක් සම්භාවිත කළපුණුය, මෙයේ

ලොකින නාම රුපබ්‍රීජන් අතිරිය දීඛ අනුෂ්ම වශයෙන් මෙහෙසි කොට සමඟිකුදුකය උපද්‍රව ගතුයුතුය. මෙය සමසන කුණුණයයි. ජ්වපසු උදයව්‍යය පිණිස වැයම් කළුයුතුය. නාම රුපයන්ගේ ඉපදීම කෙටවන් ඇත්තිම උදය නම්. තිදියාම කෙටවන් වැනසීම-නැඩිලිම වය නම්. ඒ උදය වය දෙක දැක්නා කුණුණය උදයබිඡකුණුණයයි කිසුනු ලැබේ.

අම්පරා, තුනු, *කම්ම, ආකාර යන ප්‍රතිඵල ශක්තිය ලැබීමෙන් රුපය උපදී. එකී ප්‍රතිඵල ශක්තිය අවසන්තිමෙන් රුපය වැනසෙයි. එසේම අම්පරා, තුනු, *කම්ම, එසු (නාමරුප) යන ප්‍රතිඵල ශක්තිය ප්‍රතිඵල ශක්තිය අවසන්තිමෙන් නාමය උපදී. ඒ ප්‍රතිඵල ශක්තිය අවසන්තිමෙන් නාමය වැනසෙයි. මෙසේ දූනගෙන නාම රුපයන්ගේ ප්‍රතිඵල අපෙක්ෂා නොකොට උපදීන (෋පදින) ස්ථානය හා හඩිය (විජදන) ස්ථානය ද දතුයුතුයි.

මෙම කුම්ඩෙන් රුපයෙහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් සහරක්ද ස්ථාන වශයෙන් එකක්දිය උදය (ඉපදීම) පස ආකාරයකින්ද වය (වැන සිම) පස ආකාරයකින්ද දතුයුතුය. නාමයෙහි ද එසේමය. උදය වය දෙක ප්‍රතිඵල වශයෙන් දැක්මෙන් අනුෂ්ම ලස්ථානයද ස්ථාන වශයෙන් දැක්මෙන් අතිරිය දීඛ මැලි ලස්ථාන දෙක ද ප්‍රකට වෙයි.

ඡ්‍රැමිම්:-

අත්‍යුත්‍යනා, උපදීනයි-උප්‍රනා, ව තීරුප්‍රකිරී,
ත්‍රිව්‍ය නාවාව සඩාරා-දීපරාලසමුපම්,

නාම රුප සඩාරාන සංස්කාරයේ තුවූ පහන් දුල්ලක් මෙන් පෙර තුවන්නාතු ම උපදීය. උපන්නාතුද ස්ථානයකින් තීරුයි (නැඩි) වෙයි. අලුත්වම පවත්නාතුයයි වැට්ටෙන්. ත්‍රිව්‍ය:-

දකරා ජ්‍වල්බුජලාව-උස්සාවාව, විය සුරියෙ,
ආරගෙය සායනෝ විශ්‍රේ-ප්‍රප, දෙව තාචකාලිකා.

දියේ අදි ඉරක්මෙන්, දිය බුජ්බුජක්මෙන්, ඉර උදුවනකළ පිනිවිදක්මෙන්, ඉදිකුව මුණකෙකි කැඹු අඩ ඇවෙක්මෙන්, මිදුලි යක්මෙන්, ඉනා සවලු කාලයක් පැවතී නැඩිවන්නාතුයයිද වැට්ටෙන්. ත්‍රිව්‍ය:-

මෙය මඟ්‍රිවිගක්බි-නාගරා සුෂ්මනන්තාකා,
මෙනකාලාභවකාව-අසාරා කදලී එමා.

*තෙන අම්පරාදිනා. ඒ තැන්තා. සහකාරිකාරණභාෂානි උපදාන්තාන්ති ගක්තා ත්‍රිනාවාත් දැක්වීම්.

ඔයාවක් මෙන්, මිරිගුවක් මෙන්, ක්‍රිඩා කරනු කාමනී ශාන්තිසී දෙදිසියන්ට එංචිලුවට පමණක් ආකාශයෙහි සැදෙන න්‍යායය තාරෙයක් මෙන්, ස්වජ්‍යනයෙන් විදිනලද සැපයක් මෙන්, පෙණපිබික් මෙන්, ශිතිප්‍රත්‍යාගල්පක් කරකළේමෙන් අයි වූ වලල් ලක් මෙන්, ගක්සල්කඳක් මෙන් හරනැයුතාහුයයිද වැටෙනෙක්.

මෙසයින් “නැසෙන දෙය ම උපදී. උපදින දෙය ම නැසේ” යයි විදියිනා වඩාත්‍යා යොඟාවටරයාකුව තරණ විදියිනා දැනාය වූ උදායබාධයක් යොඟාව උපදී. උදායබාධයක් උපන් යොඟාව වරයාකුව :—

ඡහාසේ, පිහි පස්සද්ධී-අධිමෝතකඩා, ව පෙනෙනෙකා,
සුබං ක්‍රිඩ්‍රුපට්‍යාන-මූප්‍රකඩා, ව නිකන්ති ව.

යහුවෙන් දැක්වෙන විදියිනා උපකෙළුජදසය උපදී. එහි ඔහාසය කම් විදියිනා විනතකයන් කටයෙන ගරීරයන් නික් මෙනා ආලුකයයි. පිහිය නම් සින පිණවම්න් හටගන්නා පස් වඳුරුම් ප්‍රිතියයි. පස්සද්ධී නම් එනා වෙතසින දෙක්සි වූ ගෙලෙස් දැක්ලේප සන්සිද්ධවම්න් හටගන්නා දෙවැදුරුම් පස්සද්ධී යයි අඩුමාකඩය නම් බලුවන් ගුදාවය. ප්‍රහාසය නම් එයි යයි. සුබය නම් ඉතා ප්‍රංශීන වූ යොම්පසයි. ගුණය නම් තු ලැස්සයෙකි කාවදීදක්නා විදියිනා දැනායයි. උපට්‍යානය නම් කළ සියලුලෙනි වැට්ටීම අයිකරවන සිහියයි. උපපක්ඩ වන නැඩු සියලු දිය කෙරරසි මධ්‍යස්ථාව පවත්නා විදියිනා උපස්‍යාව හා ඒ ඒ කරණු වහා මෙනෙහි කළුහැකි ආවර්ජනා උපස්‍යාවයි. නික්නයි නම් ඔහාස ආදි කොට අයි කරණු නවය පහළුම් මෙන් පසු මිට පෙර මාකුට මෙබලු යහපතක් උපන්නේ කැඹයි එක් ආලය කරම්න් උපදින සියුම් තුළණාවය. මේ දසය උපන් කළුහි අයිම් තෙහාවටරයෙක් නෙම මාකුට මිට පෙර මෙවැනි ඔහාසදීයක් උපන්නේ නැතු. එකානායෙන් මෙය මාගිය ඇයාදායා ආදි ලෙළාකොනාත්තර මාගිය විය සුතුය. දුන් ඉතින් මට මාගිය ව පැමුණියෙමයි අමාගිය ම මාගිය වශයෙන් ගෙන එපමණකින් විදියිනා, හාවනාව නවන්වයි. ඔහාසදීය විදියිනාවට සනුරුව විදියිනාව කිම්ටිකරවන්නාව විදියිනා උපකෙළු බිවද මාගිය නෙවන බිවද මාගි විෂිෂට බියෙයන් විදියිනා දැනාය ම මාගියයි දැනායන්නා දැනාය මගා ඔහාසදීයන් විසුද්ධියයි.

මෙහාම ඩැන්දා මුහුදා විසුද්ධිය නිමි.

ඉක්තිත්වා පටිපදිභාණ දසුන්හිමිසුද්ධිය පිළිසෙ වැයම් කළ යුතුය. මිදිභිනා උපගෙළුගෙන් කෙරෙන් මිදුනා වූ උදයබිජ කුණුණයෙහි පවත් අතිනා දීඩා අතාත්ති යන ත්‍රිලේජුණය පිළිබඳ මිදිභිනා හාවනායෙහි පිළිපැදිලිමිදී ඇයේවන මිදිභිනා දාතා නවය පටිපදිභාණ දසුන්හිමිසුද්ධිය නාංච ලේ. එනම් උදයබිජ කුණුණය හාඩිභාණය භාය කුණුණය ආදිතාවකුණුණය ත්‍රිලේජුණය වූ මිදු විනුකම්තාකුණුණය පටිසංඛාකුණය සංඛාරුගෙඩාණය අතුලුමකුණුණය යන මේ කුණනවයයි. මිට පෙරද උදයබිජ කුණුණය පහළමිය. එංකන් උපක්ලේග දෙයකින් කිලුවුවූ බැවින් ඒ කුණුණයෙන් තිසිපරිදී ත්‍රිලේජුණ (ත්‍රිලකුණු) සළකාගත නො කැකිවිය. දැන් උපක්ලේගෙන් කෙරෙන් මිදුණු බැවින් ජ්‍රීව අවකාශය ලැබේ තිබේ. එකෙකින් නැවත ද ඒ ත්‍රිලේජුණය වැට්ටෙන්නේ උදයබිජ කුණුණයෙන් ම වැයම් කළුදුතුය. ඒ ත්‍රිලේජුණය නො වැට්ටෙන්නේ කුමක් මෙනෙහි මත්තාකරන බැවින්ද? කුමකින් වැසි පවත්නා බැවින්ද? ඇතු ප්‍රශ්නයි.

ජ්‍රීව පිළිතුරු මෙයේ දකුෂුයි:-

උදයබිජාන මහිජාක්-සමපටිපිළුනයෙ ව
නානාධාතු විහාරස්ස-අමතකසිකාරගෙනුනො
සනකත්‍යාවෙව ඉරියා-පථේහි ව ස්ථාන ව,
පටිව්‍යානනාත්‍යා, යථාහුත්-න උපවෙශනානී උක්ක ණ..

උදයවය දෙකය, තිතර් පිඩා, පිමිය, නොඩයක් නාමරුප බානුන් බෙදී පැවැත්මය යන මොවුන් මෙනෙහි නො කරන බැවින්ද සනකත්‍යායෙන් (පරමපරාවෙන්) හා ඉරියවුවලිනුන් එකට බැඳුණු සං ස්වභාවයකුන් වැසි පවත්නා, බැවින්ද ත්‍රිලේජුණය ඇතිසැටි නොවැටෙනෙන්ය ඒ මෙයේයි:-

නාමරුපයන්නේ උදයවය දෙක මෙනෙහි නො කරන බැවින්ද එය සනකත්‍යායෙන් වැසි පවත්නා, බැවින්ද අතිනා ලෙසෙනුය නොවැටෙනෙන්නේය. තිතර ඇතිවන පිඩා දුක් ශැහැට මෙනෙහි නො කරන බැවින්ද පිඩා දුක් ගැහැට බොහෝමයක් යාම් ඉදිම ආදි ඉරියවුවලින් වැසි පවත්නා බැවින්ද දීඩා ත්‍රිලේජුණය නො වැට්ටෙනෙන්ය. නොයෙක් නාමරුප බානුන් බෙදා මෙනෙහි නො කරන බැවින්ද එකට බැඳී සන වැ ඒ බානු ස්වභාවය වැසි පවත්නා බැවින්ද අනාත්ම උක්ක නොවැටෙනෙන්නේය.

උදයබිජාදී. පරිගෙයේහා-සනකත්‍යාදේ, විසෙකාපිතෙන්,
ශ්‍රාක්ක ණ්‍රානී උපවෙශනානී-විපස්සකස්ස යොඳුතෙන්,

३३

ලංදයවය දෙක හා නීතර පිඩාමිමද නාමරුප බාහුන් බේදී පැවිච්මද කුවණීන් අල්වාගෙන සහායිය හා ඉඩියවුද සහ ස්වභාවයද කළු තිද ඔබදාකල්පි මිදහිනා වඩත ගොඹියාහුව ත්‍රිලූස්සෙනය වැටෙස්. ඒ මෙතස්සිය:-

ලංදයවය දෙක කුවණීන් අල්වාගෙන සහායිය කඩා වෙනු කළ විව අතිතය ලක්ෂණය ප්‍රකටව වැටෙසෙන්නේය. නීතර ඇයේ වත් පිඩා දුක් ගැහැව කුවණීන් අල්වාගෙන යාම් ඉදිමි ඇදි ඉඩියවුද ඇයේවත දුක් ගැහැව වෙන්තකාව සලකාගන් කළේ ද්‍රූඛලූස්සෙනය වැටෙසෙන්නේය. එකට සහට බැඳී ප්‍රාන්නා ගොඹෙක් නාමරුප බාහුන් සහට බැඳුණු පසුගැඹුයක් කඩා වෙන් කරන්නාක් මෙන් කඩා ඔබද වෙන්කරගන් කළේ අනාතම ලක්ෂණය ප්‍රකටවන්නේය.

මෙස් අතිතය දුඩා අනාතමයයි කිසුනුලුවන්නේ නාම රුප දෙකමය. නාම රුපයන්නේ ඇයේ නැඟීමේමයයි කියනලද ඇකාර මිකාරය අතිතය ලක්ෂණයයි. ඔවුන්තන්ම නීතර පිඩාමිමි ඇකාරය දුඩා ලක්ෂණයයි. වස්ගතයෙහි තොපවත්නා ඇකාරය අනාතම ලක්ෂණයයි. මේයි ත්‍රිලූස්සෙනය කන්තාකාරයෙන් වටහාගෙන “රුපං අතිවටං දුකං අනතතා” රුපය අතිතයයි දුකයි අනාක් මයි. “නාමං අතිවටං දුකං අනතතා” නාමය අතිතයයි දුකයි අකානුමයි යනුවෙන් යටයි ප්‍රකාශ වශයෙනුන් සෑතන වශයෙනුන් උදයවය සකලමින් ත්‍රිලූස්සෙනය වඩන්නහුණ් උදය බැං සැඳුණෙයයි. මෙය උදයබැං සැඳුණෙයයි.

නාමරුපයන්නේ උදයවය දෙක ශිෂ්ට කුවණට වැටයි ඇකළේමි මික්වැසි වසිකටිව හටගෙන තිදියන දිය බුඩුලු දෙස බලා සිරින්නහුට ඒ දිය බුඩුලුව හටගැනීමට වබා තිදියාම ඉතා ප්‍රකට වට පෙනෙන්නාක් මෙන් එම නාමරුපයන්නේ උදය අතිකාරී ගොඹෝ හඩිකා පමණක් කුවණෙයට වැටෙසෙන්නේය. මෙයි නාමරුපයන්නේ හඩිය අනුව දක්නා සැඳුණෙය සඩානුණයයි.

ස්වභාවයෙන් හයවතු පුද්ගලයා කට සිංහ ව්‍යාසුදිජු මහය සෘක්සේ වැටෙසෙන්නාක් මෙන් හඩිගස්ඩුණෙයට වැටහි ඇ නාම රුපයන් මහය් හය වශයෙන් දක්නා සැඳුණෙය සඩානුණයයි.

හය වශයෙන් වැටහුණු නාමරුප බම්යන් මිශ මිශ මිශ හොජන ඇත්ත් මෙන්, ශොරු ඇයේ මාශීයක් මෙන්, ඩිනි ගෙන දුල්වෙන

නෙයක් මෙන්, ආදිනව (=දේස්) සහිතයයි දත්තා සැණුණය ආදිනව සැණුණයයි.

පිරිසිදු සේ වැඩිණු කුමාරයෙක් දිගද හටතා අපිරිසිදු මිල මූනුදිය දැකා එකි කළකිරේන්තාක් මෙන් ආදිනව දුටු තාමරුප සංස්කාරයන් කෙරේකි කළකිරීම් වෙයෙන් පවත්තා සැණු නීතිදැසුණයයි. හාසැණුණද ආදිනව සැණු හා නීතිදැසුණයද නම් වෙයෙන් වෙනස්වුවත් අනුව වෙයෙන් එකකි.

නීතිදැසුණයන් කළකිරේනාවූ කුලපුනුයා හට දැලට අසුවූ මාපුවෙකු මෙන්, සම්පාදනේ කටට අසුවූ මැසියෙකු මෙන්, කුඩා වෙති දුම් කුරුලේලකු මෙන්, තාමරුපසංස්කාරයන් කෙරේන් මිඳදු කාමෝයේන ඇතිවයි. මෙයේ මිඳදු කාමෝයේනයේ වෙයෙන් පාවති සැණුය මුද්‍රාවූනාසාරුණයයි.

දිය යටදී මාපුවෙක යන සංඛ්‍යෙන් නයෙකු බෙල්ලෙන් අල්ලාගෙන් පුරුෂෙයෙක් මෙන් මිදිමේ උපාය සංපාදනය පිණිස ආදිනව දුටු තාමරුප සංස්කාරයන් නැවතද අතිත්‍ය-දිජ්බ-අගුහ අනාතම වෙයෙන් පිරිසිදු මෙනෙහි කිරීමිදී පහළුවන සැණුය පම්ප්‍රංඡල සැණුයයි. ඒ මෙසේයි —

එක් පුරුෂෙයෙක් කෙම් දිය යටට අතදම්, එකි සිටි නයෙකු බෙල්ලෙන් අල්ලාගෙන ලොකු මාපුවෙකු අල්ලා ගන්තකමයි සංඛ්‍යාවූ බලුවේ ස්වයුනික (සේවායි) උකුණු තුන දැකා මාපුවෙකු නොව නයෙක්යෙයි හැඳින හාව එකි ආදිනව දැකා නයා අල්ලා ගැනීම ගෙන කළකිරී උගෙන් මිඳදු කැඳිනිව උව උපාය කරේන් අන් පවත්වා ගන් වලිගය අගයිට ලිභා අන ඔස්වා හිසවේ තදුන්වරක් කරකවා නයා ආපසු හැරී දූට නොකරන සේ දුෂ්චිල්‍යෙකාව ඇත්තෙ දමාගැසුවේය.

මේ උපමායෙකි පළුවුවෙන් මේ ආතමහාව ශරීරය උඩ සංඛ්‍යාවූ කාලය නයාගෙන් බෙල්ලාගෙන ලොකු මාපුවෙක් අල්ලා ගන්තකමයි කියා සංඛ්‍යාවූ කාලය මෙති. සංස්කාරයන් කෙරේකිවූ සන හාවය බෙදා වෙන්කෙට ත්‍යැලකුණු දුටු කාලය නයා දියෙන් උඩව ඔස්වා ස්වයුනික උකුණු තුන දුටු කාලය මෙති. හය සැණුය උපන් කාලය මාපුවෙකු නොව නයෙක්යෙයි දැන හයට් කාලය මෙති. ආදිනව සැණුය උපන් කාලය නයා අල්ලීමෙනි ආදිනව දුටු කාලය මෙති. නීතිදැසුණය උපන් කාලය නයා අල්

35

ලීම ගෙන කළකිරුණු කාලය මෙති. මූද්‍යව්‍යකම්පනා සේනය උපන් කාලය නයා කෙරෙන් මිදෙනු කැමෙන්ත ඇයිවූ කාලය මෙති. නැවතද සංස්කාරයන් තිලකුණුවලට නාව, ඔවුන් දුෂීල කොට තීජ- පුබ- ඉහ- ආහම ආකාරයන් වැටෙන්ට ඉඩ තොත්තා, ඔවුන් කෙරෙන් මිදියාමට උපාය ස්ථ්‍යාදත්තයන් පරිසංඛ්‍යාණය ඉපදිවූ කාලය නයා හිස වටේ කරකළ, දුෂීල කොට ආපසු ගැටී දූමකරන්ට තොහැකි වන්සේ ද්‍රාගස්ස කාලය මෙති.

එක්කර, පුරුෂයෙකුට තමන්ගේ හායීම ඉතා, පිය ව්‍යවාය. ඔහුට මොහුතැකුදා ඇතෙන් වෙන්ට වාසය කළ තොහැකිය. ඔහු ඇට ඉතාම ආදරය කරයි. ඔහු ඒ ස්ථ්‍යාදත්ත අතික් පුරුෂයෙකු සමාඟනාසීම් ආදිය කැරෙන් සිරිනුදුකදී තොකිපෙන්නේය. දේමිනස් තොකිපෙන්නේය. කෙනෙම ඇතෙන් දේස් දැක පසු කාලයකදී ඇතෙන් මිදෙනු කැමෙන්ව ඇ අත්තර යන්නේය. රෑට පසු ඇ යම් කිසිස් පුරුෂයෙක් සමාඟනාසීම් ආදිය කරමින් සිරිනුදුකදී තොකිපෙන්නේය. දේමිනස් තොකිපෙන්නේය, භ්‍රෑතදක් මධ්‍යස්ථ වන්නේය. එසේම සියලු තාමරුප සංස්කාර යන්නෙන් මිදෙනු කැමෙන් යොගාවටර තෙම පරිසංඛ්‍යාණය යන්නේ සංස්කාරයන් පිරිසිදුගෙන මමය මාගේය ගත්තු දෙයක් තොදුක සංස්කාරයන් පිළිබඳ හය හා ආසාවද දුරු කොට ඔවුන් කෙරෙයි මධ්‍යස්ථ වන්නේය. මෙසේ සංස්කාර යන් මධ්‍යස්ථ වශයෙන් දකිනින්ම තිලකුණු වඩා සේනය සංඛ්‍යාරුෂ්පකඩා සේනයයි.

මූද්‍යව්‍යකම්පනාසේනාරුණද පරිසංඛ්‍යාණය හා සංඛ්‍යාරුපෙකඩාණයද නම් වශයෙන් වෙනස ව්‍යවත් අඩුවශ්‍යෙන් මෙකකි.

ඉක්තිත්වා තිලකුණු අරමුණු කිරීමෙන් මූලදී පැවතී විද්‍යාන්‍යනයන්ට හා මහු උපදානා ලෞකොන්ත්‍රර මිශ්‍යෝග යෙහි අවබ්‍යාචනය වෙත සත්ත්වීමෙන් බිමින්වද අකුකුලට තුවන්නා සේනාරුණය අනුමුලුම්සාණයයි.

බර්මිකඩ් වින්වයකාරකුමෙක් අවදෙනෙකුගෙන් සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨසහාවෙහි සිවිලුව්‍යන්ගේ වින්වයද අසා දුනගෙන අගයි යට තොගෙයි ඒ ජ්‍යෙෂ්ඨසහාවෙහි වින්වයවද රාජනීතියවද අකුකුලට වන්සේ සංස්කාරයන් අරමුණු කොට උපදානා සේනාරුණ අම්

එද මතු ගොංකානුරම්ගිස්සෙන් සියලු පහළුවන සන්නියේ
බොධීපාස්ථිකඩම්පියන්ටද අනුලෝධිත කටයුතා බැවින් මෙය
අනුලෝධිතයි සියනු ලැබේ,

මෙයේ විද්‍යීනා උපකෙළුයෙන් කොරෙන් මිදුනාවූ උදෑඛබාය
කුදාණෙයෙහි පවත් අනුලෝධිතය දක්වා න්‍රිලෝෂණයෙහි
විද්‍යීනා පිළිවෙශීන් පිළිපත්තාවූ යොශාවවරයා තුළ උපදානා
විද්‍යීනාදෙන තැවය පම්පදුණාණදායාන විසුඩි නම් වේ.

පම්පදු යොශාදායාන විසුඩිය නිමි.

උදෑඛබාය කුදාණෙයෙහි පවත් අනුලෝධිතය දක්වා
විද්‍යීනා පිළිවෙශීන් හාවනාකරන්තාවූ යටත් විසුඩි සයෙන්
පූකුනාවූ යොශාවවරයාහට සංඛ්‍රාපෙකා යොශාය මූහුකරවා
(මෝරවා) ශක්තිමත් කරගත් විට මේ දැන් සේවාන්මාගිය උපදීයසේ
කියුතු කළේහි හාවාචිකාජ්‍යතායිය සිදිගොස් මත්තාදාරාවප්‍රතිතා
විතැනය උපදාන්ය. රේ පසු අතිතය දුඩී අනාතම යන
න්‍රිලෝෂණයෙන් යම් කිසිවක් අරමුණුකොට මද තුවන්
අයේනාහට පරික්මී-උපවාර-අනුලෝධ නාමයෙන් විද්‍යීනා සිය
තුනක්ද තියුණු තුවන් අයේනාහට උපවාර-අනුලෝධ නාමයෙන්
විද්‍යීනා සිය දෙකක්ද උපදානාතුය. මේ විද්‍යීනා සියම විද්‍යී
නාමයෙන් අත්තාන් පාමිණී අනුලෝධිතය සමඟ පවත්නා
බැවින් සානුලෝධිතයිද සංස්කාරයන් කොරෙන් මධ්‍යස්ථාව වන
බැවින් සංඛ්‍රාපෙකා යයිද සුදුසු පරිදි අපායදුන් ආදිය
කොරෙනුන් සංස්කාරත්මිතය කොරෙනුන් තැකීවුවන
ගොංකානුරම මාගිව පම්පදුවන බැවින් මුව්‍යානාමිනී
විජයනායයිද සියනු ලැබේ.

රේ අනුතුරුව පාර්ශ්වන ගොනුය මිඛිපවත්වහා- ආයිසි
ගොනුයට පමුණුවන ගොනුහු විත්තන නීම්, මායිම අරමුණුකොට උපදාන්ය.
රේ පසු සේවාන් මායිම දුක් මෙපමුත්තකුයේ
මිහිපිද දුනාගත්මින් දුක් උපදාවන ත්‍රාත්තාව පහකරමින්
දුක් තැනී නීම්, මායිම අරමුණු කරමින් දුක් තැයිම්
උපායවූ සම්ඳිවිය ආදිය වත්මන් අමිත්, විවිධ බැසේ ගන්
නෙය. රේ පසු මිද තුවන් අයේනාහට සේවාන් එළුසින්
ආදාකක්ද තියුණු තුවන් අයේනාහට එම එළුසින් තුනක්ද ඉපදා
තීරදා වෙති. තැවත මූලදී සිදියිය හාවාචිකාජ්‍යතායිය අයේ
විත්තනිය. රේ පසු හාවාචික සන්නත්තිය සිදිගොස් නමින් විසින්

පූර්ණී මායි- එලු- නිජී, සහයන් හා කමත් විසින් පහකර්තාද කෙලෙස්ද කමත්ගේ සහතාතයෙහි ඉතිරිව තිබෙන කෙශලෙස්ද මේ මේසය දැක්නාවූ ප්‍රකාශ වෙස්‍යා, දැකෙයේ පහලුවෙන්.

මතු මතු මායිලා ලැබේව බලාපොරොත්තු වන සෞතා පනතා- සකදාගාමි- අතාගාමින් විසින්ද අතිකාශතාදීන්ගේ වශයෙන් යම් කිසිවක් අරමුණු කරමින් හා වතා කොට යටක් නයින් ඒ ඒ මායිලා ඉපදිය යුතුයයි. ප්‍රකාශවෙස්‍යා, දැනයන්ගේ පහලුවමද යටක් යෝජා. රහකන්වහන්සේට වූකලී ඉතිරි කෙලෙස් අනාමයි බැවින් ඒ පිළිබඳ ප්‍රකාශවෙස්‍යාවක් නැති.

අනුසුද්ධිකකමෙනවම— හාවෙනබේවා වූකිනිධා, සුදාස්‍යනාවිසුද්ධි—නාම මගෙනා පථුවත්වනි.

මෙසේ සිලුවිසුද්ධිය විනත්විසුද්ධිය දිවිවිසුද්ධිය කඩ්බා විකරණවිසුද්ධිය මගෙන්ම සුදාස්‍යනා විසුද්ධිය පරිපදුක්‍රාණ ද්‍යුම්‍යනාවිසුද්ධිය යන ප්‍රතිඵිශ්චිත්‍යෙන් පිළිවෙළින් වැකිය යුතුවූ සෞතාපත්‍රත්‍යාමය— සකදාගාමිමගෙ- අතාගාමි මගහ- අරකභතා මගෙ යන සකරවයුරුම් අවස්ථාව සෙකම්මායිය සුදාස්‍යනා විසුද්ධි නම් වේ.

සුදාණ ද්‍යුම්‍යනා විසුද්ධිය නිමි.

මමත් සිලුවිසුද්ධියන් සිලුයද විනත්විසුද්ධියන් සම්බන්ධ ඉතිරි විසුද්ධි පෘෂ්ඨන් ප්‍රඡාවද යන ගිස්සාත්‍රය දැක්වෙන්නේය. සිලු ගිස්සාවෙන් රාගාදී කෙලුසයන්ගේ ව්‍යතිතුම (=දැක්වෙන) අවස්ථාවද යම් ගිස්සාවෙන් පෘෂ්ඨන් (=නැගී සිටින) අවස්ථාවද ප්‍රඡාසිස්සාවෙන් අනුගා (යටපත්වූ) අවස්ථාවද යන අවස්ථා තුළ පිළිවෙළින් පහවෙන්.

මෙම විසුද්ධාවනායෙහි දැක්වෙනුයේ විශේෂයන්ම මෙම අංකභාවයෙහිදී මායිලාල-උපද්‍රව- නිජී-සහ ප්‍රකාශකයිරීමට පිළි පදිඛ කුම්ඛය, දුෂ්චාලී අංශ-මහාවයන්හිදී මේ කුම්ඛ පුරුද්‍රකොට ප්‍රඡාව සුඩා, මිරිය සහි සම්බ පක්‍රියා යන ඉන්දියබමියන් දිපුණු කරමින් ආ, ත්‍රිජෙතුක පුද්ගලයාකට ඒ ඉන්දියබමියන් ව්‍යවත්තා ප්‍රමාණයට මෝරවාගනහැකි වූවකොත් මේ අංකභාවයෙහිම මායිලා ඉපදිම්මෙන් නිවන් ලැබියහැකිය. ත්‍රිජෙතුක පුද්ගලයෙක් ව්‍යවත්තා එකී ඉන්දිය බමියන් මෝරවාගන නොහැකි ප්‍රවාහන් නොප්‍රාගිත් නිවන් කොලොබේ.

38

අමතහුක ද්‍රීමසහුක පුද්ගලයන්ට වූකලි නිවන් කඩා ලේකික බ්‍රාහ්මණානුෂකුදී තොලුබේ. මතු මතු ආච්‍රමණාචයන්ගිදී නිවන් බලාපොරාන්තුවන කාට වූවන් ග්‍රබාදී ඉන්දිය බම්පන් මෝර වතු පිණීස සිලුයෙහි පිතිවා සිත තැන්පත්සොවගෙන නාම රුප ශරීරය අනික්‍රීත වශයෙන් ත්‍රිලූස්ජණයට නාවා මෙහි එන කුමයෙන් භාවනා කිරීම සුදුසුය. ගිනි කම්කටවාලාල යෙදීසිවින්නවුන්ට වූවන් සෑමදම ද්‍රව්‍යස්ථාපාය, කමන්ට විවෘත ලැබෙන සුළු වේලාවක් තුළවන් සහරට පුරුදුවීම පිණීස මේ කුමයෙන් භාවනා කළහැකිය. එමකයින් බොහෝ කළකින් සම්බුධවූ මේ දුලීහ බුජඩාන්පාදයෙන් ප්‍රජයාර්ථ ගැනීමට සිංහ සන්පුරුෂයෙම උත්‍යාකරණයෙවා.

ලඩකා සේවඹ්තාන්සායසය - ආදිකත්තාව විසාරඳී,
සිංහඩාන්ධානාතො දෙයා - පිටකත්තාය පාරගෙ.

ලජඩ් සුපෙසලු පේරෙ - ආසි තස්ස හිතෙසිනා,
සියෙනා ගණවාවෙන් - පේරෙක සුවිදුන්නිනා.

කොළඹ නගර මහා - විසුබාගම්වාසිනා
ක්‍රාණාඩාස සම්සේෂුන්න - කතා විසුඩ්හාවනා.

කොළඹ දෙම්වගෙඩ මහා විසුඩ්හාරම පරිවෙශාධිපති

ආච්‍රමණා දද්ධිනුවර ක්‍රාණාවාස

සාම්පාදයන් වහන්සේ විසින් ලිඛනලද

විගුඩ්හාවනාව

මෙනෙකින් නීමවනලදීදිය.

නිබාන්නපවියා තහාතු.

